

قَاتِلُوا

اِذْ يَاجَانِدَ مَشْهُور

اُولَانْ شِعْرَانَا شِعْرَانَا مَجْمُوعَا

دُزْكَه اَدُولُفْ بَرَزْ صَاحِبَانَا اَهْمِيَا

مَطْبُوعْ اُولُو نُونَا سَمَاءَا

لَيْسِيْخْ شِيْخْ رَنَاءَا

90.23

Köhler Lg

72^{mm}

A. or. 5772

Bergé

K₉ $\frac{69}{29}$

<36617558860012

S

<36617558860012

Bayer. Staatsbibliothek

DICHTUNGEN

TRANSKAUKASISCHER SÄNGER

DES XVIII. UND XIX. JAHRHUNDERTS

IN ADSEBEIDSHANISCHER MUNDART,

GESAMMELT

VON

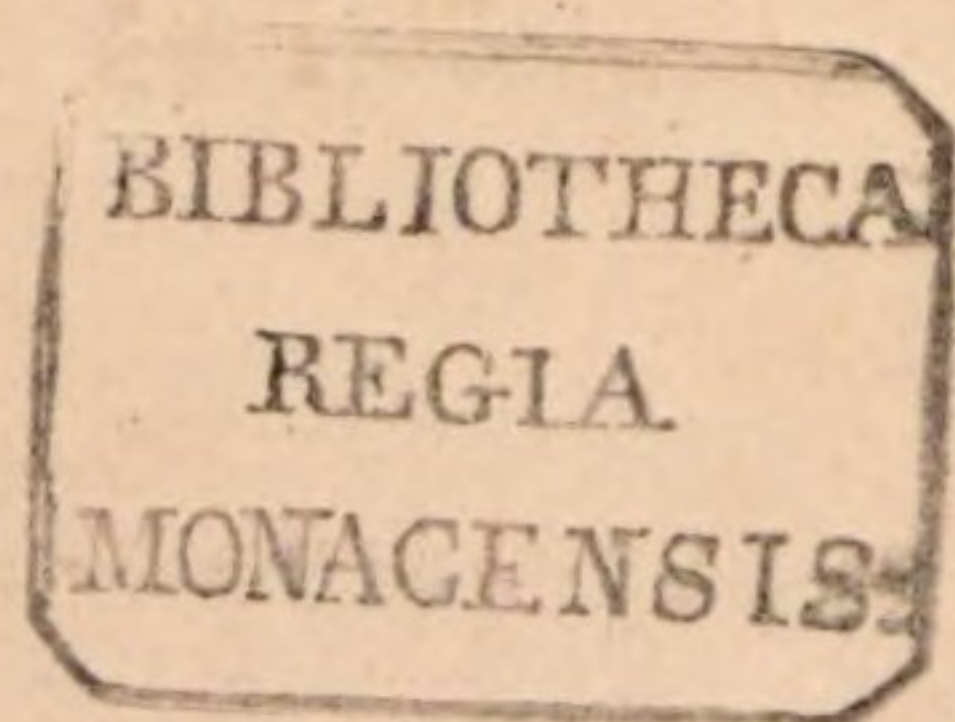
ADOLPH BERGÉ

PRÄSIDENTEN DER ARCHÄOGRAPHISCHEN COMMISSION ZU TIFLIS,
MITGLIED DER ASIATISCHEN UND ORIENTALISCHEN GESELLSCHAFT
IN PARIS UND DER DEUTSCHEN MORGENLÄNDISCHEN GESELLSCHAFT.

LEIPZIG,

SCHRIFT UND DRUCK VON METZGER & WITTIG.

1868.

DEM ANDENKEN

MEINES BRUDERS

KARL GUSTAV BERGÉ.

Die Hauptmasse der Bevölkerung des östlichen Transkaukasien bilden türkisch-tatarische Stämme, die auch im Aderbeidshan vorwiegen und in kleinen Abzweigungen über andere Gegenden Persiens verstreut sind. Die allgemein unter ihnen gebräuchliche Mundart ist die aderbeidshanische, die, wenn sie gleich einige örtliche Färbungen erfahren hat, im Allgemeinen sich stark der osmanischen nähert, gegen welche gehalten sie übrigens unvergleichlich gröber ist. Gleich den Arabern, Persern und Türken besitzen die genannten Stämme ihre volksthümliche Literatur, die, wenn sie auch, selbstverständlich, an Reichthum und Ausdehnung der jener nicht gleich kommt, dessen ungeachtet die volle Aufmerksamkeit der europäischen Orientalisten verdient. Die Bekanntschaft mit ihr wäre auch aus dem Grunde von Wichtigkeit, weil sie eine der am meisten bemerkbaren Lücken im Gebiete der Kunde des Orients ausfüllen würde, der in gegenwärtiger Zeit für die Gelehrtenwelt ein nicht weniger ausgedehntes Feld der Forschung bietet, wie einst Rom und Athen. Aehnliche Ueberzeugungen namentlich sind es, die mich veranlassen, dem Urtheile der europäischen Kritik diejenigen poëtischen Erzeugnisse unserer transkaukasischen Mussulmanen vorzulegen, welche die Gunst

VI

und besondere Achtung des Volkes geniessen. Hierbei kann ich nicht umhin, mein Bedauern darüber zu äussern, dass der völlige Mangel jeglicher schriftlichen Urkunden unter den Mussulmanen über das Leben ihrer Dichter mich der Möglichkeit beraubt an diesem Orte vollständige biographische Abrisse über deren Leben zu bieten. Alles, was ich in dieser Beziehung mitzutheilen vermag, gründet sich theils auf mündliche Relation meines Freundes Mirsa-Feth-Ali, theils auf Nachrichten, die durch seine Vermittelung im Karabag gesammelt worden.

Alles, was unsere trankaukasischen Mussulmanen in dieser Beziehung hervorgebracht haben, ist ein Werk dieses und des Endes des vorigen Jahrhunderts. Der älteste dieser Dichter ist Wakif, mit dem ich deshalb beginne.

1. Achund-Molla-Penach Wakif, Sohn des Mehti Aga, ward im Kasachschen Districte um das Jahr 1160 der Hidshra (1747) geboren. Nachdem er seine Kindheit im elterlichen Hause zugebracht, siedelte er, arm an Kenntnissen, nach Gandsha (Elisabethpol) über, wo er seine Bildung vervollständigte. Der Mangel jeglicher Nachrichten macht es mir, wie ich oben gesagt, unmöglich, mit irgend welcher Umständlichkeit auf das Leben dieses bemerkenswerthen Mannes einzugehen, der für uns bis zu der Zeit, wo er sich mit Kasachschen Nomaden in den Karabag, wo damals Ibrahim-Chan*), Sohn des Penach-Chan herrschte, entfernte, eine völlig unbekannte Persönlichkeit verbleibt. Dieses fand um das Jahr 1787, und folglich im 40. Lebensjahre Wakifs, statt. Im

*) 1173—1221 (1756—1806).

VII

Karabag angekommen, liess er sich in Schuscha nieder und eröffnete daselbst eine kleine Schule, um sich ausschliesslich der Jugenderziehung zu widmen. Doch das Schicksal behielt Wakif eine hiervon völlig verschiedene Thätigkeit vor: er ward Liebling Ibrahim-Chan's und nächster Rathgeber desselben in der Verwaltung.

Auf uns ist folgende Erzählung über ihre Annäherung gekommen.

Einst hatte Wakif, der gute Kenntnisse in der Astronomie, einer bis dahin im Karabag unbekannten Wissenschaft, besass, einem seiner besten Freunde, Molla Weli mit Namen, eine Mondfinsterniss vorausgesagt, welche wirklich in der bezeichneten Nacht statt fand. Bald darauf zeigte er ihm mit gleichem Erfolge das Bevorstehen eines Erdbebens an, wobei er ihm gebot, diese Weissagung geheim zu halten. Da aber Molla Weli der Verführung nicht zu widerstehen vermochte, ward das ihm anvertraute Geheimniss bald dem Ibrahim Chan ruchbar, der, nach Eintreffen dieser Vorhersagung, Wakif zu sich berief. Der umfassende Verstand und die tiefen Kenntnisse des letztern übten auf den Chan einen dermassen angenehmen Eindruck aus, dass er, aus Furcht Wakif zu verlieren, der zu jeder Zeit sein Gebiet verlassen konnte, ihn in die Zahl seiner Lieblinge aufnahm und zur Würde seines Wisirs erhob.

Wakif gehörte zu den ausgezeichnetsten Männern seiner Zeit und stand namentlich in dem Rufe ein geschickter Baukünstler zu sein. Das Schloss des Chans, die Gebäude der Behörden und die Stadtmauern in Schuscha sind von ihm

VIII

erbaut. Doch ungeachtet dieses seines mächtigen Einflusses und selbst seiner Würde als Wisir, behielt er immer gegen Ibrahim-Chan eine gewisse ungekünstelte Hochachtung und Schüchternheit bei. Die letztere war an ihm jedes Mal bemerklich, sobald er vor demselben erscheinen musste.

Das spätere Geschick Wakifs ist auch fast schmerzlich und war eine unvermeidliche Folge der Ereignisse, die zu Ende des vorigen Jahrhunderts im Karabag stattfanden.

Im Jahre 1211 (1796) zog Aga-Muhammed-Chan gegen Ibrahim-Chan zu Felde. Die Lage des Karabag war zu der Zeit eine sehr traurige. Missernten waren drei Jahre lang einander gefolgt und Hungersnoth herrschte überall. Der Schah hatte schon das Ufer des Araxes erreicht und Ibrahim-Chan, der nicht die geringste Möglichkeit sah, sich gegen den viel stärkern Feind zu halten, verliess Schuscha und floh mit seiner Familie und allen Verwandten in das Dagestan, zum dortigen Wali, Umma-Chan, dessen Schwester er zur Frau hatte. Wakif befand sich zu der Zeit in Gülistan, wohin Ibrahim-Chan nach ihm sandte und ihn aufforderte, sich seinem Gefolge zuzugesellen.

Unterdessen hatte Aga-Muhammed-Chan, als er die Flucht Ibrahim-Chans erfahren, 2000 Mann ausgesandt, um ihm den Weg abzuschneiden; doch diese Heeresabtheilung kehrte, nach einem Scharmützel am Flusse Terter, unverrichteter Sache heim. Dieser Umstand hatte keinen andern Erfolg als den, Wakif an einer Vereinigung mit Ibrahim-Chan zu hindern und ihn in dem karabagschen Stamme Kolani fest zu halten.

IX

Bei seinem Einzuge in Schuscha fand Aga-Muhammed-Chan von einflussreichen Persönlichkeiten Niemand vor als Muhammed-bek-Mehr-Ali-bek, einen Neffen Ibrahim-Chans, der auch sogleich festgesetzt wurde. Es fehlte aber nicht an Leuten die dem Schah den Schlupfwinkel Wakifs offenbarten, der unverzüglich mit seinem Gefährten Ali-Muhammed-Aga-Ssefi-ogly festgenommen wurde. Man erzählt, als man sie nach Schuscha brachte, habe sich Wakif mit folgenden Worten an seinen Gefährten gewandt: „mein Freund, ich sage dir voraus, dass ich niemals Angesicht zu Angesicht mit Aga-Muhammed-Chan zusammenkommen und nichts schlechtes von ihm erdulden werde. Für dich aber stehe ich nicht“. Hierauf erwiderte ihm Ali Muhammed-Aga-Ssefi-ogly: „mein Freund, unsere Arme sind gebunden; wisse nur, dass der Schah wohl kaum deine vorjährige Aufführung vergessen haben wird“. *) — „Erwarten wir das Ende“, erwiderte Wakif, „dann werden wir sehen“.

*) Man erzählt, dass Aga-Muhammed-Chan ein Jahr zuvor, bei Belagerung der Festung Schuscha, in das Lager Ibrahim-Chans einen Pfeil zu schnellen befahl, an welchen ein Papierfetzen mit folgender Strophe befestigt war:

زمنجنیق فلک سنک فتنه میبارد تو ابلهانه کریزی بابگینه حصار

„Aus der steinschleudernden himmlischen Maschine werden unheilbringende Steine geworfen; und du, in deiner Verblendung vertheidigst dich gegen dieselben in gläserner Festung“.

In Erwiderung dieses hatte Ibrahim-Chan einen Pfeil mit folgender daran befestigten Strophe entsandt:

کرنگه دار من آنست که من میدانم شیشه را در بغل سنک نگه میدارد

Am Abende desselben Tages langten sie in Schuscha an. Als man dem Schah ihre Gefangennahme berichtete, befahl er Ali-Muhammed-Aga-Ssefi-ogly unverzüglich zu tödten, Wakif dagegen bis zum folgenden Morgen gefangen zu halten und ihn dann ihm vorzuführen. In der anbrechenden Nacht aber war es um den Schah geschehen: er kam durch die Hand seines Dieners Ssefer-Ali-bek um. Wakif war frei.

Kaum hatte sich die Kunde von der Ermordung des Schahs verbreitet, als das eilig von Ssadych-Chan dem Schekakischen gesammelte persische Heer schon aus Schuscha fortlief. In dieser Verwirrung gelang es dem Neffen Ibrahim-Chans, Muhammed-bek, ebenfalls sich aus seinem Gefängnisse zu befreien, sich Hab' und Gut des Schahs anzueignen und die Herrschaft über den Karabag, der ohne Regenten geblieben, in seine Hand zu nehmen. Seine Regierung stürzte aber bekanntlich bald zusammen. Der erste Schritt Muhammed-beks war, Wakif auf seine Seite zu ziehen und ihn gegen Ibrahim-Chan aufzureizen; das edle Gemüth des Dichters wies aber diesen unwürdigen Vorschlag zurück; vielmehr bemühte sich der Dichter, Muhammed-bek zu überzeugen, dass er nichts gegen seinen Oheim unternehmen dürfe, indem er ihm vor-

„Wenn Der, an Den ich glaube, mein Schutz ist, so wird er das Glas in der Achselhöhle des Steines erhalten.“

Als der Schah nach dem Namen des Verfassers dieser Verse fragte, nannte man ihm Wakif und er schwur, den Dichter zu tödten, sobald es ihm gelänge Schuscha einzunehmen.

XI

stellte, dass er immer seinem Ehrgeize Genüge leisten und mit Hülfe Ibrahim-Chans im Karadag, Ardebil oder Meschkin Chan werden könne. Für Wakif hatte dies die traurigsten Folgen: man verläumdete ihn vor Muhammed-bek, indem man den letzteren überredete, Wakif sei aus blosser Ergebenheit gegen Ibrahim-Chan im Stande, ihm selbst nach dem Leben zu trachten und es sei daher gerathener, einem solchen Unglücke vorzubeugen, Wakif zu tödten und seine Wittwe zu heirathen. Muhammed-bek war noch sehr jung und es ist daher nicht auffällig, dass er sich von der Aussicht auf den Besitz einer solchen Schönheit, für welche die Frau *) Wakifs galt, verführen liess.

Muhammed-bek befahl, Wakif und seinen Sohn Kassim Aga zu greifen und beide auf der Dshiridschen Höhe **) hinzurichten. Der Befehl ward unverzüglich ausgeführt und die Todesstrafe zuerst am Sohne und dann am Vater vollzogen. Beide sind auf dem Richtplatze selbst bestattet und jetzt noch zeigt man ihr gemeinsames Grab.

2. Kassim-bek Sakir, im Jahre 1204 der Hidshra (1789) geboren, war ein Nachkomme Ssachl-Ali-beks, eines leiblichen Oheims des Penach-Chan, wie aus folgender genealogischen Tabelle ersichtlich:

*) Kys-chanum, Tochter des Durbend-bek aus dem Stamme Dshinli.

**) Benennung einer Gegend ausserhalb der Festung Schuscha, wo die Eingeborenen zu dshigitiren (zu Pferde eine Kampfübung anzustellen) pflegen.

XII

Ibrahim-Chalil-Chan

Penach-Chan

Ssachl-Ali-bek

Kassim-bek

Schah-Weren-bek

Ali-bek

Kassim-bek.

Aus dem Leben Sakirs ist bekannt, dass er in der Miliz diente und an den russischen Feldzügen gegen die Bergvölker theilnahm. Persönlich tapfer, zeichnete er sich besonders unter der Leitung des Obristen Miklaschewskij aus, auf dessen Zuge gegen die Dsharischen Lesginer. In der Folge verliess Sakir den Dienst und lebte als Privatman in Chisristan, einem Dorfe des Dshewanschirschen Mahal (Gaes), das ihm von Mehti-Kuli-Chan*) geschenkt worden war, mit dessen Tode er seinen einzigen Beschützer verlor. Seine weiteren Schicksale waren sehr traurig.

Sakir hatte einen Neffen, Begbud-bek mit Namen, der im östlichen Transkaukasien seiner Räubereien wegen berüchtigt war. Einer seiner nächsten Helfershelfer war Ali-bek-Molla-Aga-Dshan-ogly. Zu deren Verurtheilung wurden als Theilnehmer der leibliche Sohn Sakirs, Nedshef-Kuli-bek und ein Neffe desselben, Iskender-bek herbeigezogen und ihnen als Strafe ein Wohnsitz im innern Russlands angewiesen. Dieser Umstand verfehlte nicht, zerstörend auf Sakir zu wirken, er ertrug den Kummer nicht und verschied in Schuscha im Jahre 1274 (1857).

*) Sohn Ibrahim-Chans, verstorben im Jahre 1844.

XIII

Kassim-Chan-Sakir zeichnete sich durch seine hinreissende Unterhaltung und seine Schöpfungen durch besondere Schönheit der Schreibart aus.

3. Messicha, Zeitgenosse Wakifs, ist unter den Mussulmanen wegen seiner kunstreichen Verse gepriesen.

4. Kenber, ein wandernder Sänger, lebte in den zwanziger Jahren des gegenwärtigen Jahrhunderts und ist besonders durch ein Gedicht bekannt, das er an seinen, aus dem Dorfe Gülablu im Karabag gebürtigen Freund Kerbeläi-Ssefi-Walich schrieb. Dieses Gedicht ist nichts als ein Recept gegen Augenkrankheit. Ich gebe es hier zugleich mit der Antwort Walichs.

5. Kerbeläi-Abdulla-Dshani, starb zu Anfang der dreissiger Jahre.

6. Baba-bek aus dem Stamme Dshewanschir, Zeitgenosse Sakirs.

7. Mechdi-bek, ebenfalls aus dem Stamme Dshewanschir, ein Verwandter Sakirs, schrieb bloss zwei Gedichte, die sehr geschätzt werden.

8. Mirsa-Feth-Ali Achundow, war in Nucha i. J. 1812 geboren und gehört zu den gebildetsten Mussulmanen. Er ist durch seine Komödien, die den ersten und sehr gelungenen Versuch auf diesem Felde der tatarischen Literatur bilden, wohl bekannt. Letztere wurden in das Russische übersetzt und erfreuten sich eines guten Erfolges auf unserer Bühne. Die beste seiner Komödien ist Monsieur Jourdan der Botaniker und Mostali Schah, der berühmte Hexenmeister. Sie wurde von meinem Bruder Karl Bergé ins Französische übersetzt

XIV

und dem verstorbenen Direktor der St. Petersburger Eremitage, Herrn Gilles, übergeben, der die Absicht hatte, sie in der Beschreibung seiner zweiten Reise im Kaukasus drucken zu lassen, was durch Herrn Gilles' unglückliches Hinscheiden vereitelt wurde, da sich die Handschrift nachher nicht wieder fand.

Mirsa-Feth-Ali steht gegenwärtig im Range eines Majors im Dienste beim Kaukasischen Statthalter.

9. Aschik-Peri. Zu Ausgange des Jahres 1829 erschien in dem längs dem Ufer des Araxes zerstreuten Dorfe Maralian im Karabag ein Mädchen, 16 Jahre alt und von ungewöhnlicher Schönheit, Aschik-Peri mit Namen. Sie besass eine glückliche poëtische Gabe und war insbesondere durch ihre Improvisationen bemerkenswerth. Im Wettstreite mit den ihr gleichzeitigen, mehr oder weniger begabten Dichtern trug sie stets den Preis davon und überliess Niemandem das Recht auf den Lorbeerkrantz des Siegers. In der Zahl ihrer Nebenbuhler befand sich der in Grusien bekannte karabagsche Armenier Mirsa Dshan Madatow, der beim General Jermolow eine nicht unbedeutende Rolle spielte und sowohl wegen seiner poëtischen Begabung, als auch wegen seiner besondern Schwäche für das weibliche Geschlecht bekannt war. Er begab sich zu Aschik Peri, die sich damals in einem Dorfe des Karabag aufhielt und schlug ihr einen Wettstreit in der Kunst der Stegreifrichtung vor. Der zwischen ihnen dabei erfolgte Austausch von Versen ist das einzige im Andenken des Volkes erhaltene und von der dichterischen Gabe dieser bemerkenswerthen Jungfrau zeugende Denkmal. Sie verschied im Jahre 1833.

Die hier von mir aufgezählten Persönlichkeiten bilden den unbedeutenden Kreis von Poëten, deren Erzeugnisse Alles sind, was die volksthümliche Literatur der transkaukasischen Mussulmanen bis jetzt hervorgebracht hat. Indem ich sie alle durch den Druck fixire, bleibt mir nur, des Urtheilsspruches der europäischen Orientalisten über die in dieses Buch aufgenommenen Werke zu harren, um aus demselben zu ersehen, in wiefern der Dienst, den ich der Wissenschaft zu erzeigen beabsichtigte, aner kennenswerth ist.

Adolf Bergé.

Anmerkungen.

1. Pag. 4. نيمتنه Frauenjacke.
2. Pag. 10. والى Heraclius II.
3. Pag. 14. محمد حسن Sohn Ibrahim-Chans.
4. Pag. 51. اغ سومك ausgekämmte Wolle.
5. Pag. 51. پنجى Name eines Einwohners von Schuscha, der durch das Alter in einen Knäuel verwandelt worden sein soll.
6. Pag. 57. Emir Asslan galt als Haupt aller Liederlinge im Karabag; deshalb begann jede Satyre auf einen derselben mit seinem Namen.
7. Pag. 60. Anspielung auf den Rechtsstreit des Kerbelai-Allah-Werdi, eines bekannten Gauners, der in einer ihm von Ali-bek-Chaladsch-ogly auf 22 Tuman (1 Tuman = 10 Rubel 5 Kop.) gegebenen Verschreibung, diese Zahl in 1200 Tuman umgeändert hatte, die er, Dank seiner Freundschaft mit dem Kazi, gewaltsam von Ali-bek eintrieb.
8. ibidem. Scheker-banu, Name eines bekannten ausschweifenden Weibes im Karabag.
9. ibidem. Nuri-Tümen-ogly war der Beistand Ali-beks in dessen Rechtsstreite mit Kerbelai-Allah-Werdi.
10. ibidem. Kerbelai-Allah-Werdi war in Tauris geboren, galt aber für gebürtig aus Mamakan.

II

11. Pag. 61. Dschany-ogly Abdallah, ein im Karabag bekannter Dichter.

12. ibidem. Bababek, ein im Karabag bekannter Dichter.

13. ibidem. شنیل Ein Mantel, von dem es hiess, Begbud - bek habe ihn einem Bekannten abgenommen und er sei nachher im Dorfe Kassim-beks aufgefunden worden; der Sohn Mirsa Ali Gesels aber versicherte, er sei im Hause Kassimbeks selbst aufgefunden worden.

14. Pag. 66. Alexander II., Kaiser von Russland.

15. Pag. 73. Die Bewohner der Dörfer داش کسنلو, قویوجق und هورولو gehören zur Sekte der Ali Allahi.

16. ibidem. ملا d. i. Molla Ali, nach dessen Tode Dschafar-Kuli-Chan ein Gebet lesen liess, damit ihm der Eingang in das Paradies eröffnet werde.

17. Pag. 75. دویران Dorf im Karabag.

18. Pag. 76. مهربان Dorf im Karabag.

19. Pag. 79. دبنکا نعالی. Dschafar-Kuli-Chan lehrte seine Diener das Persische umgekehrt sprechen, um in nothwendigen Fällen in einer für andere unverständlichen Weise mit ihnen sprechen zu können. So sprach man بندگان عالی anstatt دبنکان عالی

20. ibidem. یکہ پر d. h. der Riese. Unter diesem Ausdrücke verstand man Dschafar-Kuli-Chan, der sich durch seinen riesenmässigen Wuchs auszeichnete.

21. Pag. 81. یاریم سقال. So nannte man Amirdschanow, einen Viertelsaufseher der Polizei in Schuscha.

22. Pag. 83. Der Generalmajor Hassan-bek Agalarow, mit Bike, der Tochter Ahmed-Chans verheirathet.

23. ibidem. بو اولادک d. h. den Nachkommen Ibrahim-Chans.

24. ibidem. لوند اوغلی Sohn des Niederträchtigen, — Suleiman, Sohn Suleiman-Chans, der in dem Rufe stand der grösste Wollüstling zu sein.

25. ibidem. چاتالاق geile Stute. Churi-Dschan-Begüm, Witwe Ahmed-Chans, die sich nach dessen Tode sogleich wieder mit Suleiman-Chan verheirathete.

III

26. Pag. 84. Die Rede ist von Suleiman-Chan, dem mehrere Frauen starben.

27. ibidem. Hier ist Ali Bek, Nachkomme Ibrahim Chans gemeint.

28. Pag. 86. عزیز bezieht sich auf Mirsa Feth-Ali-Achundow.

29. Pag. 89. Gouverneur von Baku.

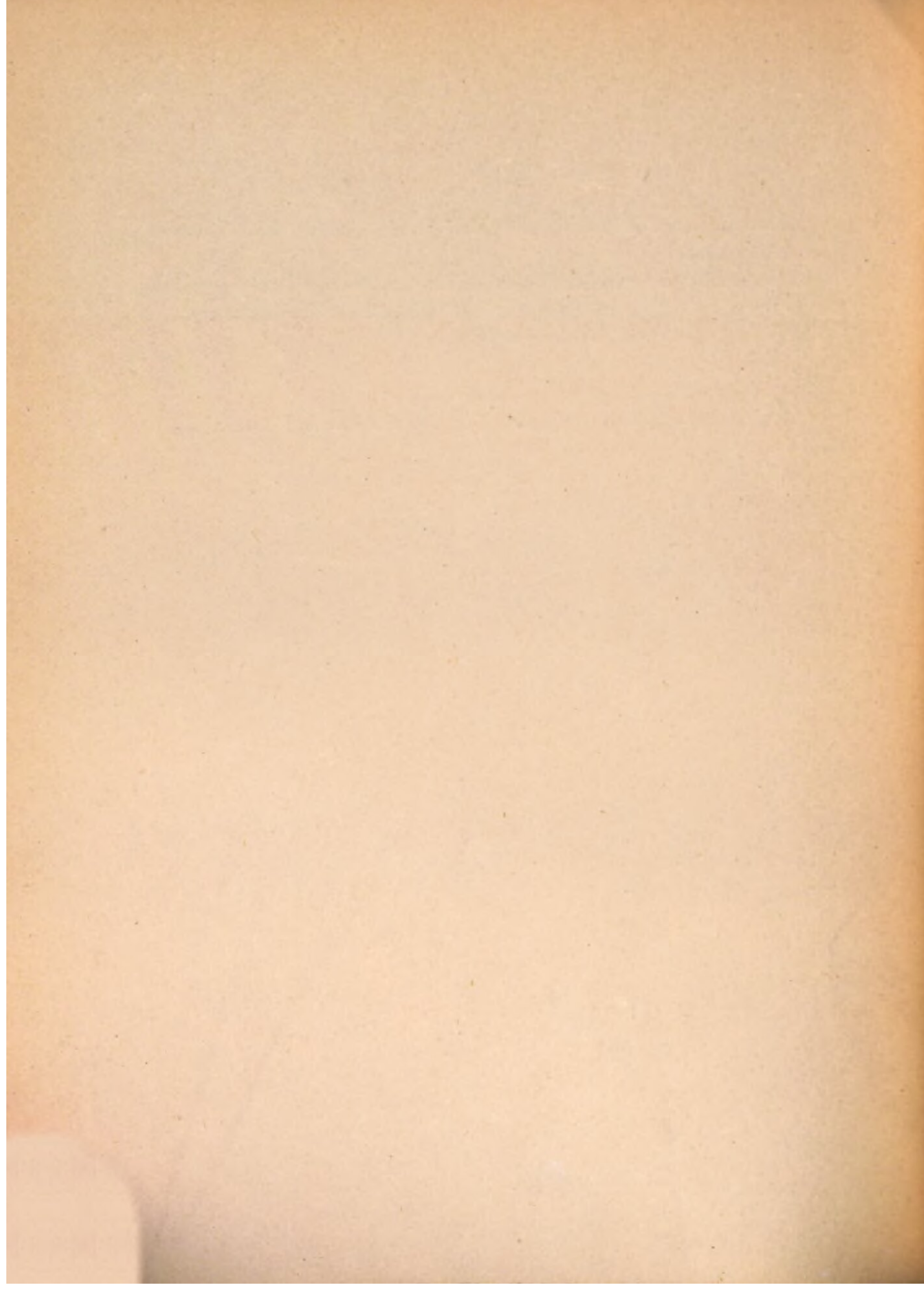
30. Pag. 92. Sohn Begbud-beks.

31. Pag. 93. یکن im Volksmunde „Geld“.

32. Pag. 98. اردر Zu verstehen das Haus, der Hof Mehti-Kuli-Chans.

33. Pag. 111. بردع Berda, alte Stadt im Karabag.

34. Pag. 114. Mehti-Kuli-Chan.

۹۵	من فوقها	۱	ایماله	اماله
..	. . .	۸	قویا	قویار
۹۸	. . .	۹	یاخشی یمانی	یاخشی هم یمانی
۱۰۰	من تحتها	۱۰	یاشه	باشه

Seite ۲۳ unter Zeile 11 u. S. ۳۷ unter Zeile 12 ist ein Trennungsstrich zu setzen.

يُثْكَدِر	يُثْكَدِر	١٢	من تحتها	٥٨
بِيْجَارَة	بِيْجَارَة	٢	من فوقها	٥٩
رَنْج	رَنْج	٩	من تحتها	٦٠
قَايْتِدُوق	قَايْتِدُوق	٣	من فوقها	٦٣
پَا سَبَان	پَا سَبَان	٣	من تحتها	٦٦
سَم	سَم	٩	من فوقها	٦٧
سَلِيْمَانَة	سَلِيْمَان	١	. . .	٦٨
غَرْقَاب	غَرْق آب	٥	من تحتها	٦٩
يْتَر	تِير	٨	. . .	٧٥
زُور	رُور	٥	. . .	. .
زَار وَصَا حِرَا	زَار وَصَا حِرَا	٨	من فوقها	٧٦
حَوَاسِي	حَوَاسِي	٢	من تحتها	٧٧
يَار وَهْمَسَايَة	يَار وَهْمَسَايَة	٥	من فوقها	٧٨
دَبْنَكَا نَعَالِي	دَبْنَكَا نَعَالِي	١	. . .	٧٩
دَوَكِر	دَوَكَة	٢	. . .	٨١
وَهْيُورَة	وَهْيُودَة	١	من تحتها	. .
اَيْنَلَة	اَيْنَلَة	٨	من فوقها	٨٢
كِيوَة نَم	كِيوَمَنَم	٣	من تحتها	. .
كَسْمَكَلَة	كَسْمَكِيلَة	٦	. . .	٩٠
يْتَر	تِير	١	. . .	٩١
سَنِي	سَن	١٢	من فوقها	٩٣
يِدُورُور	يِدُورُور	١	من فوقها	٩٣
سَفُوف	صَفُوف	٧	. . .	. .
بَارِيَة	يَارِيَة	٥	من تحتها	. .

سہوات

صکیفہ	سطر	سہو	تصحیح
۱۱	من فوقها	ویرو لبسن	ویرو لبسن
۲۲	من تحتها	یا مثل	یاشل
۲۸	من فوقها	بیلوت	بیلوب
۳۵	من تحتها	شالدى	سالىدى
...	...	ناشى	باشى
۳۶	...	آلما	آلماقہ
۳۷	من فوقها	خقى	حقى
۳۹	...	نیار	ینار
۴۱	من تحتها	خرمت	حرمت
۴۶	من فوقها	قر	قزہ
۴۷	من تحتها	نور	بور
۵۱	من فوقها	چاموشى	جاموشى
...	...	پاجى	پناجى
۵۲	...	اولودون	اولوردون
۵۳	...	انیدن	اینندن
۵۵	من تحتها	بخسه	ناجسه
۵۷	من فوقها	بُس	بس

میرزا جان

تاپه لی عشقك یولین بر بیله ایشی نیلروز
عقلمز حیران اولوب دُر دین و کیشی نیلروز
کل ایدک ذوق و صفا ملا و کیشیشی نیلروز
میرزا جانی اولدورن بو آهیلله زاردن دانش

از بر ایلله هر سا عتده ذکر مریم هم عیسا
کاه انجیل کاه جمجم کاه ارکاندن دانش

میرزا جان

تا پشم قدس خلیلی مهرا سانی نیلرم
الده تسبیحیلله ز ناز و عصانی نیلرم
بر پری شیدا قیلوب حضرت موسانی نیلرم
سیو منم تورات زبوری سن چالان تاردن دانش

پری

تا پدو قک تدرسا یولیدر ایللمه ذوق هوس
باده کلکونه تحسین ایتمسون نطق و نفس
قاعده قانون بودر قالوا بلی دن خاچ پرست
چاغرر عیسا کلیسا کفتکو جانندن دانش

میرزا جان

منده جان یروخ ایللمه سعی عبث بیجا هوس
مرغ جان پرو از ایدوب جسم قالب خالی قفس
گل مگنا ظلم ایللمه نالم سالور دنیا یه سس
عالمی غرقه ویرن بو چشم خو نباردن دانش

پری

ای پری اولدی دل شیداردیف ال بال
سن طریقتدن اوتوب عرفان یولینه قوی محل
یمده ماهی کوکده کنبد وار مرینخ وزحل
آبکیوان شاخ طوبی باغ رضواندن دانش

مسدس بامربع

عاشق پری و میرزا جان در مقابل یکدیگر بطریق مناظره

پری

شاعرا سنسن زمانه مردی میداندن دانش
از بر ایله دلده دفتر جوهر جانندن دانش
یدی یرد یدی کوکدریدی از بردن سؤال
یدی معنا یدی غسل یدی کوهر همکمال
یدی بر جده یدی یلدوز هشت جنت بیمثال
یدی رکعت یدی امام یدی ارکانندن دانش

میرزا جان

سیومه سن افسانه نی کل ای پری یاردن دانش
نیلرم عقبی ایشین سن کیمی دلد اردن دانش
یدی یردن یدی کوکدن نیلرم ایتمک سؤال
تاپمشم بر مرشدی کسب ایتمشم آنندن کمال
چکممن رضوان غمین بودنیاده ویر سن مجال
عاشقه جور ایلین یار ستمگذاردن دانش

پری

یک کنی قدس خلیله مقد سیله مهراسا
عقلگی تغایر ایتدی آلدی سردن کلیسا

میرزا فتحعلی بجعفر قلیخان قراباغی نوشته است

حاجی قلی سندن ای تاج سریم	زیاده زیاده خرم اولوپدر
سوز و یروپدر سزه غرور زینشتیرن	پوچو تنیکلک ایشی محکم اولوپدر
دونن کذار ایتمش ایدی بویانه	چوخ صحبت ایلدی سلیمان خانه
کویابو مژده دن اولوب دیوانه	پاپاق و سقالی پُف نَم اولوپدر
همیشه سزلردن ایلردی غیبت	دیردی ویرمز سز قدر نه قیمت
هانسی اونده ایندی اولکی حالت	برعجایب مدّاح آدم اولوپدر
بوندن اقدام اون پوط قدری حلویات	میر پنجه یه سزدن اولوپدر سوقات
دوشینده حاجی قوتیه قات قات	نصفندن آرتو جاق بیل کم اولوپدر
دیددی کرچه ایتدیم اونده بوایشی	ایندی دکشمشم بیلده روشی
ین اولمشم خانه اخلا صلو کیشی	کهنه نیتلرم برهم اولوپدر
پناه خان نسلندن دخی بر آدم	توبه ایتدیم آلا تمیام دمادم
حاجی محترم ای قبله کاهم	کویا ابراهیم ادهم اولوپدر
بوندن بیلده اولسون سزه بشارت	حاجی اولوب ایندی اهل کرامت
کَرک اولاوگا هریرده حرمت	جانب دولتدن اکرم اولوپدر
غرور زینشتیرینه سزدن بر نامه	کرکدر یاز یله یته انجامة
یقیندر یتورور ایشین اتمامة	زخمه وعده سی مرهم اولوپدر

مربعات

مهدی بك احوال میرزا ابراهیم را از تفلیس به رحیم بك مینویسد

ابر اهیمك حالین مطاع اکرم	مرحمت یو لیلہ آلساگز خبر
دولانور بازارده سفیل سرگردان	شمدی سزك ایچون چکد وروچپر
آدم ایدی فقیر زمان ماضی	ایکی یوز مناته اولمازدی راضی
بویرده ساتاشوب جناب قاضی	ایدوبدو اوشقولدن آنی دربدر
صفتنه کوره یوخدی خوشحالی	خفتدن لاپ چاللانوپدر سقالی
اکر کیچسه اونك بیلہ احوالی	یقین بیل که باشین آلوبن کیدر
مبتلای حلوا معدده یه اسیر	صاحبزاری طویل قامتی قصیر
سوروشسن که اوٹانه ایدی تقصیر	یازدیم نیجه لکین سزه مختصر
یاخشی دکل سوزی قرمزی دیمک	قاضیه معلومدر ایتمزم هنک
فقیرك باشنی کسدی شمع تک	چراغ صاحبتنندن وار ایدی کدر
چمن دماغی اولوپدر اوردن	یوز حریفك دایم جوابین ویرن
هانی او ابراهیم هانی سز کورن	قان آغلار سز آنی کوره سزا کر
کیدر پدر بالمره کوزینك نوری	قورویوپ چوپ کیمی اولوپ قوپ قوری
دکشیلوب دنکی دوشوپدر سوری	سقالینك آردی آغاروب یکسر
حلوا ییمر اولسه ایکرمی بو کون	چه فایده آنك تو کدی لر تو کون
بوندن صوگره کرک باغلا یوب یو کون	آخرت طرفه ایلسون سفر
سزك یولگزده چوخ چکوب امک	مثالازم دکل شرح ایدوب دیمک
چالشون ایشنده ایلیون کومک	آشنالق طرزی بیلہ اولور مکر

دخی موندن بیله هیچکس اوله بیللمز خرم
 یر ایلن کوکک ار اسینه دوتوپدر ماتم
 اوباسندن بری بو خلقك ار اسینه قدم
 هر یره دوشسه یولك کزدر سن افغان کلور
 لال اولسون سوله طالب کیمی ذال اهلی تمام
 ایتمسون لاف بو کوندن بیله قال اهلی تمام
 آغلار سون بونلارک احوالنه حال اهلی تمام
 روز عاشورادی بوسا نکه محال اهلی تمام
 باش آچق سینه زنان دیده سی کریان کلور
 عرضه ویردی او قدر کاری درست اولدی کنه
 عالمک هیوره سی یان شاقی بو هرزه چنه
 کونده مین یول دانشور کیمسه نی قویمز که دینه
 هست نرستین قلعه ده مصرف ایدوب قهبه زنه
 کول سزک باشکزه اولوپدی عریان کلور
 ایده جک زیر زبر دوشسه یولی هر جایه
 ایله ظالم دی که بونسبتی یوخ تر سایه
 بوسیاق ایله دولانساق کیدروک رسوایه
 کون کیمی کاربدی شعله سالوب دنیا یه
 دهنی خانه لاف انسه سی شمدان کلور
 ای دیوان خانه بکی من نیجه بو جورده دوزیم
 چینه خمدی کوردی کنه بیله ستمکاری کوزیم
 منی برایت دو تاجاق واقعه ده کوردیم اوزیم
 بودرای عارف دانا سزه آخر کی سوزیم
 کوت ویر ندن دیمسون بر کسه احسان کلور

مخمس بابا بك در هجو امير اعلان بك

آغليون قان جـوانشیر امیر اعلان کلور
 مرد مردانه اولوب عازم میدان کلور
 تاخوبن شیشه سزی ایتمکه بریان کلور
 معدن لاف و کزاف هرزه وهدیان کلور
 مَلَك الموت کیمی آلاق ایچون جان کلور
 کوتورروب هر نه وار اسباب زنین تاته ویروب
 مین بش اوز منات آلوب جمله کمنداته ویروب
 کوتورروب اوده بر حکم بربد ذاته ویروب
 دخت خوا بینده دیر لر که ساتوب آته ویروب
 مینوبن قاپو قاپو ایتمکه جولان کلور
 کونده مین کره یلان یره ناحق آند ایچن
 عقلی کم بینی قورک هر داشک آردنجه قاچان
 دوشدوکی ایوی یخوب هر ییدوکی قابه سیچن
 اوز حلالینی قویوب هر کیجه یوز قاپو آچان
 حیلله گر معدن شر مادر شیطان کلور
 هرزه کولق بولاره رسمدر اول باشدن
 کونده مین کره یالان باره قویار لار دوشدن
 بونده یوخ شرم وحیا چونکه چیخوپدر ایشدن
 خدا شاهد در اوزی کیم بو خطا کور مشدن
 ایله بر من دکلم عالمه نقصان کلور
 کنه نایبلیق آثا چونکه یتشدی محکم

اینجندی منی آجی سوزك تئدمقالك
 ای نخل قباحته بلاق تلخ برک وار
 آلدادی سنك بیلگی باسادی حاجی زاده
 سونجو قلامه بوندن بیله زخم کمرک وار
 غرباله قویوب آردیگی بازارده ساتدون
 سودا کرایسن یخشیاچه سودا ده سرک وار

واله در جواب کر بلاى عبد الله

ای بیج سنك جانیدن اوزکه پدرک وار
 آندن صدف سینده ده پنهان کهرک وار
 اینجندی هیج آجی سوزندن دل شیرین
 چون نخل حرام توشه سن آجی ثمرک وار
 آتام دیوبن جانییه غمخور دورار سن
 آندن آخطادیده سنك نه خبرک وار
 بر من کیمی شاعر کیشینك نطفه سی سنسن
 بو شعر فصاحتده که بونجه هنرک وار
 آغزینه یراشماز جانی نك سن کیمی اوغلان
 بر سن کیمی اوغلانده گوه اوغلی قذرک وار
 بر کره شهردن چوله دستیمه دوشرسن
 اون جق سروردم یرده قالورهرنه درک وار

کربلای صفی‌واله تخلص در جواب کربلای عبد‌الله نوشته

نه سبیدن صفی‌محرورم در حیدر در
 کیم بیلور پرده دولوزشت یاز یباتر در
 من اگر فیض هنر جا هلم لعن مٹا
 یو خسه لعنت سٹا کلسون بو نه بهتان و شر در
 صفی نك ضدی عزازیل ازل عبد‌الله در
 آٹا باش اکمدی لعنت او خون‌ور مضطر در
 اول ابو جهل رسولك نیین اکسولده بیلور
 دایمما خبث نبی دلده آنك از بر در
 نیچه کافر ده که پیغمبره اَبتر دید یلر
 علم تحقیقده اولار شمعی اوزی اَبتر در
 آرشینه اللی کرن آند ایچنی کور که مٹا
 ایله سویلر که کورن دیر اوزی پیغمبر در
 کوکلی دجال دیلر اوزی ولی کعبه ایوین
 مؤمن ایندی قله ده سن بورا ده قنبر در

جواب کربلای عبد‌الله در عوض بیت آخر والہ

والہ نه عجب زمزمه صوت خرک وار
 فخر ایله که قانون هنردن خبرک وار

غزلیات

کربلای عبد الله جانی او غلی بعد از مرا جعت واله از زیارت
نجف گفته

ای صفی شاه نجف کوپی سگما مسکن ایکن
نیه اول روضه نی ترک ایتدون اگر آدمیدون
کون کیمی اولمادی یارک سر کوینده یرک
سن مکر اهل وفا بزمنه نامحرم ایدون
سست رأیک سنی محروم وصال ایتمز ایدی
ره عشق ایچره اگر ثابت و مستحکم ایدون
قرب اولاد علیدر سبب رحمت حق
سن که معنیده مکر جاهل لا یعلم ایدون
کهفک اصحابنی ترک ایتمدی سک بر ساعت
سنکه انسانیدون احمق مکر ایتدن کم ایدون
مستقیم اولسه ایدی عشقیله طبعک دایم
حلقه تک درگه مولاده بسی محکم ایدوی
دست اخلاصه جانان اتکین دوتسه ایدون
شرف رتبه ده سلطان قمو عالم ایدون
قنبر اولهی منع ایتمه که بس بیغمدر
سن دخی جاهل اگر اولسیدون بی غم ایدون

بر سن کیمی کحال دخی خلق ایتیموب اصلا
 قرخ یددی قلم کوز دوا سین ایلیمه پیدا
 اللهه شکر کوز لر یمک یو خدر آزادی
 بر کوز کو آلوب باغ کوز ثا سنسنی تباری
 هجوینه کوره کوز لری کور اولمیه باری
 عاد تده که ساغلار کوره کولمکدی مداری
 ساق کوز لونی کور هجو اید و بن ایلدی رسوا
 بر کون کوز یمز قاره دو شنده نه کولر سن
 ایللر اوزینی بسور نگی بس نیه سیلر سن
 کوز آغریسنه پر هیزی غذانی بیلر سن
 بس نیه قارو مال کیمی قویه یخولر سن
 اوز عیبثا کور اول دخی چوخ سویلمه بیجا
 برجه دواوار ساخلا مشم آنی نهان من
 شا کرد سن اکر مندن ایشیت آنیده او کرن
 چوخ کوز لریده ساغ ایله کورلق المندن
 کیز لونجه دییم چر تاقو جک سوینی از سن
 توك کوز لر ثا کوز لرک اولسون بیله بینا
 واله اوز مانندن که اولو پدر سثا یوا داش
 یو خمادن اولوب کوز لری ماننده خفاش
 بزده کنه ساغ کوز دی کور قدری کیدریاش
 سنک باشثای بیچاره ایله دوشوب داش
 کور مک سثا اولمز دخی اولنجه مهیا

اولقادر بیچون
 کوزدن اوزی مغبون
 آخماز پچلاقی
 کور کورجه بلاق
 کاردرده قولاقی
 ویرمکدی قناق
 دوشدی تازة قانون
 کو کلک نه اولور شاد
 اولمش سثا معتاد
 چون اور کدوب استاد
 کر اولمسه ارشاد
 دانشمه بو مضمون
 ایندی دیرم قان
 اولسون سثا درمان
 قیل اوز ثا احسان
 دوا دور ایکی فنجان
 کز مه بیله محزون
 اول خوش قدمگدن
 کرک قاچه کوندن
 حقیق کرمندن
 دوران ستمندن
 صد دورا یده کردون

هیچ کلمز آڻانم اولمز بیلله پرنور نان جوایلن سن یاز نسخه سین اوکرن صحت تاپه بدن ایعارف پرفن اولمه دخی رنجور پرهیز ایله پرهیز نه یاز نه پایز کیجه څ اوله کوندوز اولسن یمه هرگز بر نسخه مزبور یازدن بر آی اوتمش آزاردی بوباتمش سنځ اوله یتمش سوز یرینی دوتمش دوتسن منی معذور	کورمز کوزڅ آزار قیامت اوله برپا کورسه کوزیک کور مکین عالم قالی هم مات غذاڅی دییم صبحه نهار ایله چوخ ایران نارڅ شرابین ایچکیلن اوستدن ایکی فنجان چاشته یکیلن جاد قاتوق تر پیلله سوغان شامه یکیلن بالق قجویین ودر اغان عمرڅ نه قدر وار ایسه بیلله کیچور اوقات دنیاده دخی سن یمه ات بالیلله یاغی انار شیرین امرو دایله میوه باغی قاون یمه کریان دوره کوز نده چراغی مجموع شیرین شی قیلله کر عمرڅی باقی کوندردی کوکل مرشد نه بر بیلله سوقات سن تک طبیبک کوزلری آزاره دوشرمی بر کوز که قارو اولمیه کور قاره دوشرمی کورلق سځا بوقته بیچاره دوشرمی قنبر کیمی کوزڅ آیاپر کاره دوشرمی اوز نسخه څ اولوب ایندی سنځ اوز گه اثبات
--	--

ایضا جواب واله به قنبر

ای قنبر مجنون لقمان فلاتون دانای پرافزون	بو طبع طبعا بتلقی بر کس بیلله حاشا درمان لرڅی کورسه قالور محومقوا کوزدن ونظر دن سنی حفظ ایلیه مولا
---	---

نطقه شده مسیحا دیلر آثار مقالات

اول خضر کیمی آبه دلیل ده ظلمات

سندن آپارور فیض بدن مرده مرآت

بز وجهیله دنیا ده نظیرک اوله هیهات

مهتاب کیمی مقبوللکک عالمده اثبات

داهی نه بز نمک

خمّس عاشق قنبر به کربلای صفی واله تخلص در وقت درد چشم
واله بطریق هزل

ایو الو مشهور
جیوه ایله مقدرور
هم سرکه انکور
بر قدرده نیل اور
قویمه که اوله کور
آیران قراوت
قطنانله باروت
آز وای ایله ایسدوت
ملحق ایله مضبوط
قویمه داشا ساورور
دوشوریره سن هم
درست ایله مرهم
باغلا آنی محکم

کوک داشیله دوز قوی آتازک باغله قوریم قات
زر نیخی کو کردی کتی تیز آبله ایسدات
نشا دوری تنباکویه قات آندیزی قاینات
شورا ایله شراب پیاز قدرده بات بات
باغله کوزینک نورینه چکمه دخی هیهات
تدریاک ایکی مثقال یاریم سو دیکن ایله
آب بنج چر تاقوجی آنلاره تن ایله
مرگومشی آزنارین آلت هم کتان ایله
مالک اودینی روغن قراتیکن ایله
مجموعینی یخ جمع ایله برکاسه ده قاینات
قوامه کلوب قایناسون اون یدی مدادوا
چکمه دخی کوز غمینی خوف ایلمه اصلا
خام بیزه یا خوب قدر یرده پنجه ایله پیدا

مشاطه نه لازم سځا ای آفت دوران
 کیم آینه نی ایلیه سن حسنځا حیران
 نازک یوزځا غازه نکاه ایتسه دوشرقان
 تپسون کوزینه سرمه سینی اهل صفاهان
 چشم سیهک کیم آلاهر عشوه دیوز جان
 داهی نه بز نمک
 بزم ایچره یوز آدن کوتورن دمه نقابک
 قانونی لبک شیشه یه دوتدی می نابک
 باشینه هوا کلدی قد حله ده بابک
 بی تاب دوشوب ساقی نه ممکن ویره تابک
 یخداک ایوینی من کیمی یوز خانه خرابک
 داهی نه بز نمک
 قویدوقده قدم ناز ایله سیر ایتمه باغه
 رویک گلی صحرایه سالوب لاله نی داغه
 کربرک حنا دوشسه عجب یوخ ال ایباغه
 شایسته دکلدر ورق اول آل یثاغه
 کوندوز کونه بگزدر کیجه مهتاب وچراغه
 داهی نه بز نمک
 ای قامتی عرعر لبی غنچه رخی لاله
 کوز مرد مکی مهو یوز نده خط وخاله
 زلف سیهک ماله رخک دورینه هاله
 پیوسته قاشک طعنه ایدر کوکده هلاله
 کیم کورسه دیر صل علی بیله جماله
 داهی نه بز نمک

در خصوص شکایت از روزگار میرزا مهدی بذاکر نوشته است

یـر اـد و پـد ر بـو د نـیـا دة بـز لـری	ذاکـر عـمـو قـا ر ی ن ب ا و تـری
پـا بـنـد ا یـد و ب قـو ر ی آ دة بـز لـری	خـلـقـه و یـر و ب د و ل ت عـز ت و حـشـمـت
یـمـمـکـلـری لـذ یـذ فـا خـر د و لـبـاس	هـر بـر نـا کـس ا و لـو ب صـا حـب ا سـاس
ذ لـیـل ا یـد و ب یـن ز یـا دة بـز لـری	بـز تـا پـم یـر و ق و قـت و قـتـنـدە کـر پـاس
سـا یـر لـر تـک بـز ا و لـو ر د یـق نـا مـد ا ر	ا لـبـتـه ا و لـس یـد ی بـز دة نـا مـر س عـا ر
سـا لـم یـو پـد ی یـق یـن یـا دة بـز لـری	ر و ز ی قـسـمـتـدە حـیـد ر کـر ا ر
ا خـلـاص ا یـلـن قـو لـلـو ق ا یـلـن جـان ا یـلـن	بـا بـا لـا ر یـمـز چـو ر ک تـا پـد ی قـا ن یـلـن
ک یـش ی مـا حـتـا ج ا یـد ر جـا دة بـز لـری	ب یـلـمـز د یـز م ی چـکـشـنـدە خـان ^{۳۴} ا یـلـن
ا کـس و ک ا ر لـا ر یـد ی ق یـل قـا ل یـمـز	ا کـر ا و لـسە ا یـد ی بـر خـو ش حـا ل یـمـز
قـو یـمـا ز ا یـد ی پـا پ یـا دة بـز لـری	آ لـمـا ز د ی مـلـکـمـز آ ت مـا ل یـمـز

مخمس مسیحادر مدح دلیبر

ایشو غ ر خک کون کیمی اشیایه: مجلا
 عشاقه تماشای جمالک فرح افزا
 معنیده رموز دهنک علم معما
 سن کیمی تاپلمز بت زیبا صنم اصلا
 هر زیب سگنا صنع خدا بر له مهیا
 داهی نه بز نمک

پوز قون اوطاقلاری اوچوق طاقچه نی	حماملره مصرف اولان آغچه نی
خاطریمه سالوب پریشان کزم	یخیلان طاقلاری ویران باغچه نی
دارغه نشینلره پاسبانلاره	طبل و عاتم صاحبلی خانلاره
یاخایر توب چاک کریبان کزم	اول سری سردالی نوجوانلاره
امامزاده یه سور تم یوزیم	قبله حاجته یخوب اوزیم
اولام ساغلقمه پشیمان کزم	خاک اولان تنلره تیکوب کوزیم
صفاسی بر ایسه یوز جفاسی وار	هر کز بوجهانه یوخدر اعتبار
ایلیم عالمی امتحان کزم	باش کوتوروب کیدم دیاربه دیار
دیدیکه قالمیوب شلیک اثری	بلبل بیچاره ویردی خبری
کـرک جنون اولوب بیابان کزم	من ذا کرم اونسی کورندن بری

در گفتگوی عاشق پری به محمد بك نوشته

یتشور متصل پریدن سگا	ایشتدیم نامه مهر و محبت
نه حاصل اوقوری دریدن سگا	عاشقك معشوقی کرک چاغ اولسون
اولارک دالونجه شاله صنمی	ازل سودک فاطمه ایلن مریمی
اوزک بیل دیورم بریدن سگا	بیله سودا خراب ایلمر آدمی
اویناش اولماز اوچدن دورتدن زیاده	بری پیر کامل ایکیسی ساده
مکر فرصت اوله کیرودن سگا	تاپشوروب قباغین شیرین فرهاده

اول باش باشا ویرن سرور عنالر	هر گوشه دن کلن صوت و صدالر
زرین پیاله لرمی صهبالر	کردش باده ارغوان کزیم
عادت قانو نین او دیارک من	کورمشم یاز و پلر خیللی مستحسن
بایرام کیجه لری تاکه صبحه دن	نیچه همدم ایله چراغان کزیم
امیر زاده لر ییوب نهاری	کنه چاوشورمی خنکه ساری
بوینی قلاده لی سک شکاری	کمشورمی صیده سواران کزیم
موندن از لکی تک او دیوانه ده	کشتی دوتو لورمی آستانه ده
چله ده اسریمش شتر خانه ده	قزمش دوه لری کورروب یان کزیم
عاشقه سولرمی قاصد عنقریب	غم یمه دلربا سگادرنصیب
زمستان قیدندن چیخان عندلیب	آختار ورمی تازة آشیان کزیم
جواهر فروشلر ساتارمی کوهر	خوبلر یار اشقی کوررمی زر کر
کاروان سرالرده تاجر و قلندر	نیجه کیچر شام غریبان کزیم
کیجه کوندوز دایم بانک جر سدن	قولاغ دوتو لورمی صدای سسدن
باکودن دربند دن قریم چر کسدن	کلورمی متاع بی پایان کزیم
سایه سر ویده مجمع خوبان	کنه اکلشورمی خوشدل و خندان
یو خسه که اولاره ساقی دوران	ایچور و پدرمی یرینه قان کزیم
ناز نینلر تا طلوع آفتاب	اوتورروب کیجه لر چکرمی کلاب
چشم عاشق کیمی فواره دن آب	تو کلورمی حوضه نمایان کزیم
مزین محله لر منقش ایوالر	مطر بلر ایچنده هنک هوا سولر
طویله لرده چغرو شورمی بدولر	چکرمی شییه فراوان کزیم

بش کون اوچ کون دوز لرترة سين اول	آرالقده اولور في الجملة کيت کل
صو گره ديرچو خدر يانمده انکل	بيچاره ايشيکده اشتياق چکر
آلدا دوين آلور النندن وارين	ايله که کيفنجه صاف کوردی کارين
خلوتده اوکرة درمو تالچيلارين	کیمی قاپاز سالور کیم چوماق چکر
ازادن دیر که بری دور بری	ایره لو کیدر سن او دورار کری
سنی کور جک اوزین سوخار ایچری	تند اولوب قاپونی بید ماغ چکر
لعنت کلسون بد اصله کودنه	ایستمه اکر که جان ویره سنه
شکسته ذاکرم کر کمز منه	بو خفتی هانسی قورومساق چکر

در وصف آثار شهر خرابه بردع³³

او ولاده بر مهر بان کور مدیم	کلمشم ایندیده مهر بان کرم
سیر ایلیم تمام تدرتتر باسانی	وارمی عاشقنه جان قیان کرم
تولک طرلان آولا قیدی بویر لر	بردع ترپر اغنه ایلیم کذر
کوروم قالو پدرمی شیریندن اثر	باخام هر طرفه نکران کرم
خسر و پرویه زک شان وشو کتین	فرهادک الم و غم و محنتین
شاپورک چکدو کی نقش صورتین	آرایوب آختاروب هر زمان کرم
دولانوب سراسر چار سو بازاری	کتورم نظره سمت مناری
کر رسم خبر آلام بلبل زاری	نیجه اولدی اول کل کلمستان کرم
دییم هانی موندده کزن کوزلر	تیهولی میشه لر صونالی کولر
چایک کنار نده تیکلن ایلر	یوخدو هیچ برندن بر نشان کرم

یکسر ایشدن قالور آیاغی الی	دانشیقی چاشار عقلی از الی
کیچن کون یاد نه دوشر کوره ای	اوز اوزینه آغلار هم کولر کرک
سرکی کنار نده النده قارقو	اوتور دولار دیسون قارغه قوشه هو
ایله که یور یلوب دوشنده اویقو	سو کنوب چتینه مور کیلر کرک
یاریم ساعت اکر کیچ اولسه چورک	یورکی از یلوب آغلار ادشاق تک
نه چاره اجلسز اولمز اولدر مک	اوجا قده بشمشی مقرر کرک
شب چرزی تو کننده جبنندن	قاب قاجاق اوغور لار ساتار ایونندن
بوقو جالق یا اولمیه دیبنندن	اولسه ده کیسه سی دولوزر کرک
تنک اولور دانشان دمده نفسی	کیچی ایر تمکی تک اسر چنه سی
اوج آی یایده یاخشی آغاچ کولکه سی	قیش اولنده یری کونه ور کرک
قونشییه که کیدر النده عصا	نابینالر کیمی لاپ باسا باسا
یولده پیشاو دوتار دوشر تاس واسا	آفتابه کلنجه سوزه لر کرک
مشکل دکل آلماق برکل بدنی	نهایت قور خورام ایل قینار منی
پای بند ایلین جوانه زنی	امر آلهیدن بی خبر کرک
تازه تری سیومک آرتورور غوغا	ایلمز بوایشی عاقل دانا
ذاکر سنده قالمیو پدر توانا	بو سودایه دوشن پر هنر کرک

دربیان کر فتار کردن دلبران مردمانرا و استغنا نمودن آنان

عادتدی خوبلره باشدن بنادن	برمدت عاشقه هله یاغ چکر
ایله که یاندو ردی درست آیاغین	کورر سنکه یواش یواش داغ چکر

الفی لام الفه جفت ایدن کسک	بوسه باز ارینی صفت ایدن کسک
در ناسفته نی صفت ایدن کسک	الی تتر میه کارگر کرک
ایکر میدن افزون اولمیه سالی	او توره دن کنه اولور هوالی
دو تماغه باسماغه وحشی غزالی	قوجه تولکی بیلمز شیرنر کرک
او کوز پالاننه سوکر باشنی	دینجلمز دمبدم دورار قاشنی
دیننده چکرلر او جاق داشنی	نه دختر شرم ایلر نه پسر کرک
آج قورت کیمی اوزین ایله توخیه	والفجرینی صاف تر سینه اوخویه
قوییه که کوزی کیده یوخویه	او پمکی قوجماقی تاسحر کرک
چیخاروبن کوکسین بند باغندن	کام دل کو توره کل یثاغندن
یوزندن کوزندن تر بو خاغندن	دمادم بوسه مکرر کرک
تردد اولمیه آخشامه یاق	عشرت ایوی سومز آنکلی آرتوق
برشمع اوله برده عاشق معشوق	کسیله هریانندن دهکدر کرک
رفع اولوب آرادن حیا و حجاب	خانه عشرتین ایده سن خراب
هدف مقصوده اوتیر شهاب	نشست اوله گه گه تابه پر کرک
بو هنر لر کلمز سکسان یاشلودن	الی رعشه لودن تتره باشلودن
کام دل ایستین قلم قاشلودن	اونده بوصفتر میسر کرک
قوجه سحر ایره تر یاکین آتار	ات تو کمش قوش کیمی مورگیلر یاتار
کونوز لر دبانیین او جاغه چاتار	اوه سن صبحه دک کیجه لر کرک
چوله چیخا بیلمز دار اولور خوی	بول ایتمکه کرک ایوده بر قوی
آغز ینک کوز ینک متصل سوی	یدیکی طعمه دامجی لر کرک

نامحرمة کور و نمیه یان کزه	بی حیا اولمیه آدوسان کزه
اما اوز ایونده عالیشان کزه	آلاویه اختیاری کر کدر
جاهللق زمانه کیچ و پدرا کر	کنه یوز ناخلف اوغلانه دکر
پیرانه سر لکده بر بیلله دلبر	یتوره ذاکره تازی کر کدر

در بیان عدم موافقت زنان جاهله با پیران و کیفیت ایشان و موافقت جوانان با جوانان

غلطدر قوجیه نو جوان سیومک	سوکی سوکی سینه برابر کرک
آخ شاهه دن دیه کوله دانسه	آرا الوقده نه کین نه کدر کرک
حاشا میلی اوله پیره نورسک	مساوی کر کدر جفتی هر کسک
جمد کدر طعمه سی قوجه کر کسک	نه اینکه لاچین تک کپک در کرک
هر کیمک که تو کولو پدر دیشلری	هر کزیه بیلمز کال یمشدری
لیموممه لره اولان مشتری	حقه دهانی پر کهر کرک
نه مصرفی اوکا شعر غزلک	بر عملدن غیری اوز که عملک
هوا و هوس سی اولان کوزلک	شاخ تمناسی بارور کرک
شاه اوله گهن سال بلکه کدادی	طاق مرده میوره نک اولور می دادی
تازه تر صنمک نخل مرادی	رقیبک کوکلی تک سختتر کرک
تو که سن اور تایه یوز قند و نبات	دونه سن باشنه کرات مرات
هیچ بر یله شیرین دوشمز اختلاط	خلاصه آراده نی شکر کرک

ایضا

ای یغلان جانلار منت ایلمین	دور سون اوکوزلار شاهی اوینا سون
دست دوتسون عطار د زهره مشتری	فلکک شمس ایاله ماهی اوینا سون
سراسر الوانه باتسون گل بدن	سیه زلفین توکسون قامتیلنه تن
دیمنم اوینا سون تا آخشامه دن	کاه او تور سون کاه کاهی اوینا سون
سالربن پلک دوز جونا باشنه	سرمه چکسون هم کوزینه قاشنه
جان نقدینی ویرک بز شا باشنه	عشق اهلینک قبله کاهی اوینا سون
او در بزم سلطانمز خانم	یولنده قویمشق دین ایمانم
انتظار چکه کدن چیمخدی جانم	بسدربونزاکت داهی اوینا سون
شکسته ذاکرم کوروب کاریمی	داغتمدیم یولنده یوخ واریمی
آپاروب عقلمی اختیاریمی	خواه اوینا ماسون خواهی اوینا سون

در بیان آنکه دلبر بچه صفتها باید بشود

بو دور فانیده بش کون کیشینک	بریاخشی وفالی یاری کر کدر
آراقه رقیب کیره بیلیمی	بربرینه اعتباری کر کدر
عهدی درست اوله اقراری محکم	کوزیندن ایراغه دوشنده بر دم
نه کوکلی آچله نه اوله خرم	فکری ذکری سنک ساری کر کدر
یاد لاریله دانشمیه کولمیه	نامناسب یره کیدوب کلمیه
هر سوزی شأنه لایق بیلیمیه	ناموسی غیرتی عاری کر کدر

هـ شتر یدر سگا زهرة فلكده كیجه كوندوز اوصافنگی دیمكده
برابر ك یو خدو كو كده ملكده بهشتك غلمانى سگا یتشمز
اوصافین دیمكه سنك تك شاهك او چهرة آلک زلف سیاهك
فردوسی جامی تك كرك مداحك ذاكر ك هدیانی سگا یتشمز

ایضا

ای یغلان جانلار سز اولك تارى اماندی قویميك یار اوینا ماسون
بر بیلله آدمك ایچنده یقین البتة بدنظر وار اوینا ماسون
وقار له اوتورسون اوكل بدنم بویغناقه چوخدی کیدوب کلنم
او اویناسه اولور بیلسونكه منم کین دنیا باشمه دار اوینا ماسون
خلق ایچنده خجل ایتمسون بزی مشتاقدر کوزینه عالمك کوزی
یل آتار چار قاتین آچلور یوزی باده کیدر ناموس عار اوینا ماسون
اوینا ماغه هوس ایلسه باری اوینا سون کیجه صاف اولانده یاری
كونك حرارتی یرك بخاری تر بدنه ایلر کار اوینا ماسون
التماس ایلسه قزلار کلین لر دبانی چاتاقلار آفاق یالین لر
اویناسه اویناسون کونی قالینلر ذاكر اول همه سی ناز اوینا ماسون

ایضا

دلبیر تر سینه دن کوتور چار قاتی	قوی بردم کور و نسون کو کچک ممة لر
حسرتین چک مکدن جانہ یتشم	آچسون کو کلمزی چپچک ممة لر
اور توب باسدور ورسن کل پیر هنده	بو خاصیت نه در بیللمزم سنده
قار دکل ارییه نفس دکنده	برشی دکل ییک ایپچک ممة لر
عشق اهلنه اولسه خوش التفاتک	کتور مة آدینی آب حیاتک
شیرین لکده بالک قند نباتک	تمامی یالاندر کیر چک ممة لر
پستاننی بوشالان بگز کلمینه	ایستردلنمیه ایستردلینه
ویرمه صدامانت نادان الینه	ازیلمسون او کمر چک ممة لر
ذاکر هامی درد تدن بودرد یمان	بر کس آهل اوله سؤه نو جوان
قور خورام دیش دوشه توکوله دندان	دور میه آغز مده سور چک ممة لر

ایضا

سود یکم بریره جمع ایلسه لر	مهوش دورانی سگا یتشمز
چیخاروبن کتور سه لر مصر دن	یوسف کنعانی سگا یتشمز
سانه سن ایچنده کل پیر هنک	بربرک سمندر جسدک سنک
قوزی قویرو قندن تر در بدنک	شعرا ییمانی سگا یتشمز
حقد و کوزل چو خدو بو ولا یتده	هرکز اوله بیللمز سن ملاحتده
ای در ناسفته قدر قیمته	یا قوت رمانی سگا یتشمز

درد و غم چکمکدن قان اولوب جگر	کتورن یوخ نازلویاردن بر خبر
او قدره اولمیدیم ماختصر	کنه او کوردو کم چاغی کور یدیم
ذاکرم چکرم جور و جفانی	یاد لار ایله سورر ذوق و صفانی
نه کرک سوریدیم اول بیوفانی	نه ده بیله هجران داغی کور یدیم

دروصل دلبر

اسیب باد صبا نمایان اولدی	چاک کریبانندن بر بیاض ممه
شعاع شمس تک کوز قاماشدورور	من کورمشم مونک کیمی آز ممه
هر ایکسی بری برندن کوکچک	ممکندی نه او پمک نه ده دیشلمک
تخت اوستنده قوشا شهزاده لرتک	اکل شوب اوتورروب شاهباز ممه
کل غناچه سی کیمی کلشن ایچنده	بهشت برین تک مسکن ایچنده
پیراهن آلتنده چکبن ایچنده	هر دم ایلر بر برینه ناز ممه
کوئل نه چکر سن مونجه انتظار	شوبر آلا کوزلو تربو خاقلویار
عمر دو باره در خوش صفاسی وار	کرکدر کیشیه قیش و یاز ممه
عاشق جاهلک اغزینه کندی	اوکسه میل ایت که قدر بیلندی
نه قایم سوراندی نه دیشلیندی	ایلمه ذاکردن احتراز ممه

ایضا

سود یکم کله کور بهار فصلیدی	کوئل ایستر کزه باغی سنکله
کیجه قو جاقلا شوب یاته قول بویون	یردن دوره سحر چاغی سنکله
نه خوش سعادتدو دوداق دوداقده	مزه مقابلده باده قباقدده
ویرمنم عالمه خلوت او طاقده	دیوب کولوب دانشماقی سنکله
خوالة عاقل اولام خوالة دیوانه	یوخدو احتیاجم حور و غلمانه
کیدرم دوزخه مرد مردانه	اصلی بو در سوزک ساغی سنکله
عاشققلر باغرینی شان شان ایلر سن	کونده برین کسوب قربان ایلر سن
هر قیابا خاندده یوزقان ایلر سن	مشکله دولانماق یاغی سنکله
لبثگدو ذاکرک آب حیاتسی	دیر یلدر اولینی هر اختلاطی
نیلرم شگری قند و نباتسی	خوشدرمکشا ایچمک آغی سنکله

ایضا

قادر الله برده سبب سالییدی	بیاض جبینگده طاقی کور یدیم
سور تیدیم یوزیمی کلکز یثاغده	سیه زلفی تربو خاغی کور یدیم
سس سسه ویریدی هزاره بلبل	دوشیدی پایثا بنفشه سنبل
خرامان خرامان اللر گده گل	کزیدیک هر طرف باغی کور یدیم
بودوران دولانوب زمانه دونه	تارینک کرمی اولیدی منه
اوتوروب سنکله دیز بدیز کنه	دیوب کولوب دانشماقی کور یدیم

عاد تدی باخاللار قاشلاری یایه	نظاره ایدلر رخ زیبایه
من دوشمشم ناحق دام بلایه	باخمیان طرّه طرّاره کیمدی
یانارام شمع تک کیجه صبحه دن	کار و شغلم اولوب ناله و شیه دن
بو قدر درنده سیزیلدا رام من	بر یول دیمز کورک بیچاره کیمدی
کیزلیم بر مدت انفعال ایتدیم	نه برسوز دانشدیم نه ده قال ایتدیم
قان اولمادی بو کون شرح حال ایتدیم	دیمین دردینی دلداره کیمدی
کو هکنک ایوتیکمکدی بناسی	حیات ویرور قیسه سیر صحراسی
هر کسک وار بر منزل و مأواسی	عالمده ذاکر تک آواره کیمدی

ایضا

باد صبا سویله منم یاریمه	کوزلر چیخو پدر سیرانه کلسون
تغافل ایتمسون عشرت چاغیدر	ایچیلور هریر ده پیمانده کلسون
بنفشه لر سالسون باشین آشغه	نر کس اولسون کوزلرینه صداقه
کل جمالک کوروب دوشسون تو پراغه	بلبللی کتورسون افغانده کلسون
سیه زلفی تربو خاقده دیکلنوب	صونالر یریشی آندن او کرنوب
آوچی کورمش مارال کیمی سکسنوب	او غرین باخه باخه هر یانه کلسون
بارها غنده خاتم بیلنده کمر	قلابه کوشواره دوکمه تمام زر
غرق اولسون یاشله آله سراسر	ناز ایاله سالانه سالانه کلسون
سرمه چکسون هم کوزینه قاشنه	کونده یوز یول من دولانام باشنه
ذاکرتک یانماغه عشق آتشنه	جرأتی وار ایسه پروانه کلسون

مدّ تدو در گدن بزى آواره سالو بسن	انصاف دکل بر
آلدی منى اندوه غم محنت و تشویش	برایله مروت
معشوقه کر کردر چکه درد غم عاشق	بر یار که ذاکر
دل داده سنه ایلمیه رحم کم و بیش	اجد ادنه لعنت

در هجر دلبر

سفارش ایتمشم باد صبادن	کوره سنکه او جانانه دیرمی
دولانوب باشنه مثل پروانه	اود دو تو بن یانه یانه دیرمی
بو ستملر دل زاره کیچد و کین	ال چکم یوب واره واره کیچد و کین
اوزون ایللر کونیم قاره کیچد و کین	سیه زلف پریشاننه دیرمی
سک رقیمدن مجلس اولانده خالی	چکوب بر کناره چشم غزالی
یوزک تمناسی لبک خیالی	سالوب بینوانی قانه دیرمی
صبادن اولماسه اکر بر چاره	جرات ایلمسه دیمکه یاره
بو احوالی اول طرّه طراره	محرمدو کوره سن شانه دیرمی
ذاکرم کویندن آواره ام من	کاروش غلم اولوب ناله و شیون
یاد ایلیوب بر یول یارب کوره سن	هاردده قالدی او دیوانه دیرمی

ایضاً

دوست کویندن بر کلن یوخ سور و شاق	کورک ایندی همدم او یاره کیمدی
او توروب یوز بیوز ایدن تماشا	دوینجه چهره وعذاره کیمدی

شکسته ذاکره ویر و بسز آهک امک بیلیمینی کور ایتسون نمک
نیچه که باقیدر حیاتی کرک اونو تهمیه خیر دعادن سنی

ای کو هر پاکیزه دریای لطافت او صاف صفاتک من مداحه نه حاجت شکر لبثا کو هکنک دورسه مقابل رویک کوره حاشا آثا تا روز قیامت ایزد که چکرب یر یوزینه پرده اطلس دو تمش سگا ای مهر مه برج سعادت لعل لبثا باده کلکون دیسه هر کس قان ایلینک قتلنه احکام شریعت فرق ایتیمیه صبحک کیشی تا صدقیله کذبین واجب دو اکلسون سگا هر دم سر طاعت اول کنبد دوا ده یتور کله می ای مه یعنی ایله بو بنده یه انعام عنایت بسد بر اشاره دخی کستا خلق ایتمه بر کیمسه یه بر کیمسه ایدن وقت شفقت	هم کان حقایق عالم سگا عاشق شیرینی اولور تلخ عذرا سنی وامق بیوجه دکل بو کردونی سر ادق وور بویننی دردم یکسان موافق واجب دو کی ساجده نه کذب نه صادق سال سایه گی یاشه بر طرفه یا خالق ای ذاکر طماع اوز آدینه لایق
--	--

ای دلبر بیر رحیم ستمگار جفا کیش بر کره دیمز سن که فلانی بزه کلمش هریتن ایله الفت ایدوب اوزگی قیلما شایسته دکل اولسه کوز لدرده بیلله ایش بیکانه لرت کوینه کیتمه که اولور سن سن بیلکه کمینگده سنک چو خدو بداندیش	سندده بونه عادت لازم دو ضیافت بدنام جهانده ایتمه صدا مانت آخردده پشیمان جوینده فرصت
---	--

اوغلان لاپ چیاخو بسن سن اندازە دن
کهنه اوغورلاندی تیکر تازە دن
نیلر هله کیسه چکسن یازە دن
بر آدم یوللارام استادە کیدر

در ثنای دختر مهد یقلیخان خورشید بانو بیکم گفته است

ای برج سلطنت ماله انوری
کیجه کوندوز حقدن بودردیلکیم
سپهر برینک هلالی سنسن
کلشن خلیلک نهالی سنسن
مسیحی چیاخاردان عرش اعلایه
یتـمـشده اسحاقی ویرن سارایه
بستر ماحنتده بی خور و بیخواب
اول ساقی کوثر ایلسون سیراب
چوب چینی ندر قبله سن نه سن
دستگیرک اولسون حسین حسن
سقف سرایگی ای کل نورس
ترجیم ویره کرک عاقل اولان کس
تیکیلن ایولره آتاندربسبب
جام بزم عیشک دایم لبالب
بونه کیفی تدر بونه ماجرا
پدر مرحومک هر صبح و مـسا
دو شمیة سن کووروم ضیاء دن سنی
حفظ ایلسون یمان بلادن سنی
شرافتده ملک مثالی سنسن
بارور ایسترم خدادن سنی
سالان افتاده لرباشنه سایه
قوتار سون بورنچ وعنادن سنی
کیمدر آیارداضی چکه سن عذاب
عزیزیم داروی شفا دن سنی
تعجب ایلرم بو احواله من
فراغت اولاسن جفادن سنی
حدی ندر ایده نشیمن مکس
عصمتده یوز حور لقادن سنی
پای اندازک اولسه جانلر نه عجب
قالمیة سن ذوق وصفادن سنی
رایگجه دولانهز تقدیر قضا
کونیلردی باد صبادن سنی

کلمین آد مه دیر سز کلمین	مشکلدر قایتماق آیاغی یالین
من کنه قیور اقم آد یکوزلین	کرك دالو سناجه عراده کله
مثل مشهور در قوش دنه کیدر	سزده بر نفع یوخ سواى ضرر
کلهز او قاپویه هیچ کیسه مکر	هوراد یزقو یوجاق فریاده کله
موندن صوکره کیرن خانك ایوینه	کرك باشماقلارین سوخه جینه
یاکیچوره صاف او طاقك دیبنه	نه ایسه مهیا آماده کله
لازمدر تردد خیرده شرده	عدالت یوزینه چکوبسز پرده
بر تعزیه اولسه خدانکرده	کمانم یوخدر که ملاده کله
بر آدم تعیین ایت آستانیه	یاخشى یمانی کورجک تانیه
نه ایشیکه نه ده قهوه خانیه	قویمیه هریتن کون داده کله

جعفر قلیخان در جواب ذاکر نوشته

قاسم بك عاد تدر خان قوئلوقنه	بر کس آتلو کلسه پیاده کیدر
من دکلم عالمده وار ایلده وار	بیله جزوی ایشلر آرا ده کیدر
بر داده بر باشماق اولوب ضررک	قلم آلوب یازدک ذمّین بودرک
ظالم مکر یوخدر سنک خبرک	اودر ³² دن که عالم فساد کیدر
ایندی بیله کورمه آد یکوزلی	سندن قور اقییدی آنک ازلی
هر زمانکه دوروب یوله دوزلی	کنه بدو آتدن زیاده کیدر
کده صاف آزوپدر عملک سنک	معدنی سن تقلّبک فتنه نک
سن نیچون بیلمز سن باغلو کلنک	آیاغی آچلوب کشاده کیدر

دو شمشدی سراسر جسمگا آتش	دخسار آلندن مانند کنش
زخم درونگا مرهم اولوپدی	شکرایله قادر بیچونه مهوش
غم محنتیله انتظار ایله	بر مدت کیچوردون آله زار ایله
آراسنده بیلله چم خم اولوپدی	عاد تدو عاشقک ناز لویار ایله
ال کوتورمه توکلدن دعادن	هر حاجتک اولسه ایسته خدا دن
ناز و استغناسی هر دم اولوپدی	عاشقه معشوقک باشدن بنادن
دو شمسون عداوت برده دو باره	امانت امانت دکمسون آره
حق یتوروب اوز که عالم اولوپدی	شام و سحر ایله تملق یاره
اولماسون سک رقیب زبانی دراز	توسن شهوتی کیر و چک بر آز
بر زمان کوررسن درهم اولوپدی	الله ایلممش اولور سزناساز
مکدر قاییدور قاپوئا گلن	یار یمیوب برکس عمر نده سندن
دوشنده ذاکره کم کم اولوپدی	اسر کمه فیضک ای قبله من

به بکلیر بک میرزای جعفر قلیخان

برکس آتلو کیده پیاده کله	بکلیر نه لایققدو خان قوللوقنه
وای اونک حالنه زیاده کله	ایلده بر یول دوشر منم کذاریم
آخشامه دن اولابنده فرمان	بویوکک درنده لازمدو دربان
کله کور بر آدم مراده کله	تمناسز گلن اولور پشیمان
همراه بیراهک داد الندن داد	اوغور لقه عجب اولوبسز معتاد
هر کیمسه که سزک بر باد کله	کیدنده شاد کیدر کلنده ناشاد

قوم قرداش دوز و لوپدو یانثا	دعا کو دوشو کتثا شانثا
نیلسون قاریشوب قانی قانثا	فقیر لر صله ارحم اولوپدی
او تاقده قاتوب بن قورونی یاشه	ییر لر ایچر لر ویروب باش باشه
بز کورن تک دکل عبد الله پاشه	جرأت بهم ایدوب او تکم اولوپدی
دوشمشدی نظر دن مدت بینوا	چیخمالو دکلدی اوزه مطلقا
نیچه کوندی ساچی سقالی کویا	کلاه بخار اُف نم اولوپدی
اوز خلفین کرک کوزلیه کیشی	ساغلقنده اوله آلهش ویریشی
هدایت آغانک دوزه لوب ایشی	ولیعهد لکی محکم اولوپدی
خان وارثی لازمه در اوله خان	ایشلیه براتی هر طرف هریان
گرکینه دونمشدی بیچاره اوغلان	ظاهر اکه ایندی رستم اولوپدی
مهر و محبتک کیچسه بو منوال	چیخار آرقدن اولان قیل قال
باسقون قوشون کیمی داغلان اطفال	یغلوب اوستگا سرجم اولوپدی
راغب ایدون جور و ظلمه هر زمان	طبیعتک ظاهر فعلک نمایان
کلوب کیدن سولر بندگان خان	ایندی ابراهیم ادهم اولوپدی
بر کیمسه یوز اوله فهمده صراف	ایلیه کعبه یه مین کره طواف
حدّ یقین اولسون سگابی انصاف	هر ایکی عالمده ملزم اولوپدی
قور خورم کوز دکه بو اتفاقة	بر آزا هل حرم قونسون اشاغه
التفاتک دایم عورت او شاغه	اینانمزم اکر کورسم اولوپدی
بونلار یوله کیدر بر تازة خبر	یتشوب کوشمه راست اولسه اکر
ترحمه کلوب دیر لر دلبر	تمام مدعیلر ابسم اولوپدی

ایماله ده ید بیضالری وار	حق ایچونه اوندن باشلاری چیخار
مرض دیکرده اینانمه زنه ار	وقو فلری اوله هیهات هیهات
او توز ایل لا اقل کیدوب قویونه	بالفعل چو بانندی باخسان بویینه
دا غلمشده خوب دوشمشوک اویینه	یتن اولمادی می اهل کرامات
سن کور نیجه خراب اولوب زمانه	چمنلو جعفر ده مرد مردانه
اوده طبیب اولوب کیروب میدانه	چولک جنکلندن یغوبدوقات قات
اوکه اسماعیلک صاف آزوب وازی	کاه یرده قیلار اولی نمازی
کاه تاپوب اوزی تک بر آنمازی	ایشه قویاخواه ترک خواه تات
کریک بوجهانندن ایلمک خدر	اوز یرنده دکل چونکه خیر و شر
نه طبیب نه عالم ذا کر مختصر	آختاره سن یو خدی بر نیک صفات
تسلطی یو خدر تحفه یه اصلا	بیلمز نه درقرا بادین مطلقا
آغز دن آغزه اوکرنوب اما	طب یو سفیدن بر نیچه ابیات

بجعفر قلیخان

وجود لطیفک ای تاج سریم	ایشتدیم قلعه ده بر هم اولوپدی
اضطرابه دوشوب بو ماجرادن	تمام اهل شیشه پر غم اولوپدی
قیش کونی دویرانده قالان اهل بیت	یای اکلسه مسکن سالان اهل بیت
دیدارثا مشتاق اولان اهل بیت	یوزک کورروب شاد و خرم اولوپدی
تعجب ایلمر الله اکبر	بویاقچی نک کوپی آزوپدی مکر
یوز ایلدن نظر دن سالد و غک یتر	تازه دن سز گله همدم اولوپدی

تر ياك ييدورور هر كيم اولسه ديق	هيضة دن آلدورور خون باسليق
كنه بو حاليله او قوم زنديق	ارز لر ين سانور لر ارسطو بقراط
فالجه ويرور لر قرص طباشير	مستسقيه آب كاسنى ماء شعير
مريضك مرضى يعنى چكه دير	صاحبين چاپا لار اوچ قات دورت قات
نسخه طبّده شش او خور ششى	ملا متدن يو خدو غم وتشويشى
تشخيص مرضده همين دانشى	بودر كه جانى وار تر لسه مرآت
طبيعت حارة خالص انگبين	قابضة صفوف يهودا دارچين
بلغمى مزاجه تخم خياريں	مناسب بياور لر دايم الاوقات
مريضك اوستنه يتشن محل	درويش كلبى حاضر اولور ال به ال
قد ملرين كويى كاتب اجل	ياز و پدو باعث موت مناجات
فسقلرى ظاهر مانند كنش	حق بيلور سرزيمده يو خدو غلّ و غش
يوللارى هر يره دوشسه سايه وش	يانلار نجه كيدر ايها الصلواة
كاه كورر سن بربر يله تاپوشور	كاه آتلا نوب هر طرفه چاپوشور
لعن طعن بونلاره ايله ياپوشور	نيجه آل محمّده صلوات
قلعه نك آدمى يتدى يار يه	نيجه كه قويونه آج قورت دار يه
آز چكر كه مزار دگر يار يه	بونوع ايله ايلسه لر حر كات
ولايته سالو بد يلا شوروشين	شربت تك ايچر لر دم الاخوين
بونلارك ياننده قاتل حسين	ذمه دن بر يدر روز عرصات
بر كمسه يه عارض اوله صدمه	باخماز لار فقيره يو خسوله كمه
قدم كوتور مزلر حق القدمة	يا اون تو مان پول كر كدر يابرآت

ایلاخی خان قزینک حق حلالی	مراد خان شاهد در یوغ قیل قالی
اوزک قازانو بسن قوینسی مالی	بویوک بک دانشور جانہ ممد بک
عالم بیلور تمام سنک دریاتر	جنون اولمہ نہ کوکلدر نہ خاطر
بویوک بکہ ایکسی دودہ بر قاطر	نیہ ویردک ای دیوانہ ممد بک
هر چند والدہ ک اولوب تند خو	قاریشور هر ایشہ ایدر جستجو
بک ایوندہ کرک بالش پرقو	قوی داش اوستہ یاتسون آنہ ممد بک
کوچکہ نہ کرک کند کسک ایشی	بویوک ایلن اولور آالش ویریشی
کو تور سون طولانی کمش سین قوشی	کیفہ باخسون عالیشانہ ممد بک
غلط یازوب سزک عرضه نی یازان	توکولوب اوستگا بر بولوک خیزان
کیسه بر لک ایله تک یکن ^{۳۱} قازان	نہ باخار سن آدہ سانه ممد بک
بایرام هر نہ دیسه دوغریدر سوزی	بوایشلردن تمام واقفدر اوزی
سن ایستمین کور اولسون کوزی	عجب دار اشو بسن کانه ممد بک

درهجو طبیبان

مکتابویور مشدک قلعه یه کلسون	کنہ جوشہ کلوب بحر التفات
سنک مرحمتک منم اخلاصم	مهر منور تک عالمہ اثبات
قالمشم آرانده مدت مرور	طبیعتہ صفر ایلیو پیدر زور
ایسترایدیم اولام عازم حضور	ناخوشم حرکت ایلیوب اخلاط
باقر اوغلی محمد مشہدی حاجی	علیقلی مقیم سریمک تاجی
هر مریضہ ایلسہ لر علاجی	احیتا طین کورون تیز اولور ممات

کلاممدر درست سوزیم حسابی مشکلدربوامره کتور مک تابی
من بیلورم یازاجاقسن جوابی خیرک دکل منی دیند یسه میرزا

در هجو محمد بک³⁰

اول کریم کارسازه سغروب	یازمشدک بر افسانه ممد بک
آغدامده یتشدی منم دسته	شرح ایلدیم بر بر خانه ممد بک
مقام تسلیمده قوم قرداشک	براپک یمزدی اولماسه خواشک
جانم چیخسون ایندی بویویب باشک	سالوبسن اوزگی قانه ممد بک
کوزل او طاقلارک قالوب ناتمام	اوتن کیچن سیپچار ایپچنه مدام
قان توکولور کوز لرمدن صبح وشام	هر باخانده او ویرانه ممد بک
ارمنیه باسدون عرق چاخری	چیخما دی بر یانه ایشک آخری
مثل مشهور درپوخلار ناخری	زیانکار اولسه بر دانه ممد بک
دیمه بدخواهمدر منم فلانی	ال چکمه بو ایشدن خیرگی تانی
داشاقکاسقالیک بر یانی	تک صاحب اول زنگلانه ممد بک
مسئله آموزک مللاذو الفقار	قاضی ایله چوخدن رفاقتک وار
سنک کیمی کافر اولماسون دوچار	هیچ بنده مسامانه ممد بک
باجی وقرداشی ایلدک مغبون	غناچه کیمی تمام اولوب جکر خون
کلیدی زلزله آفت طاعون	سن کلنجه اوچ اوغلانه ممد بک
باش قرخما قده ید بیضاک وار ایدی	ات باش اوغلی سٹا خدمتکار ایدی
بیجان بکک اولکوجیده وار ایدی	کتور چکل بر دکانه ممد بک

بمیرزا اسما عیل بهار لو بطریق هزل

ایشتدیمکه تازه لکده ساتو بسن	کندگی بر چوال کندمه میرزا
بر مصر عین اوزک یاخشی بیلور سن	سنگ پوخک منم ظندمه میرزا
او ستگادشمندر عالم آشکار	هله ایندی بودم احتیاطی وار
بر اندک که باشی آچلدی سالار	کنه سنی یانددیم یانددیمه میرزا
الک چیاخا جقدی دوا در ماندن	منتفع اولور سن امانه چندان
حسرت آپار ورسن خنزورستاندن	یولک هر دوشنده کندیمه میرزا
عیب دکل اولماق کیشیه کاسب	قوالاوقک وار بویور بزه مناسب
امانت امانت اوغلان قار باسوب	بایرام خان او جاغین سوندیمه میرزا
نه تیز باریشور سن بیلدر دالاشدون	هر نه که عیبی وار عالیه آچدون
نوخته نی باشکدن سویروب قاچدون	یاخشی دوشمشیدون فنددیمه میرزا
ریشاخنند ایلیروب گوادر کلرگی	چای ایچوب آغز کی سیلدو کلرگی
بک بابا تا ویرمه بیلدو کلرکی	دیمنم که بر زاد چندیمه میرزا
کیچن ایلده هر چند اولوب قیل قال	عهده سنه کیتمز کوزیم اهل حال
یولندی یولندی سیککنا سقال	اوغلانی حاجته مندیمه میرزا
سوزگده چونکه ید بیضاک وار	هر کیم اولسه سنی اختاروب تاپار
ییر سن ایچر سن قور خمه آیسار	قایمدور اوزگی سندیمه میرزا
مثل مشهور در ایلده اوباده	سن اوزگده ایشیدوب سن زیاده
مرد اتکین دوتان تیر مراده	نامرده باشگی اندیمه میرزا

دیو لر دی و ویننی سود کسون آنی	بوندن اقدم کیمک اولسه عصیانی
ناچالنیك زاقون دکر کتوردی	بیلمزم نیجه اولدی او زاقون هانی
کور و نیوب اصلا بیله سوخا سوخ	مضرّتی افزون عدالتی یوخ
دالو سناجه کیچل نظر کتوردی	ارزی کلمکنه ممنون ایدیک چوخ
مشکلدر کتور مک بو محنته تاب	در توپدر عالمی ظلم بی حساب
بزییم کنده آندن بتر کتوردی	کوینک بیله جکی ایتشدی خراب
یغدی عرابه یه عورت او شاقی	عاشورا کونی تک بر سحر چاغی
کورن یاخا یر توب حذر کتوردی	شامه روان ایتدی بیمروت یاغی
بیلمک اولمز اونک فتنه فیلترین	بر آدمکه یره قویه اللترین
او آیین که بوتخم خر کتوردی	بی آبرو ایتدی تفلیس ایلترین
کریک او کونلرده اولیدیق تلف	عجب ایام ایمش ایام سلف
شوم قدمی کلدی شرر کتوردی	چکر که بر طرف دولی بر طرف
یتیمک اولماز هیچ برینک سرینه	ایکی نامرد او یوب بری برینه
بد بنانی کوت ویرنلر کتوردی	لعنت کلسون کوت ویرنک پرینه
قویروقین کسمکیله طولا اولمز کوپک	آدمده انصاف مروت کریک
اومادر که بیله پسر کتوردی	ایلان اتی یوب یر کده بی شک
غوبیر ناطور اولور اول نیکو خصال	نیچه کون سویلندی بویرده احوال
هر کیم کلوب دوغرو خبر کتوردی	مالیمز ملکمز مژده در الحال
داد خواههم سزه امان الامان	ای صاحب شوکت ای معدن شان
مکر که قضا و قدر کتوردی	بو ظلمی انسانه ایلر می انسان

نامرد اتکندن دو تاسن یوز ایل	اعتبارم یو خدر حلّ اوله مشکل
اولسه اولاجا قدر دردگا ایدل	خلف نصر الله سلطانندن مدد
ذاکرم همیشه سن تک سروره	خوش کوستر سون سنی خالق نظره
عیب ایتمز عالیشان امرالره	ایستمک دعای پیرانندن مدد

به قلوبکین²⁹

سندن صوگره ای تاج سرباشمه	کردش زمانه نه لرکتور دی
ایکی بیمرورت اتفاق ایدوب	ولایت یوز شور و شرکتور دی
قاچاقاق بناسی ایدن تک بهبود	پیش نهاد ایتدیم او ز عرضی زود
طرفکیرلک اولدی آخرده نه سود	منم دو غرولقم ضررکتور دی
یوز ایلک اوجا غین بیجرم و کناه	ایلد یلر ویران والله بالله
بو طالع زبون بو بخت سیاه	دایم مگنا خوف خطرکتور دی
هشتاده یتمشدر سن و سالمز	بودولتده آغارمش دی یالمز
کیتدی دولتمز ملک و مالمز	نخل تمنامز کدرکتور دی
نجبا حرمین کوزلر نجبا	ناسزا یراشمز بویوکه اصلا
پدرندن دکل یقین بیل اما	هر کیمسه که نام پدرکتور دی
عدالت وادایدی بونندن ازله	یمان یره یتوب ایش کله کله
درخت بختمز افسوس که بیله	واره واره آجی ثمرکتور دی
او کسلر که ایلمشدی خیانت	اکلشوب ایونده راحت فراغت
منم اوشاقلاریم بی وجه و جهت	کوزلرندن خون جگرکتور دی

باسم اعیل بک قوتقاشنی

مکر بزه اوله اویانندن مدد	بو اهلیدن مهر بانلق کور مدیم
ساکن بلاد شیروان دن مدد	قوتقاشین طرلانی شکى شهبازی
اولدن آخرة ظلم اور تاغیدر	قرا باغ اشخاصی یکسر یاغیدر
اولماسه کله یه چوبانندن مدد	بر کیجه ده جانور لر داغیدر
اخلاقثا اطوار ثامر حبا	نجببالر قدرین بیلور نجبا
دکمه انسانه انساندن مدد	داش داش اوسته دور مزعالمده اصلا
اوشاقلاریم اولوب وطندن اخراج	فضای محنتده قالمشم محتاج
یوخدر مٹا اوزکه درماندن مدد	طیب حاذقسن ایله بر علاج
دانشقک مناسوزک منتهخب	یغلسه بریره یوز عالی نسب
مشکلدر عارضه دیواندن مدد	عالم بیلور بی واسطه بی سبب
یتش امدادنه پیر علیلک	حضرت اسماعیل اولسون دلیلک
جبرئیل کتوردی قر بانندن مدد	نیجه فرزندنه اولدم خلیلک
کیمدر غوره یتن اوندن ماسوا	اساس قیامت اولانده بر پا
تنزیل آیه قرآنندن مدد	سردفتر رسل ختم انبیا
مال ملک تمام کیتدی زواله	چرخ فلک سالمش منی بو حاله
یتشور صاحب احساندن مدد	قاعدده در شر منده عیاله
تاب ایدن منم تک قضاغمینه	کلمه یو پدر مطلق روی زمینه
کمانم وار ویره طوفانندن مدد	زورق الطافک دل حزینه

دولت عالیة ده آغاروب سقال	بر خلاقم یو خدر بو من او ژور نال
برزمان کور دیمکه یاز و پدوفی الحال	قطّاع طریقه برا بر منی
یتمشنده زور نا چالماق او کرنن	کړك آخر تده چالا کوت ویرن
آز قالوب هشتادی تمام ایدم من	سن ایندی یازار سن اهل شر منی
یتمک اولماز هر جایى نك سرینه	یلانی یریدر دو غرو یرینه
لعنت او خور کون داده نك یرینه	دیار غر بتده کیم کورر منی
هر کیمک ولا یتده سیم وزری وار	یوز آدم اولدوره حبسدن چیخار
یکن سزدان شماق نه یانه چاتار	بیحرمت ایلدی سیم وزر منی
درد بیللمزه درد دلی آچنجه	روزگارک جفا سندن قاچنجه
نامرد کور پیسندن راحت کیچنجه	راضیم آپاره او سیلر منی
کیشی یو خدی باخمه چوله چوخیه	آدم کړك داغه داشه توخیه
کیتمه کیتمه دیوب قویدی یوخیه	آخرده ایتور دی یکه پر منی
دالناجه دکلم بر شغل وکارک	بیلمنم دورینى لیل ونهارک
هوس وصالک ذوق دیدارک	قویماز یو خو یاتام تاسحر منی
ده مصیبتده کیچمشم جانندن	مخنشد و قور خان بر قاشق قانندن
احتیاطم یو خدر پاشادن خانندن	آنالر دو غرو پدر شیر نر منی
اولمشم باکوده ساکن فراغت	ذوق تماشاسی مثال جنت
زیاده درد سردخی نه حاجت	فراموش ایلمه مختصر منی

مقصودیمز حاصل اولمادی بزیم	یکساندر هاجر گده کیجه و کوندرزیم
بو بد بختک حالاتنده عزیزیم ²⁸	باری او ولاده اولکل کوز قولاق
کرچه ولایتده چو خیدی احوال	میسر اولمادی شرح ایدم الحال
بر پاره سین یازدیم ایلدیم ار سال	بو شرطیله نه دیش بیلسون نه دوداق
زیارت ایلایوب شیخ الاسلامی	ذاکر حزیندن یتور سلامی
حاجی یوسف ملا احمد تمامی	هاچان اوله برده دیک دانشاق

بمیرزا فتحعلی نوشته

پیرانه سر لکده چرخ کجرفتار	ایلدی وطندن در بدر منی
نیلشم بیلیم دور ظالمة	اینجیدر دوشنده بو قدر منی
قرا باغ ملکنده من بختی سیاه	بر آغ کون کور مدیم اللهه پناه
سالدی بلالره بیجرم و کناه	بر نیچه مفسد تخم خر منی
من بر پیر تنها ظلم بی حساب	مشکلد و کتور مک بو محنته تاب
یمان دیه دیه ایلدی خراب	هامیدن زیاده اوچ نفر منی
بری فاسق فاجر حدس زناکار	بری اکری او کری خیلی ناهموار
بری دانشنده باش ایاغ آثار	بر نیچه ایت دو تدی بیخبر منی
آدم ایدیم عبث یره ضای اولدیم	ولایت ایچند من رسوای اولدیم
او غرولره قولدور لازه تایی اولدیم	سانوردی خلایق پینبر منی
دولتلودن دولت کوردن هضرّت	هارده بیاحیا وار ذاتنه لعنت
سخن چین سوزیله ایتدی عاقبت	پسر مدن جدابی پدر منی

لعنت کلسون هر جا يينک پرينه
 يالان ساتار تمام بری برينه
 خانزاده لراوزين چکوب کناره
 رحيم کيتدی پناه پرود گاره
 بک بابا حال تين ايتسن استفسار
 اوزی او جوز آلوب بهايه ساتار
 بانمک حاجيدن دانشاق اندک
 کوتدی يره چالدي تاجری تک تک
 جمع اوله کلهم سراسر تجار
 عاد تدرو يروقين کوتونه قسار
 جمشيد بکه يتور سلام افزون
 نه روا دربی سايست بی زاقون
 ايکی نفر ساده جوان نورس
 بريانی کول باسان بريانی ارس
 بويو کلک اميره خوش سعادتدر
 ياخلانه قاعده در عادتدر
 فراغت اوتورروب هر کس بر ايشده
 يارب نيلمشدرک بوداغلمشده
 چکلوب کو کسمه داغلار دو کونلر
 قنما مسون منی کو گلی بوتونلر
 يتمک اولماز فتنه سنه سرينه
 ظاهرده اتفاق باطنده نفاق
 دير بزدن يو خدر سزله چاره
 قار الماز کبريا ياندوران اوجاق
 شکر اولسون خدايه يا خشی نفعی وار
 بويوک خانه هم کرکدی هم يراق
 سير ايتدی بازاری تفليسدن کلجک
 پيش لنکه سالو بان قوردي باد الاق
 آلشده ويريشده آغا کيم چاتار
 هر يره که کور سه کوپکی يراق
 کنياز بهبو دوفه عرض ايتسون اکنون
 ويران اوله ناحق بر قدیم اوجاق
 هيچ برندن يو خدر رنجيده بر کس
 کيم کورروب آنلاری هم کار قاچاق
 وليکن روشی عدل وعدالتدر
 داياق اولان کسه حق اولود ايقاق
 نه يازده يار يديق نه ده که قيشده
 حرام اولدی بزه بر قارش توپراق
 کافره اولمسون نصيب بو کونلر
 فکريم داغ نقدر خاطریم اوراق

بر کیشی اولماسه جماعده محکم
 نه دوشو پلر مونك دالنه بيلمم
 ادعاسی افزون چه ور کی نایاب
 بر چاکره ویرسه یاریم شش کباب
 رسوا القین خاص و عامه بیلدورور
 هر عورتک دکسه دردم اولدورور
 کر بلا یولنده قاطر او غروسى
 کون بکون انیله نور کوتی ساغروسى
 یوز اوندۀ در دیر لر بو عمری²⁷ طویل
 منم کیمی یالین قاتدن نه حاصل
 اوزینک اون یرده وار در املاکی
 کو کندن چیخارور ایلمز باکی
 او غلینک حرمی قزی پسری
 او در خراب ایدن بزیم ایشلری
 بر بر ندن مرغوب مزین کو کچک
 یا کیشینک آغی قزلی کـرک
 اختاره سن یوخدر جیبمده دینار
 قباق دیشی دوشمش بر کیو منم وار
 جمع اولوب تمام عقلی سیر کـلر
 دیبودات نقلندن او تورى بـکلر
 میل ایلمز اوگا مطلقا همدم
 شام و سحر آتار فند و قجه تر یاق
 ظلمی بحر قلزم سخاسی سراب
 دالنه یوز یوزورور یوز تکلیف شاق
 خلقک زور سیمین ایوه دولدورور
 خایه سی²⁶ ذاة الجنب کیری یاطالاق
 صاف الدن سالو پدر منی دو غروسى
 هشتاد یاشنده در هامیدن قوراق
 هله بوندن صوگـره یاشار او توز ایل
 آدم کـرک اوله پسرک تو پچاق
 بر یانه باخانده قود یمدی ساکی
 اکر ایلیشدره بر یره در نـاق
 آه و کیمی باخار اویانـدن بری
 یتشمز بر یره یوز ایل چالشاق
 جالسلرک عقلی چاشار کورن تک
 یا اولادی اولایاغی سور چاق
 قزیم ملک الموت او غلم ناهموار
 یوزین کورن آدم ایـلر استغراق
 کیمی او دون قالار کیمی اتکلر
 کونده بر قاپویه سالور لاریغـناق

اوز که مقوله دن دانشاق بر آز
 بر کسه اولماسه زمانه دمساز
 حوادث دوران کردش فلک
 تولک طرلان کیمی غافل حسن بک²²
 شعاع آفتاب اولانده اظهار
 لاچین صید کاهه قیلانده کذار
 وار ایمش صاحبتی زمان ماضی
 اون دورت آغاچ یولی جناب قاضی
 بر کسک اولماسه عقل و شعوری
 حضراتک اوز که ایدی منظوری
 هر کیمک که کولسه فلک یالنه
 بو اولادک²³ املاکنه مالنه
 بر مدت ایستدی قزک خاننده
 معطل قالمشم بونک یاننده
 شوهری برزنک یوز اوله ادنا
 ارینک کفنی سار المامش تا
 سن کور کلن زن اهلینک هوا سین
 قاپسیو پلر یتیملرک او با سین
 عرض ایدوب خانمه جنلر بالتام
 کلمزدیک قاپوگا ویر مزدیک سلام
 دیمسونلر کیشی خامدر انا ماز
 چون آد ملر آلور اوستنه آیاق
 سالمشدی بنیه کپکی یپه لک
 شوغیوب چنکنه کوتوردی بایاق
 کزه شپره نلک نه قدر تی وار
 ایلیم ایلیم ایتربایقوش یپالاق
 تا اینکه طرفین اولدی لر راضی
 بش آلتی ساعتده کیتدی چاپاراق
 البتّه ماتمه دونر سروری
 المنة لله کیم اولدی دماغ
 باخماز ایشک قباغنه دالنه
 لوند او غلی²⁴ خوب اولمشدی داد اناق
 دولاندى دور نده پاسباننده
 عورت آلاق اولوب او یون او یونچاق
 رسمدر کوز لیه نیچه وقت اما
 طالب ایمش تیز چاتاشدی چاتالاق²⁵
 مسند نشین ایلر چولوق یواسین
 ایو صاحبین قووار کوجلو اولسه قوناق
 بو خیرایش تاپما ساا کر سر انجام
 دوکه سن اوزگی کریره طاق طاق

بیلن یو خدر بو باره ده نیتین	باکواراده سی کور و نور چتین
زن قهقهه در چکن آندن منتین	تیز اولسه اولی در دیر یلمز ناچاق
عبث یزده بزی ویردی زواله	اوغرین اوغرین بلالره حواله
اوکه اولمالویدی اولدی سقّاله	داخی دوغرا ماسون سوغان سارمساق
عمر نده کلمه یوب دوغری دالینه	خایندی خویشنه قوم وایلینه
علی ذوالفقارین وورسون بیلنه	بلکه اوله پیس یوز ندن قور تولاق
حدّ دن آشوب باخل حسد شرارت	یولداش یولداشنه ایلر خیانت
عالمده عمل یوخ بکده عدالت	ایشلر یمز اولوب صاف کوردن بوجاق
علمالر یوز دوندروب خدا دن	اوصانمز بر لحظه جور و جفادن
باشی عمامه لوسیدملا دن	طاعتده اولی در اوقاتمه قور شاق
حق بیلور که بیللی شاللو حاجیلار	زهر مارتک خلقک آغزین آجیلار
دوشنده کوزله مز آنه باجیلار	بو اهلدن سیننه داغ-م سیننه داق
آدین قویوب کر بلا یی مشهدی	نیلیم پیشه لری یمان پیشه دی
چو خین کوردیم آیاغ اوسته ایشه دی	بیله ملت اولماز قویون اورتوراق
عورتلر اینه دیر لاطایل	بشنه اوننه هم اولمز قائل
قالمیوب آرا ده بر شرم حایل	آز قالوب کزه لر چولده تو مانچاق
عادت دوشوب ایندی باکرة قزلر	موتالچه سین سالوب او طاقه کزلر
آناسی دیننده توپو قلار دیز لر	دیر ایما نگا سیپچاغ او سوراق
کرك بو عالمدن ایلمک حذر	اوز یر نده دکل چونکه خیر و شر
بیاحر مت اولو پدر پدره پسر	یوزده بری یاخشی اولور اتفاق

قرا بـالـدر خـلقـی خـصـوص عـر بـلـر	قار نـجـه دـمـکـه نـیـجـه دـن چـکـر
ایـشـده در صـبـاحـه دـک تـاکـه کـیـجـه لـر	دو کـه لـر کـیـم کـلـوب ایلـسه سـور اـغ
بـیـلـه و لا یـتـی داغـتـسـون تـاری	زیـادـه مـغـشـو شـدر ارس کـنـاری
خـور دـه پـارـه بـابی قـار غـه بـاز اری	مار الیان حور ادیز نـز یار قـویـو جـاغ
هـر اوبـه دـن چـیـخـار او تـوز یـا الـلی	اوزی جـلـه کـسـن آد لـری بـلـی
یـنـه شـور تـاشـور تـدو آد یـکـوز لـلی	مـین ایـودن آرتـو قـدر یـغـنـتی قـزاق
اـکـر خـبر آـلـسـان مـلـا صـفـنی	او غـرو دـر سـت قـار یـشـد و رـوب کـیـفـنی
او قـلـعه دـه یـاچـر اولـی کـفـنی	چـولـده اوچ آتـنی سـویـو پـلار چـیـلاق
قـرا بـاغـده نـه دای قـالـدی نـه دانه	بـوکـون صـبـاح قـاچـار هـره بـریـانه
تـنـبـیه ایتـمـک ایلـه خـنـز سـتـانه	خـوب سـالـدی نـظـامـه اولـکنی قـوچـاق
عـد التـده یـو خـدر بـر کـسـر کـمی	بـونـد نـصـو گـره و لا یـتـک نـه غـمی
الـبـت داغـدر مـش کـل عـالـمی	آغـز نـدن سـود ایتـکی سـی کلن ایتـکی او شـاق
بـر نـدن شـکـایـت ایدـه سـن اـکـر	دانشـماقـه قـویـمـز سـوز گـی کـسـر
قـر دـاش مـالی کـیمی او رتـادن بـولـر	مـور اولـر اولـو پـلار او غـرو یـه او رتـاق
کـور سـن تـانیمـز سـن یـاریم سـقـالی ²¹	چـیـنـخـوب اند اـزه دـن دـولـت و مـالی
خـاند مـیـروف چـالـدی چـاپـدی مـحـالی	او کـه دـوتـوب اوزیـن کـیـچـل قـور و مـسـاق
کـده گـوده اولـوب صـاحب مـصـلـحت	کـونـدوز اخـشـامـه دـن دـانـشـور خـلـوت
ایـشـلر یـمـز بـیـلـه کـیـاچـسه بـر مـدت	قـد یـمـیلـر اولـور تـمـام شـل آخـسـاق
کـونـده بـر کـتـور و رزاقـون تـازه	فـکـری بـود در خـلقـی و یـره کـد اـزه
بـز دـنده مـحر مـدر بـری کـنیـازه	نـه مـحر مـضر فـضـول و هیـوده یـنـشـاق

تسلطك يتسه شيخ الاسلامه	آنس بزدن بتر سالور سن دامه
عبث يره دوشمه خيال خامه	نفرت ايلر بالله كيم كورر سندن
من سنى تانورديم ايشلر ك قاندر	يوزديه لر ايله همان هماندر
ايله بيلسون پاد شاه زماندر	هر كيم ايراق اولور مختصر سندن
قلبه تفننه استاده سندن	دوغرى سوزك يوخدى كذب معتاد سندن
قاتل امامسن ابن زياد سندن	لازمدر ايلمك الحذر سندن
وصف صفا تگدن دانشديم خيلى	ايشيتسون هر كيمك وار ايسه ميللى
ايله يالقوز ذاكر دكل كليلى	آزده در عالم سراسر سندن

بمير زافتكعلى در خصوص مغشوشى از جهت دزدان

خبر آلسان بولانك احوالين	بر اوزكه در كيفيت قرا باغ
حق د و بوندن اقدم كور و بسن سنده	هانى او قاعده او قانون سياغ
قطاع طريقك وفورى و اردى	يايلاقده آرانده قطار قطاردى
كنه سوخا سوخدى آچار آچار دى	بزييم باشمزده چاتدادى چناق
صافى كوردى حاجى ساملو كولانى	دوتار لر سويار لر دالده قالانى
ويران قالسون كوريم دويران باسانى	ايوده ياتان يوخدى قار يشوب پاپاق
زكر در اغارده عالم آشكار	بر اوجدن او غور لر بر اوجدن ساتار
واى او در صاحبى آت باشى دوتار	يوزيردن تو كولور او ستنه چوماق

سالو پدربلايه دَنبَكَا نَعَالِي^{۱۹} داغلوب املاكى دولت مالى
 ساكت ايلمكه بو قيل و قالى ايستر او خوش طبع سخنور سندن
 دوتوشوب بنمله چرخ بد افعال ايت كو تينه كيرسون هابيله اقبال
 بزيم اوستمز ده اى نيكو خصال ايشتديم اينجنوب يكه پر^{۲۰} سندن
 باش ويرن زمانده بو امر عبث كرك اوگا سن ديدك اى ترَس
 سن بر آغاچ سنكه عمر گده هيچكس نه سايه كور و پدربنه ثمر سندن
 چو خلارى قلوبسن چوركه محتاج آختارور تاپ و لماز درد ينه علاج
 فرعون هامان ضحاك حاجاج اولابيلمز اولار ستمكر سندن
 بد عتق ياندر و ب قوم اصحابى مشكلدر كتور مك بو ظلمه تابى
 دوشوب جبرئيل وار اليان بابى حورا ديز قوى جاق در بدر سندن
 ظلم و ستم گله عالم دولوپدر اهل بيتك رنك درويى سولو پدرب
 نيچكه روشن خانمانلار اولوپدر شب ياد اكي مى تيره تر سندن
 بويوك او غلك كزر پايى پياده شول بر يده تلف اولدى آرا ده
 خواه كدا خواه بزرگ زاده او كي مدي چكميه يوز حذر سندن
 سگه اولماز اولاديك جيبنده رزقارى يرتق چوال ديبنده
 جان ويردى مادر ك اوزكه ايونده نه دختر يار يوب نه پسر سندن
 عمر طو يلكا بودر كه دليل ايستمز يوز گى كوره عزر ئيل
 بوندن صو گره هله ياشار سن يوز ايل وجهى بودر اجل يان كزر سندن
 علممايه دير سن فحش ولا طائل طريق اسلامه دكلسن قائل
 بو حاليله كنه چوخ عقلى زائل كلوب ايشك گزا دايستر سندن

مرّبعات

بمیرزا فتکعلی نوشته

کوزیم یولده قالدی کوکل انتظار	کلمدی جواب نامه لر سندن
بر آیدن آرتوقدر کیدوب او شاقلار	یتشمدی بزه بر خبر سندن
آشنا مصاحب یار همسایه	لازمدر یتشه غوره هرایه
کتابتک دگر مال دنیا یه	نه حاجت ایستمک سیم وزر سندن
تک یرادوب سنی واحد یکتا	اخلاقک اطاوارکا مر حبا
نیلمش سن ملا صفی بک بابا	ممنوندی عزیزیم بو قدر سندن
اولانک یوخدی بو یرتک پیسی	تقلّبی هرزه کاری خبیثی
یاخشی کوردیم تمام اهل تفلیسی	راضیم نهایت بیشتیر سندن
اولان دمده مگنا منزل شادنو	هر طرفه ایلر ایدیم تک و دو
ایوانا بک قلو بکین ایلی قو	چالشوردی الحق برابر سندن
حسن بکه سویله امر معلومی	قضیه معلومدر دیننده رومی
سرافراز ایلر سن یوز بخت شومی	ظاهر اولسه اکر بو هنر سندن
دوتوب داماننی سن تک امیرک	توقعن ایلر ایکی اسیرک
قرا باغ ملکنده بر مرد پیرک	تمنّاسی بودر تاج سر سندن
قویمه که غر بتده کیده لر ضایه	سایه سالماق تقاضا در همایه
لاچین بالاسیدی کمش صونایه	صید ایتمک اولاردن بال پر سندن

مصیبت سالینگ تاریخی اما اولدی تاریخم
کوچوب استاد ذا کر بی هنر شا کرد من قالدیم

در اظهار شوق به محبوب

جان جلوه لنور قامت موزونی کورنده
دل تازة لنور عارض دلجوننی کورنده
زنجیر جنونه بره یوز رغبتتم آر تار
رخساری اوزة زلف پر افسوننی کورنده
پر پیچ اولورام هر دم اوده دوشمش ایلان تک
اول عارض کلنارده کیسوننی کورنده
داغلدی خرید ارغم عشقک اولانلر
بو مردم چشم توکن آلتوننی کورنده
کلمشدیم ایدم مردم چشمکله مدارا
بیلدیمکه دوزلمز بو ایش ابروننی کورنده
خونخوارلقی عیب دکل نرکس مستک
هر کیم اوله قاینار قانی کلکوننی کورنده
ای اهل هنر جمع دکل ذا کر حواسی
عیب ایلمه شعر نده کی مضموننی کورنده

کس بیلوب ذا کر تمنا ایتدی سندن ایستمز
ناکس نامرد دن دوتسه اکر دنیانی کورک

غزلیات افسوس بر حیات دنیا و وفات بابابک

دریغا کیتدی بر بر درد بیلنلر فرد من قالدیم
جهانده خاطری غمکین دل پر درد من قالدیم
انیس مهربانم مهربانده^{۱۸} واصل رحمت
اولوب دار فناده زار صحرایا کرد من قالدیم
متاع جان خرید ایتدی رفیقان کرم ایکن بها زار
پوزولدی رونق آنجاق قالدی آه سرد من قالدیم
خیالات اهلی خاک کیمیاتک ناپدید اولدی
دوتوب راه عدم اکسیر طبعان کرد من قالدیم
کوروب دهرک و فاسین چکدیلر ال عیش عالمدن
بو ویران ملکه صد حیف تن پرورد من قالدیم
حقیقت منزلینه یئتدیلر مردرة عالم
مثابو عاریتمز می همین نامرد من قالدیم
ایدر سیر کلهستان بقا آغ کونلو لرهریان
قرا کون ایچره کلبرک خزان تک زرد من قالدیم
وزیر شاه رخ دوتدی پیاده خانه فرزه
سمند فیل لنک اولدی داغلدی نرد من قالدیم

اولسه بر بارش خدانا کرده دویراندن^{۱۷} کنار
 ایچنه آیران توکولمش آیمه تک ایسدانی کورک
 نازنینلر نورسی چرکس قبایه میل ایدر
 پشمینی پشمینه آلماز کیسه یوز روحانی کورک
 کورمدگمی نیجه اول شیرین شکر خنده نک
 ایلدی یاننده آجی بینوا ملانی کورک
 سر و قد لر ایچره وای احوالنه اول کیمسه نک
 کیم قدی کوته اوله اماکیه طولانی کورک
 حقی صیادغز الک جامه سی چسپان کرک
 اور کیدر مانند آهودلبرز یبانی کورک
 نه دیم باشدن ایاغه سربسر مکر وهدر
 اوخشادر قیللی پراغه مختصر انسانی کورک
 سیمبر آغوشه چکمک ایستین کورک ایستمز
 نه روادر اینجیده اول تازة تر پستانی کورک
 جمله دن آرتق بودر عیبیکه چوخ بدیمندر
 کورمدگمی ایلدی ویران یکه شیروانی کورک
 بار بردار اولمیان تو سنلره برجل تیر
 قوجه لر بارکش غمدر اونک پالانی کورک
 ایکی یومروق بر باشه کوجدر مثلدر خلق آرا
 جاهلی روز طبیعت ساخلا سون پیرانی کورک
 دکلم محتاج بر کورک آماغه قصدیم بودر
 کیم دیسونلر بخش ایدوب فلانیه سلطانی کورک
 چو خدی مشهد دن کلن هر ایوده اوچی دوردی وار
 عذر نامسمو عذر قبله بو یورسه هانی کورک

قدیرك قدرینی بیل دو تولان قوشدن اوڭا کونده
 او چین ویر ایکیسی یاخنی بری دخی کباب اولسون
 نیچه وقت اوردده سن آتلوبو یور یوللاری حفظ ایتسون
 ولایت کیتمدی الدن بلکه دفع بیاحساب اولسون
 ایکر می کونده بر شعری دینجه یاعلی دیر سن
 کرک شاعر بزیم ذا کر کیمی حاضر جواب اولسون

بجعفر قلیخان در خصوص پوستین

نامه یازدیم قیل مڭای تاج سرارزانی کورک
 تیر سرمانک سراسر جوشن و قالخانی کورک
 مشتبّه اولمه منم قصدیم خراسان کور کیدر
 دولتگدن اوزیمگده وار داغستانی کورک
 جان حضور نده بورو ندیم عاریت بر نیچه کون
 بالش پر قودن آرتق ساخلار ایش جانی کورک
 قیش کونی یوخ فایده بورونمه ویا پونجیدن
 آزد چون کر ساخلیه ساخلار کنه سرمانی کورک
 چیخماق اولماز صبح یور غاندن کیچر وقت نماز
 کیشیدن هر وجهله ایلر ایراق عصیانی کورک
 مد حنه باخمه قوجانک چاره سین تاری کسوپ
 یوخسه که برزاد دکل ایلر خراب اوغلانی کورک
 پیر بیمصرف بورو نسون سرکی یاننده آنی
 آت چاپوب چور تان کسه مصرف دکل چاپانی کورک

اوبابیلو ولی ممد دکل مطلق سنک بابلک
 نه لایق شاهبازک همنشین بر غراب اولسون
 قویوجق^{۱۵} داش کسنلودن کذر قیل باد صرصر تک
 علی الله-یدن دایم کر کدر اجتناب اولسون
 هور و لوده اولور اوقات شیرین تلخ حلواسز
 اوزیم وقتی ساتار لر چونکه قویمز لر دوشاب اولسون
 حسین بک معصوم علی اوغلی احمد برده فیض الله
 اولار بر کیمسه یه همدم اولنجه بر دواب اولسون
 بوشهر شیشه ده کر بزی شیشه تاخسالار خوشدر
 که هم صحبت بزه اولنوع قوم بیاحساب اولسون
 نه حاصل اهل صحر ا صاحبندن آب انگورک
 کر کدر نیچه مدت شیشه ده قالسون شراب اولسون
 اکر ملایه^{۱۶} لطفک وار بر چیتویرت دوکی کوندور
 اولندن صوگره جایسی یا کلستان یازراب اولسون
 بزییم دختر لرک فکرینه قاله یوخدر اول قزکیم
 عذوبت غالب اولسون اولاره بزه عذاب اولسون
 دوشر تیز ادرز که آتینه میئن نه عمه نه خاله
 ساقنمه اوده دویران کاریزی کیمی پیر آب اولسون
 کر کدر یتشه آرتو قلغنیچه لز کینک مزدی
 اوگانه خواجه سوچیخسون ویاد ولسون تراب اولسون
 مرا لیا نلو پیرینک آردینه بز کیچمیشیک هامی
 اونک حدی ندر جیران خانمله تای و باب اولسون
 دیر اوز اوزینه منده گلم ایت بورنی هم زنبق
 نهایت سخت مشکدر که هر کلدن کلاب اولسون

برکز نظر عبرت ایله آیله تماشا
 تقدیر قضا و قدره شاه جهانگیر
 بر هیزه ایدوب کلّ قراباغی محول
 کیم لعل ایله خر مهره یه بیلمز ویره توفیر
 شرح ایلمکه قور خورام اماکه روادیر
 مجنون کیمی دایم ادریله پایینه زنجیر
 اولمادی دیین بر موثا کای ناقص نادان
 سویله ندوبوبی کس بی یارده تقصیر
 کیرم که دو توب راه ضلالت نیچکه مفسد
 ممکنیمی دفع ایلیه یوز نورسی برپیر
 ایقادر بیچون بودل سخت بخیلی
 بر حرمت شاه شهدا ایله سرازیر
 یاندوردی بزی آتش جور و ستم دهر
 ایوای که یوخ آه ساحر کاهده تاء ثیر
 افسوس که اسلامک ایشی مشکله دوشدی
 یوخ چاره دخی صبردن اوز که بیله دوشدی

بجعفر قلیخان نوشته

کیدرسن کیت سگا فتحیله نصرت همرباب اولسون
 اونوتمه بزلری سیرک ولی سیر شتاب اولسون
 ایکی کوندن زیاده جبر ئیللو ایچره سن قاله
 نیچون خاتم دیین کس ایستمز خلقی خراب اولسون

نوبت که مژگایتدی میڭ کسمه آراسین
 ویر جرعه سرشارنه قدری اوله ممکن
 بر نوع پریشان و دیگر کون و خرابم
 فرق ایلمزم شام سیه فامی سحر دن
 تکلیف نه حاجتدی کوزیم واقف حاله
 دلداده لرڭ دادرسی ویاوری سنسن
 بالله کیجه لرموی تنم بستر غمده
 سانجار بدنی تاب سحر کاه چوسوزن
 بیجرم وکنه آتشی یاخدی دل زاری
 بر ظالم بی رحم جفا پیشه پرفن
 خوش بخت جهاندر بیله ناپاک امیرڭ
 تاروز ابد کیمکه خطا سندن اوله کن
 چون وار حیاتم یاز ارام هجرو مکرر
 دوشسه آلتا نسخه سینی بر کز اوخو او کرن
 یعنی که ستم پیشه نڭ اجدادنه لعنت
 هم اوز بنه هم سائر اولادنه لعنت
 تانور منی مجموع اوتوز ایکی وجوان شیر
 بر مرد خوش اخلاقم وهم صاحب تدبیر
 روشندی قمو عالمه ذاتمده خداوند
 خلق ایلمیوب موقدري حیلله و تذویر
 ایمنند و لراز بسکه اولوب رامرم ایتمز
 کورد و کده منی بادیه ده آه و ناخجیر
 ال دور مزم اصلا سپر دفع بلایه
 یاغد و رسه کماندار فلک قصدیمه صد تیر

ساخن میدانی قبلم تنك ایدی سوزماختصر کیچدی
 سنك او صافگی نظم ایرتمکه بحر طویل ایستر
 یتن تك شهرة حاجی بنده یه بر تخت بخش ایتدی
 بیلورکه باز دستی اولسه هر قانده طفیل ایستر
 او یردن عازم تفلیس چو خدر یازکه میرزایه
 فلانی بردو پی پرورده سزدن زنجبیل ایستر
 اگرچه وار داغستانی کورکی ذاکرک اما
 جنابگدن دخی بر ساری کورک اردبیل ایستر
 دکلدی سابقا اهل توقع شمیدی باکوده
 علاج کثرت سرما ایچون چیز قلیل ایستر
 داغلمش خانمانی اینجیمون اخذ و سؤالندن
 تکنده قوش یوا چورچوب یغوبان زیرز بیل ایستر

در وصف حال خود

ساقی دولانیم باسگا الهی سیورسن
 بر جام شفق کونله قیل کوکلمی روشن
 حمراالنور ایچدو کجه رخ زرد حریفان
 هم اوزگا هم باده کلبویگا احسن
 بزم اهلی تیکپدر سگا یکسر کوزین اما
 کوزله منی جانا که فزون غمزده ام من

منم وارث بو کون یعقوبه فرزند عزیز مدن
 کلور بوی فرج گه گه اگر رب جلیل ایستر
 من پیر سخند انک ندر جرمی خداوندا
 عقوبتده او بی شرم جفاکار محیل ایستر
 تا پلمز بیلله بر بد حال ظالم هیچ همتده
 یغلسه بریره آنندی قمرق آختی رو طیل ایستر
 مثلدر که خطا بر بیلله آدم مدن ایراغ اولماز
 بوبر امر مشخصدر نه وحی جبرئیل ایستر
 قرا باغ ایچره آغ کون کور مدیم من تیره بخت او لدیم
 اونگچون خاطریم اول قوم بی رحمی قتیل ایستر
 شریر بی غرض او لماق تقاضای طبیعتدر
 ایندانه بر کسی خوشنود عالمده باخیل ایستر
 بزیم مرد ملری زنهار پند افساری بند ایتده
 اولارک ناقة قاله موق کیمی بورنی قزیر ایستر
 ایدر یاد کلهستان وطن غربتده دل مرغی
 قفس قیدندن آزاد اولماق دایم دلیل ایستر
 نهایت شرح حال ایتمک یتن نامرده مشکدر
 سنک تک بر امیر پاکزاد بی عدیل ایستر
 توکل اهلیم مطلق یا پوشم خار خاشاکه
 فسرده جسم اولسون سالها غرق آب سیل ایستر
 سخاوت یار ساطت ذات ایلندر مرد بی اصله
 مرادی حاصل اولماز یوز دوشه بر کس دخیل ایستر
 نهال مقصدی سرسبز اولوب افلاکه یتمز می
 او کسلر که رضای خاطر پیر علیل ایستر

نظم من پیش سلیمان نیجه مور حقیر
 کتدی تاپای ملخ حاجتی اظهار اولسون
 پیره زن دستنه آلمش کلف ریسمانی
 یوسف مصره همانا که خریدار اولسون

در ثنای اسماعیل بک قوتقاشینی

سنی عالمده ای آرام جان هر کیم ذلیل ایستر
 آنی ذلتده بو غمدار کو گلم آی وایل ایستر
 شراب جام بزم التفاتک نوش ایدن برکز
 نه کوثر آرزو ایلر نه آب سلسبیل ایستر
 دکل آسان قرب پادشاه عصره یول بولماق
 صفات نیک و اطوار خوش و خلق جمیل ایستر
 منی غوغای شهر بحر باکو تلخ کام ایتمز
 ندن کیم عاشق شیدا اولانلر قال قیل ایستر
 کماله یتیمک اولماز بی سیاحت حالیا کو گلم
 تماشای بلاد مصر و سیر و دنیل ایستر
 مژدیر لکه سن پیغمبرم دیردک نه ایشدر بو
 دیمز لر مرد مؤمن محنته اجر جزیل ایستر
 جفای دهر دن آزده لق عین حماقتدر
 بلانی خوش دوتار ادیس ایوب خلیل ایستر

امرثا بنده فرمان بخارا خوارزم
 حکمنا چین و خطا تابع اقرار اولسون
 دوشسه هر جایه یولک شام و سحر فتح و ظفر
 شول بری پیشروک بری قفا دار اولسون
 دوستک خوشدل و خورسند اوله و بدخواه لک
 بید مجنون کیمی همواره نکونسا اولسون
 پرتو مهر رخک ایتسون افقدن طالع
 چشم بد بین وعد و شپیره وش تار اولسون
 نه عجب سم سمند سپه گله یکسر
 کوه البرز بیابان کیمی هموار اولسون
 چو خدر امید بودم قوم چچن اهل آوار
 داغلوب هر طرف آواره ادبار اولسون
 شاهباز در دولت نه بیلور اوچ و حضیض
 کتورور چکنه یوز طایر کوهسار اولسون
 ایلدی خلد برین تفلیسی فیض نظرک
 باس قرا بـ غه قدم مسکن کلزار اولسون
 غلط ایتدیم بوسوزی هانی او سربز لرده
 کیم ولیعهد شه لایق ایثار اولسون
 یوخدی بوسورده اول شاعر پرزور افسوس
 دیه بر مدح که شأنگده سزاوار اولسون
 شعرا عیبی دکل ضابطه در طبع سلیم
 درک ایدر آنیکه کنجایش گفتار اولسون
 باعث فخر و جودات اوله بر پاک نژاد
 وصف اوصاف کمالات نه مقدار اولسون

بش آلتی کومم وار پریشان اولار گده
 کسب اهلی دیلر شغلی چوت اکمک کوپک اوغلی
 وادم سنک ایله نیچه کده وار حیاتم
 تاب ایله بو کوندن بیله سن تک کوپک اوغلی
 باغشلا دماغم یوخیدی مختصر اولدی
 مشکلدی بودم نظمی یتورمک کوپک اوغلی
 بر نوع سکا سکه ووروم هاجو ایله یوز کز
 سوهان چکه لرایلمیه حک کوپک اوغلی

در مدح ولیعهد پادشاه روس¹⁴

ای ولیعهد سکا لطف خدا یار اولسون
 دستگیرک ابد اقادرمختار اولسون
 کلشن دهرده سر سبز نهال بختک
 ای سرافراز جهان تاکه جهان وار اولسون
 چشم بددن سنی حفظ ایلسون اول حی غفور
 باخسه هر کس سکا کج درده کرفتار اولسون
 سایبان سپهک اطلس چرخ اخضر
 پاسپان خر کهشا انجم سیار اولسون
 جام عیشک می کلر ننگله دایم لبریز
 قدح بزم نشاطک دخی سرشار اولسون

کيچمز بيله دوران سنڭده بوسياقك
 برباد اولو چون دولت بزمك كوپك اوغلي
 بوبده تي نه لركي ونه شاهسون ايلر
 بو ظلمي نه افغان نه اوزبك كوپك اوغلي
 حاشا كه جل اطلس ايله خر اوله توسن
 مشكلى ديمك بد كهرة بك كوپك اوغلي
 ديشي ديشي پنجهاني ندر ضربه كرشمك
 اى باطنى زن ظاهرى اركك كوپك اوغلي
 ايت ايتدى اوردن وقت تانور آشناني يادى
 ارث اولدى سزة يتنه اوردمك كوپك اوغلي
 بدخواهلقى ترك ايلمه طعنه ايدر خلق
 شايسته دكل اصلى ايتورمك كوپك اوغلي
 كنياز نه كيم جور ايلمه امرى مطاع در
 يوخ بزرده اوگا قدرت دينمك كوپك اوغلي
 سن كيمي يتن ناكسه اولقادر سبحان
 خلق ايلمىوب منده اكلمك كوپك اوغلي
 نامرد اتكندن كشي هنكام ضرورت
 دو تماقدن ايسه ياخشيدى اولمك كوپك اوغلي
 شنيل^{۱۳} تا پولان يىر بزة برويرس ياريم وار
 هر كا ديه سن يوخدى كل اولچك كوپك اوغلي
 قان اولمادى بر دفعة آچلدى قويون آردى
 دايم كيچي نك كى اولو چرمك كوپك اوغلي
 مين ايوله نيچون ايلمسن دفع مضرت
 آساندى اكر بهبودى كزمك كوپك اوغلي

در هاجو حسین بك پسر میرزا آدیكوزل

وار اوزكه ولايتده ده تك تك كوپك اوغلى
 حد سزدى بو ويرانه ده بى شك كوپك اوغلى
 هر چند مٹا بالته چالان چوخيدى اما
 ماحمو عیدن افزون بوايت امجك كوپك اوغلى
 اولمادى ديين بر موٹا كند آشروايت اوردمز
 بسدر بو شرارت دخى ال چك كوپك اوغلى
 يوز دشمن اوله بر كسه بر كس ياخلانده
 فى الجملة كر كدر اوله سو كك كوپك اوغلى
 قهر امرا آتش سوزاندى نه لايق
 بر قصد اونى هر دم اوفورمك كوپك اوغلى
 فكرت بودى آتان يریشى ير يه سن سن
 خم جايىنى حاشاد و ته جردك كوپك اوغلى
 لازمى او شاخصك ولد نندن حذر ايتمك
 كيم ابلق اوله جمدى لك لك كوپك اوغلى
 دير لردى آنك زانيه در و اريدى شكّم
 سنكه بيله سن يوخدى دخى شك كوپك اوغلى
 مشهور مثلدر كه بتر اوت كو كى اوسته
 سكدن توروين آخر اولور سك كوپك اوغلى
 قصدك چور كين كسمك ايدى مونجه عيالك
 كسسين سنى اول كسدوكك اپك كوپك اوغلى

کور مدك بزر بولار ك دور يده بر عید شریف
 اولدی مسدود در ذکر بو بیرام کنه
 ذوق و شوقیله سحر دن ده مساجد و تدوق
 زار و محزون قاتیدوق همه ناکام کنه
 مثل صیاد جفا پیشه یرده دانه سپوب
 هره بر نوع قورار مرغ دله دام کنه
 یکجهتلك پوز ولوب اولدی قلم تك دوزبان
 یازیلور شام و سحر طعن ایله پیغام کنه
 یونه سازش بونه اصلاح چیا خوب منبرده
 ایکی کون کیچمدی دوشدی ایشه ایهام کنه
 بو صفتلر بیله بزر ناقصی کور که اونلاردن
 کسمزك هیچ اولناجه طمع خام کنه
 وار بر قابل کامل اوگا ده اهل نفاق
 تادینوب دیرلر اولوپدر کشی سرسام کنه
 خلعت خسرو دهر ایلدی انکشت نما
 اولدی تامم علی صاحب انعام کنه
 وار امیدیم ایده کنیاز بوپر خاشه بنا
 تازة دن اهل ولایت دوتة آرام کنه

کیچدی هدیانله اوقات باغشله یارب
 بحق آل علی جرم من پیرانی
 نچیدر مالک رضوان یوزینه آچمیه در
 اوله هر کیمنه ننگ الدة اونک فرمانی
 ذاکر روسیه کمرچه کناهم چوخ در
 واردستمدہ بلی آل نبی دامانی

در شأن و احوال ملایان قلعه شیشه

حیف صد حیف بوایش بواهادی انجام کنه
 علما ازلرینی ایلدی بدنام کنه
 شیشه یه دست قضا سنک جفا یاغدردی
 شیشه وش سندی بوکون رونق اسلام کنه
 وار ایدی مدرسه یه رغبتی خلقک غوغا
 دوشدی ناحق یرة اورتایه بواخشام کنه
 او اقدرد کیچمد یکه صلح بناسی پوزولوب
 بربره شلاق آتار شیخک ایام کنه
 دوش هم کاسه وهم صحبت ایدی ایلر لر
 حالیا بربر ینک کفرینی اعلام کنه
 نیچه مدتد و کساد اولمشدی اولدی رواج
 شهر وباز ارده لاطایل دشنام کنه

پنبه عیشنی ویردی یله اول بد بختک
 سالدی بر درده که هیچ نسخه ده یوخ درمانی
 یازدی بی مکث و توقف ایکی ساعتده همین
 صورت شرعی مین وایکی یوز تومانی
 شرط در شرع حضور نده ده رسم ادب
 نه که سر کوب اولو نه بر طرفک اقرانی
 ملانه ملا اسیر شکم اندر پیچ
 قاضی نه قاضی که سیر اولماز ایچه عمانی
 فی الحقیقه من اونک مخلص دیرینه سیم
 لیک دوغرو دیمکک شرعده یوخ عصیانی
 دوغرولق قال میوب اصلا بوفنا عالمده
 سرنکون اوله کوریم بیله یمان دورانی
 ایستر ایدیم دخی ده نظمه ویرم طول ولی
 دل دیدی عمر کیچوب قطع ایله بو هدیانی
 امیر اصلانه کerk دفتر دیکر یاز یله
 چونکه اول بد عملک غیری کerk دستانی
 یاخشی هاجو ایلر ایدی برو دمک آدملرینی
 ساغ اکر اولسیدی ایندی اول ابن جانی¹¹
 رشته طبعمه یوخ تاب ویرن چونخ افسوس
 ایللیوب خاک ایله یکسان قد بابانی¹²
 کیتدی همد دلرم بیسرو سامان قالدیم
 بور بباط کهنک یو خدو سرو سامانی
 دم رحلتدو کوئل با اقامت آچمه
 میزبان خوار دوتار دیر کو چن مهمانی

بیله یا بیلیمیه بر یا خشی ضیافت ایله
 سال ساما واره اودی دوره کتور فنجانانی
 بر ایچیم چایله یوز شاهد^۷ بی دین تاپلور
 نیجه کیم علی بکک چیاخدی کوکه افغانی
 جعفر کارکه ایشتمز چالار زورنا سسین
 دیرمش من هامیدن یاخشی ایشتدیم آنی
 یدی کوندن صوره بر شاخص دیزاقدن یتشوب
 قاضی شهر یازو پدر بریده فلانی
 ایشیدو پلرکه اولور شاهد شیاع مقبول
 باغلیوب اوزین حسینعلی دردگانی
 حضرت قاضی ویاننده کی آغانروروز
 ایللیوب هربری بر طرز مناسب خوانی
 بری بقال بد افعال کلام باز فضول
 بری اهل ظلمه زاده شکر بانی^۸
 بیله شاهد لرله بر کسه دین اولسه ثبوت
 کشی نیلر دخی ربخ و تعجب کیمییانی
 هر کیمک وار ایسه حمامی ایدر قرضین ادا
 باری بز لر کیمیه آتمیه لر بهتانی
 تومن^۹ اوغلی نوری نیتسون اوکایا اوزکه وکیل
 اهل تبریز تفننده اوتوب شیطانانی
 یوخ مذمت یری بو بابده هرگز علیده
 رند شهر اوله اوزی اصلی اوله ممقانی^{۱۰}
 هر نه اولد یسه اوکا قاضیدن اولدی الحق
 واریدی چونکه اونکله کدر پنهانی

بنده سندن نه توقع ايله ربك كه اوزى
 خربار كش بيجاره سنه قولانى
 كفردر قابل تسبيح تعالى بيلمك
 فضله خلق يمين ساقسان وقار غانى
 عاشقك طاعتى معشوقه سزاوار كرك
 بيخردلر نه بيلور رسم ده فرمانى
 ذى حيا ته دو تاليم جهل ايله اثبات ايتدون
 وار اولار گده ديدون حسّ و شعور و جانى
 ايله انصاف نباتات جمادات كوزيم
 كيم ايه نمانور كه تا پامعرفت يزدانى
 بونه غوغا بونه كاروش مكر كور ممسن
 او خونان وقتده سن سورة الرحمنى
 جمله سين بار خدا نوع بشردن او تورى
 خلق ايدوب هربرى بر دردك اوله درمانى
 انس ايله جنّه دو تكليف خداوند جليل
 علما بيله كه تفسير ايدر قرآنى
 شيخى شيا د ايدى هر چند اصولي ده دخی
 يو خدو بر مو قدرى معرفت انسانى
 جمله بد كار دل آزار ماحيل و كذاب
 جمله بى دين سخن چين شرارت كانى
 اللرنده همه نك سباحه صد دانه لرى
 دللرنده همه نك شام و ساحر يالانى
 بر يسى بى همه چيز برى ايله باشلار جنك
 حاكم شرعة چكر شاهد اولور قالانى

بر دین یو خود که ای عاصی درگاه آله
 بر خیال ایله که کیمدر دیدو کت بهستانی
 کیده جک دوزخه بی شبهه اومو لاحق
 خالق موت و حیات کیم بیلله اومولانی
 هم دخی برده دیر لر که رسولک جبریل
 باطنندن کتورر ظاهر نه قرآنی
 بیلله کر اولسه جمیع شعرا مرسلدر
 که یازوب هربری بر جلد ایکی جلد انشانی
 اولار گده کنه وارد نیچه اولو العز می
 حافظ و سعدی و جامی دخی هم خاقانی
 منده پیغمبر نا مرسلیم کول باسانک
 امتم طایناق و کول قشلاق خذر ستانی
 دوتوبان راه دکر خارجی اولمق یگیدر
 بو ایسه طور و طریق ده مسلمانی
 بیلیمز هیچ نه وجهیله بولامد هبلر
 بحث ایدر لر که مکلفد و قمو اشیانی
 عقلدر رهبر نیک و بد حق و باطل
 شیئه که ویرمیوب آنی نیجه تاپسون آنی
 طفل تا بالغ اولونجه اوگا یوخدر تکلیف
 نه دلیل ایله مکلف بیلله سن حیوانی
 تانیمز آنه باجی بربرینه جفت اولور
 نه نکاحی نه طلاق نه ده صیغه خوانی
 کله دن کر خبر آلسانکه ربک کیمدر
 کوستر و جدیقین ایله سکا چوبانی

بر قوری اسمدن اوز که دخی حقه نه قالور
 لعنت اولسون سٹا ای منکر حق روحانی
 بس دکلمی اولالار واسطه کل وجود
 بس دکل مظهر فیض و کرم ربّانی
 بس دکلمی اولالار شافع روز عرصات
 بس دکلمی سبب فتح در رضوانی
 نه رواد که دخی برده ایدک حقه شریک
 بز امامی نیجه کیم ارمنیلر عیسانی
 ایکی تازی کنه ممکند وسلوک ایللیه لر
 کرک اون دورت یره بونلار بوله لر دنیانی
 قاسم رزق دیمک کر بو ایسه شام و سحر
 شیر یزدان کو توروب دستنه پایلر نانی
 بودنی رتبه نه لایق اوشه کونینه
 حاش لله کو توره منصب فرّاشانی
 یو خسه قصدک بو دوکه روزی رسان آنلاردر
 صفت صانعی مشکلمدو تاپه انسانی
 یو خدوبر روزی رسان باری خدادن غیری
 اودومور و ملخه رزق و یرن آسانی
 ماهی بحره قیلور قطره بارانی غذا
 صید ایدر بی پروپاله مکس پرانی
 مشرک و مرتد مردود و نصارا و یهود
 وقفدر جمله یه خوان کرم و احسانی
 دوغر یدر رازق ماحیی و ممیتدن غیری
 هر صفت کیم دیه لر وار صفت امکانی

چاره اولدر که کنه هر بریدن بر شمه
 سویلیوب تاکه قیلام هاجو امیر اصلانی^۶
 چو نکه اول فاسق وفاجر کیمی هاجوه لایق
 تاپماق اولماز کزه سن کنجه شکی شیر وانی
 قالسون آخرده اونکله اولنور ختم کلام
 فصل اول دانشاق مظلمه ملانی
 آه بومفته خورک داد الندن صد داد
 که سالو پلار نیجه کور مملکت غوغانی
 هرچ مرج ایلد یلر مذهب اثنی عشری
 ایتدی لر زیر زیر بار که ایمانی
 هرالف با اوخویان آدینی روحانی قویوب
 بیلمز اوز ابجدنی روحه چکر سوهانی
 عالم وفاضل استاد مرید و مرشد
 نه قدر که کوره سن دورده سرگردانی
 همه غوغالری بهر درم واقمشه در
 همه تقوی لری شال عمل کرمانی
 ویر منم من اولارک طاعت بی بهره سنه
 تاری شاهد در اوزی معصیت دزدانی
 کنه فی الجملة اصولیله اصولی دانشور
 اوکه شیخی لاپ ایله دیبدن اورر بالتانی
 ایتمیوب شرم و حیا کوز کوره عبد الله
 ایلر اثبات سراسر صفت یزدانی
 بیش و کم خالق و مخلوقده بر فرق کرک
 ایله سن نیک نظر بونده تفاوت هانی

دخی دیوانی رعیت بیله کیتسه قالماز
 بوقراباغی ایدر جمله مکرم قاضی
 خویش واقوامنه موقدري ترحم قیلماز
 دمبدم خلقة اوخور صله ارحم قاضی
 سابقا بیله دکلدی اولوب ایندی بیرحم
 حضرت خانه اولاندن بری محرم قاضی
 چوخ آدام واریدی نظمیه ادا ایلملو
 خواهش خانه کوره دوشدی مقدم قاضی
 چونکه دیوانه یه یوخدر قلم امیدم وار
 عفوا یدده جرمی کریوزینه سوکسم قاضی
 داستان امیر اصلانی بوکوندن بیله
 باشلارام فکرم اکراولسه فراهم قاضی

هجو عقاید واطوار شیخی و اصولی مذهبان قلعه شیشه

نیچه لر سلسله طبعه تحریک ویرور
 رشته نظمه چکم یعنی در غلطانی
 بود و خواهش لری کیم باخمیوب آغ و بوزونه
 ایلیم هجو تمام بای و کدا و خانی
 نیلیم اولکه بولا شوب بخسه برکونه
 پاک قیلماز آنی کر باغلیه سن عمانی
 ویرمسم وسعت اکر نظمه اولور نامرغوب
 ایلمسم جمله سنی شرح دوشر طولانی

دهرده شیشه اولور سنك جفادن ايمن
 اوله بر شهرده بو طرزله محكم قاضي
 معدن جود وكرم جاينكه امن وامان
 عدلده نو شروران بذلده حاتم قاضي
 فقرا دور سراينده بسان هاله
 نقد احسانى قرا باغه چو شبنم قاضي
 غلط ايتديم بو سوزك يوخدو وقوعى هرگز
 قورخورام جمده كه تف ديه عالم قاضي
 شیشه نك سيم وزرين دولد ورة سن خانه سنه
 شیشه وش ديشرة يه وير مزكنه برنم قاضي
 قاضي اولدر كه قالاهل ولايت غمنه
 نه كه عالم همه غمكين اوله خرم قاضي
 اونده من كوردوكمى كورمشم انيدن بيدله
 ايتمزم طاعت اوڭاكر اوله قبلم قاضي
 هارادان كلدى بولار ايلديلر خلقى خراب
 برى دير مجتهدم برى مسلم قاضي
 آتلا نوب برى چاپار تكله يه داي دانه ايچون
 بريده شام وساحر طالب درهم قاضي
 ياي كيدر فنكيه ذوق ايتمه كيش قايناقه
 بر ديمز هيچ كلور ماه محرم قاضي
 قاضي لازم ديه محكمه ده شرع نبى
 نه كه كشت ايده جهانى منوب ادهم قاضي
 تبريزك آغى اوجوز مير ولايت غافل
 هرالف بى دينى قيلدى معمم قاضي

بر پاره وقت دانشماق بزه لازمدر لیک
 بر پاره وقتده یکدر اولاق ابسم قاضی
 دیمش من سٹا هیچوقت اینانده خلقه
 بعضی اوقات ایشیت پندیمی کم کم قاضی
 بوندن آرتوق نه یازیم درد دلی مولانا
 دیرم باقی سوزیمی سنی کورسم قاضی

جواب ذاکر بجعفر قلیخان در حق قاضی

ایلیوپدر کنه من هیچ نه بیلمم قاضی
 خلق آراسنده اولوپدر بیله ملزم قاضی
 یرا دوپدر آنی اول خالق اشیا بی عیب
 دار دنیا ده بو صورت تاپلور کم قاضی
 قاضی هریرده اولور بیمزه و بد حرکات
 شکر لله که بوهم بامزه درهم قاضی
 قلمی تیغ دوسردر اوزی مردره دین
 دایما شیخی ایله جنکه مصمم قاضی
 سرا عدا ده فریلدار چوماقی برق آسا
 نیجه که معرکه ده ششپرر ستم قاضی
 نارقهری اریدر موم کیمی فولادی
 کوره نفس درونه ویره کردم قاضی
 کیمد ویاننده اونک علیقلی و عبد رحیم
 کوه البرزی یخار چون توخونان دم قاضی

قصاید

جعفر قلیخان بقاضی فرموده

ماتمی بیلله دوتارمش مکر آدم قاضی
 ایده لعنت اوڭا بس صاحب ماتم قاضی
 سن نیجه ضامن اولودون کشی دعوا اولماز
 بو سوزی روس یاننده دیدگن هم قاضی
 سز مکر حالنی اوز اهلکزک بیلمز سز
 ذره جه بد عملندن ایلمز غم قاضی
 اوز که دعوا ده اولن کسلر آلور سیم وزری
 قر دورور شیشه لونی مفت و مسلم قاضی
 ظاهرا قلعه لونک قتله کیدردی نصفی
 اولما سیدی آر القده کنه رستم قاضی
 دایما وعظ ویرر خلقة که احسان ایلین
 اوزی هیچ دیشقار و ویرمز اوله کرنم قاضی
 داش داش اوسته بیلله شیشه ده دورماز هرکز
 بعضی ایشلرده اکر اولماسه اعلم قاضی
 آدینی ملاقویان خلقة دیلمز راست یولی
 آنلارک دردای ایدو پدر قدیمی خم قاضی
 اونودر لار هامیسی تارای پینبر امرین
 کر آر القده اوله صحبت درهم قاضی

کوچ و قتی اولاغ کملکی داغ دره فکری
 تاچند اوطاق دردسری پنجره فکری
 یکدر که لحد کنجی اوله کوشک سرایم
 چول خلقنه بر ایل کله کور قیش کله قاتی
 یکسر قاریشور بر برینه ترک ایله تاتی
 هرکس کوتورور دستنه بر اورکن چاتی
 کوز لرکه بتوب اوت کوکله چاموشی آتی
 که که دیه ای ایلخی چی قرخلدیمی دایم
 سقال دونوب آغ سومکه^۴ سویلمه ذاکر
 سودای قیامتده کرب اراده ماهر
 قور خوم بورا سیدر که اولام پاجی^۵ تک آخر
 کوچمک دمیدر یاتمه کیشی چاپک شا کر
 باحرمت ایکن چاره اودر مرکسی آرایم
 بر وقت کورن قامتمی سروروان تک
 ایستردی باسوب باغرینه نازیم چکه جان تک
 مه پاره هامو تابع ایدی امریمه خان تک
 آتمش بوجاغه آه منی کهنه پالان تک
 وهمم بودو ایندن صوره اندکده یاشایم
 لاق لاقی دکلدیم بیله بالله کیچن اوقات
 بر نفسه اکر ذره جه تقصیر اوله اثبات
 هرگاه دیسیدیم اوز کسی کیت قایادن آت
 سایماز منی اکنون تکز اوغلی کیمی بدذات
 دنیاده بو حالیه دخی من نه قالایم

اولماز بیله قیقو
 اندیشه باهو
 سر منزل خلوت
 لاغر دوشه چارپا
 عاشورادی کویا
 هیزم قیلا پیدا
 آرخاین اولوب تا
 نه عیش نه راحت
 غفلتدن آیل سن
 دور دوش یوله تپرن
 بقال داشی یک من
 طاعت یولین اوکرن
 شاید اوله قسمت
 بی واسطه بی قال
 ماننده اطفال
 نه عذر نه اجمال
 باش یولداشی الحال
 صاف ایلیه نفرت
 کندک زن و مردی
 یپراق تک اسردی
 فی الفور کیدردی
 چکمی بودردی
 یتمزمی بو ذلت

در شکایت از دهر سفله نواز دون پرور

افسوس کونیم کیچدی شروشور ایله دایم
دوتمش هله دنیانی کوکل حرص ایله قایم
کیتدی همه همه دد خوش اخلاق ملایم
چولاده علی بک ته دلدور قلعه ده تایم
یوخدر عددی فوت اولانک حانسی سایم
آغز مده اوچر زق قبرة دونوب اوتوز ایکی دیش
بربرینی دوتمز دخی آنلار کوره برایش
از بسکه یونار محنت درد و غم و تشویش
خام قویروغه باتماز نه قدر جهد ایلیم شیش
اولدر سبب افلاکه چیخارهای هرایم
بعضی زنی خوش بخت سانور مردم احمق
همواره کییر اکیننه زربفت ایله دیبق
سن بیل که اناث اهلنه خوشدر کزه چیلق
یوخدر قنماق هیچ بزیم همسری مطلق
دوشه زیاروق اصلا هدف مقصده یایم
مدتدو دوشوب دیک درونم صاف عملدن
برلقمه دن افزون یه زم خوف خللدن
بی رغبت اولوب خواجه شم اطعام کوزلدن
فرق ایتمز ایدیم بر زمان آیرانی عسلدن
وای اولدیکه برکون توکنه قند ایله چایم
باتمش شکمک آلدی بزی هیه ورة فکری
قیش آش پولار دغدغه سی یاز کرة فکری

کادی دم رحلت
تد بیرینه لعنت
قالدیم من حسرت
اونلارده کم الفت
ماجمو عنه رحمت
اوچ دوردی قالوپدر
کوکدن بوشالوپدر
باغیریم یوخالوپدر
چوخدان کورالوپدر
باخماز مکا عورت
دیر شوهری خانددر
هم حکمی رواندر
تایاری جواندر
چون خیلی زماندر
سنمش اوخه نسبت
افسرده چراغم
بر باره ده دادغم
کویاکه ناچاغم
ایندی بوسیاغم
آلور منی حقت
دویمالو دکل بو
باغیریمز ایدرسو

سندن نه کلور سالمة قونیم قونشیمنی سردن
 قویمه آپاره قارغه قوشی سرکیمنی دردن
 خوبلار دور اماز عادتیدر سیچدوغی یردن
 کور سه که کلور یوز چنه سی چال آغارپدر
 سقاللو ایله ساده لارک اولماز آراسی
 نه و خطه محل قویساده بیل یوخدو چاراسی
 اونک کی اودر توکسز اوله کوزی قراسی
 اندامه دوشردنک ایله بش کون زغاراسی
 چنه سود کورر سن که کنه دال آغارپدر
 کیچدی اوکه ذوق ایلر یدون کاه سفرده
 ایوده اوتور انده می و محبوب نظرده
 ایندی دخی یوخ تاب و توان جان و جکرده
 که یانکی ویر بالسه گه چیخ کونه ورده
 چک کورکک اوجین باشکا دونبال آغارپدر
 یالک که آغاردی سکا مشتاق زن اولماز
 یوز تکه ویره سن ایچنه اصلا چیزن اولماز
 باشند آیاغه یاشل و آله بزن اولماز
 بو ستانده چورور رغبت ایدوب براوزن اولماز
 هر میوه که طاق مرده اولوب کال آغارپدر
 ذاکر یاپش اول احمد مختار اتکندن
 خیبر داغیدان حیدر کرار اتکندن
 بیفایده دریوز دوتاسن یار اتکندن
 باخماز یوز ثال کوتو دلداری اتکندن
 ایشکده یمز کیم کوره قانقال آغارپدر

نفرت ایده جـك یار قدیم هم سروسر داش
 یولماق ایله سن داخی کرکدر قویاسن آش
 چکمکدن اوتوب باشی بوتون سال آغارپدر
 هـو شلره خوشدر نه که اوغلان دانشسه
 یوز فحش دیوب هرزه وهدیان دانشسه
 آغ سقال اکر آیه قرآن دانشسه
 باشدن آیاغه حکمت لقمان دانشسه
 آخرده دیر سویلمه نقال آغارپدر
 اولچشم غزالم ایلیه هـندن اکرم
 منع ایلمه عفریتی کورنده قاچار آدم
 هم یاشک اولور بربر یله الفتی محکم
 ریشم خط جانانله یکر نکیدی بر دم
 نیتسون دخی بیجاره بو منوال آغارپدر
 قومرالدن ایسه یاخشیدو دم آغ اولانی
 چوخ یرده دیر لرکه دورون کلدی فلانی
 البتّه صد البتّه آثا یاخمه حنانی
 کویا آچلنده چنه یلک هر ایکی یانی
 آغ طاروق آلوب آغزینده چقال آغارپدر
 اول خانه خرابک توکی بررنک اوله باری
 نه قاره دونه قرمزی نه آغ نه ساری
 اصلی بوکه برزاد دکل آلسون سنی تاری
 برحال ایله آغ اولسه ایدی سهل ایدی کاری
 اما بوپاراق قویروغی بدحال آغارپدر
 بونندن صوره لاف اورمه کوکل اوزکه هنردن

اشعار ذاکر

خمسات

دیوانه کو کل داخی اوسان یال آغار پدر
پرواز ایلمه بسد و پر و بال آغار پدر
سردن بو هوا و هوسی سال آغار پدر
اول نه ایسه ایندی که الحال آغار پدر
لایق د و که موندن صوره سقال آغار پدر
بر نیچه زمان آل یاشل کیدیم و تاخدیم
هر قاشی کوزی سرمه لونی کوردیم آخدیم
رخساره سینک آتشی نه جانمی یاخدیم
او توزدن ایکی اوچ کیچمشیدی کوز کو په باخدیم
کوردیم یوخه چیخمش کنه خال خال آغار پدر
سالاندی سوریم باشمه هم قوربدی قیامت
اول یوزی قرابر نیچه دم ویرمدی فرصت
اوز اوزیمه دیدیم که دوشوب غره یه البت
آیده یاریم آیده چکلوب بریره خلوت
چکدیم نه قدر هر نه که فی الحال آغار پدر
دیممی دیمیمی که بو ایلدن آغاروب باش
مشکل نور اسیدر که نهان سراولا جاق فاش

عبرت ایت آغا محمد خان دن ای که تر کدا
 تاحیاتک دارایکن نه شاهه نه خونکاره باغ
 باش کوتور بو اهل دنیادن ایباغ دوتد قچقه قاچ
 نه قزنه اوغوله نه آشنا نه یاره باغ
 واقفا کوز یوم جهانک باخمه خوب وزشته
 یوز چورر آل عبایه احمد مختاره باغ

یاریم نه کوزل کینوب الوان بز نو پدر	بالا شوش یاشل
کلشنده سناسن کل خندان بز نو پدر	خورشیده مقابیل
صبحی دوروبن جلوه ویرور ایکی یثاغه	دنیایه سالور نور
برحسن بدیع طلعت تابان بز نو پدر	خوش رونق کامل
فتنه کوزینه سرمه چکوب قاشنه وسمه	جان آلماغه دورمش
هر غمزه سی بر آفت دوران بز نو پدر	بر غمزه سی قاتل
عنبر می ویا مشک ختن ریحان اکیسی	هر دم کلور آندن
صندل قو خولو زلف ریشان بز نو پدر	غار تکر کایل
واقف نه تماشانه عجایب نه قیامت	عرعر خجل اولدی
تا کور دیکه اول سر و خرامان بز نو پدر	عالم آثا مایل

کردیم اول کیم بناسین یارلق ایتمک دکل
واقفا اصلی بودر من بوبنادن کوسمش

هر کیدن کلمش منم اول غمکساریم کلممش
ایکوزیم قان آغلا کیم چشم خماریم کلممش
کیتمشیدی اختیاریم بیله سناجه یارمک
چرنکه یاریم کلممش هم اختیاریم کلممش
من بودردیله اکر اولسم مزاره قویمیک
اوستمه اول طوطی دیللو شوخ نکاریم کلممش
دیمسون واقف اجل که کلسه مندن جان آلور
کیمدر آثا جان ویرن فرمان یاریم کلممش

بودادی در وقت کشتن آغا محمد خان

ایودادی کردش دوران کجرفتاره باغ
روزکاره قیل تماشا کاره باغ کرداره باغ
اهل ظلمی نیجه بر باد ایلدی بر لحظه ده
حکم عادل بادشاه قادر و قهاره باغ
صبح سوندی شب که خلقة قبله ایدی بر چراغ
کیجه کی اقبالی کور کوندوزدکی ادباره باغ
تاج زدن تاکه آیرلدی دماغ پر غرور
بایمال اولدی تیو کلسه سرسرداره باغ

دل چاه ز نخدانہ دوشوب زلفك اوجندن
 البتہ خطاسز کیشی زندانہ دوشرمی
 اول سر خرامانہ کہ کز مک اولوب عادت
 بریول یولی کور کیم بزیم ایوانہ دوشرمی
 اولماسہ اکر واقفہ بر صدر سمن یار
 توپ ایلیوبن باشنی میدانہ دوشرمی

آیدین اولسون کوز لریم کیم کادی یارک کاغذی
 کو گلمی شاد ایلدی کوزل نکارک کاغذی
 اوخودیم او بدیم یوزہ سورتدیم دیدیم صد مرحبا
 کوزیم اوستہ واریرک اولکلعدارک کاغذی
 سندن آیرز اولقدر قان آغلادیم کیم دمبدم
 یاشہ باتوب اسلنوب صبر و قرارک کاغذی
 غی-ری یاری ایکوزل قیلیم بدل سن واقفہ
 یاد کار ساخلہ بو اولسون اءتبارک کاغذی

مهر بانلق کور میوب برمه لقادن کوسمشم
 کونده یوز آل ایلین قلبی قرادن کوسمشم
 شاننه دیدیم شیرین سوز برشی آندن داد مادیم
 بوسب بدن آغزی شکر دلربادن کوسمشم
 برقدح می ایستدیم سندر دی کو گلم شیشه سین
 داش باغرلو ساقی صاحب جفادن کوسمشم
 چزن او مان یردن کوسر لر بر مثلدر خلق آرا
 کوسدر کم بیجا دکلدن آشنادن کوسمشم

صاد سورة سين اوخو كياجه وكوندوز آغ قز اوغلى پىرى اول يولگا دوز
 نيلر سن ايسته مش اينك يا اوکوز
 چکل برکوشيه حقی ايله ياد تاپولسه برجاد اول آگا معتاد

غزلیات

وداد يىدن کلن کاغذ منى فر خنده فال ايتدى
 بو حالى کوردی غم فى الحال مندن انتقال ايتدى
 اوچوب کوکلم قوشى پرواز قيلسه اوج اعلايه
 عجب يوخ کيم بومکتوبى اوزينه پروبال ايتدى
 ضياء شمس تک يتىدى منى بدر ايلدى حالا
 اکر چه قديمى دوران فى الماضى هلال ايتدى
 سوادى نامه نك ايدل مکر ظلمات حيو اندر
 که روحيم خضرتک آندن بسا کسب کمال ايتدى
 خيال ايتمشدى واقف کيم روان برخوش غزل يازسون
 روان اولمشدى قاصد کيم مونی آنجاق خيال ايتدى

سالماق نظرندن منى جانانه دوشرمى
 ترک ايلمک اوز قولنى سلطانه دوشرمى
 کاکل نه روا درکه کوکلدن ايدة غيبت
 شانه کله زلف ريشانه دوشرمى
 غمزك لبكى ديشله مش قائمى توکدى
 قان ايلمين کيمسنة هيچ قانه دوشرمى

کیچمه اود لبرک سن اوطاغندن
سانکه برکوشه درجنت باغندن
واقف برکیمسه که بزدن یاشنا
کلدو کمز هیچ کلمدی خوشنا
تر بنفشه قوخور هر بوخا غندن
آچلو پدر کل الوان ایونده
یقین بیلکه بزلن اولمز آشنا
تا بدیم من حالنی عرفان ایونده

داد الگدن سنک یمان همسایه
اوکه بکزه مزدی هیچ برکمسایه
نه فایده دنیادن کیتدی نامراد
دشمنک که فرصت اوله دستنده
نه یکن وار دوریرسن قویی اوستنده
بلکه ارک بوندن آنیه برزاد
آرداد بالله سنک چیخا جقک وار
ندر بولوک بولوک برو قطار قطار
دوزو بسن آردگا قزاق اکراد
بامداد وقتنده نوروز اویمشدی
تخته سین سرچولین لزی سویمشدی
کروه محمد خان بک دولتک زیاده
پولاددن آرتو قدر جانی لزی کینک
اکر خبر آلسن سانی لزی کینک
اون سگز مین اولدی حساب اعداد
بغداد بصره برده اردبیل
کورپی کندی خلاج یخای کنده بیل
شماخی سالیان پراکنده باد
حق رحمت ایلسون بدر نسایه
اولمادی برزاد دشمن اولدی شاد
اعتماد بولونمز بندوبستنده
طوریه فساد دوز اوتور آرداد
یوخدی سنده مکر ناموسله عار
کرجی تواد شام بامداد
آاروب قاطری اوتکه قویمشدی
هم ایوگ آباد سومکک پولاد
هیچ کیمه قاینا ماز قانی لزی کینک
حق ایتسه امداد دایانماز بغداد
محمد قلی بک بزه کوندرومشدی هیل
برده اول جواد بالنون والصاد

بزیسم بودنیاده نه مالمزوار نه ده ایوده صاحب جمالمزوار
واقف او کونمه که کمالمزوار الله شکر که کمالده یوخدر

ایضا

بر بیلله جـ انک عقلی کم اولسه باخار سن که سیو کیسنه ناز ایدر
جان قربان ایدنی قویار بوراده کیدر اوز که لری سرفراز ایدر
ازل اوزی دیر دور کل دی بری سن دورا سن آیاغ قویار او کری
نه اوزی یاریدر نه سیور یاری بر پاره آدمی کرکه واز ایدر
دور غوز ارسن یوزین دیواره دوتر فکرایدوب فکرایدوب مور کولریا تر
دیندور رسن دینمز آغریق ساتر سینه سنده شق شق پول آواز ایدر
سیون سیورم جان وباشیلله کوزیمک دشمنی دیده یاشیلله
بر یار که دانشه کوز وقاشیلله واقف آغا جانی سای انداز ایدر

ایضا

دوروبن عشقیله کذار ایلدیم بر پرینک اولدیم مهمان ایونده
ذره جه کورمدیم خرمتم عزتین قالدیم ایله پشمان شمان ایونده
تا که منی کوردی او قلبی قاره چکدی یمشاقنی کل رخساره
دوندردی یوزینی دوتدی دیواره سانه سن که یوخدر انسان ایونده
دوداغی شگردر کفتاری شربت نه فایده ایلمز شیرین محبت
مخلصی که یرخدر آنده بر لذت بولدر ایله آجی قلیان ایونده

او توروشی شیرین دوروشی لیلی	غمزه سی ستمکار یاری کلیلی
کیجه کوندوزدوق و صفاده میلی	هم ارزی هم فکر و خیالی سرخوش
عقلین آلدک یاره دیین واقفک	یا کلتدک الفین بیین واقفک
یوز کوستردک یخدک ایوین واقفک	کورمدیم سن تکی بلالی سرخوش
او غرون باخه باخه ایچشم نرکس	درده سالدک منی خسته حال ایتدک
حسرتگدن اولدیم اولدیم دیرلیم	نه بریاده سالدک نه سوال ایتدک
هر منی کورنده ایچشمی یاغی	او قدر ایلدک جانار آلماغی
کاه کوستردک کاه کزدک یکاغی	آخر منی درده سالدک آل ایتدک
ازدن وارایدی لطف و کرمک	کاه بکاه بی ریا سیر قدمک
واره واره آرتدی ظلم و ستمک	بیلمدیم صوگره دن نه خیال ایتدک
اوزون ایللر قالدیم سثامن حسرت	ذره جه کورمدیم مهر و محبت
هر زمان که سندن اومدیم شفقت	بر دعوا باشلدک قالمقال ایتدک
همیشه بوایدی فکر و خیالم	ایکیمز بر یرده همدم اولالم
نیلمشدی سثا واقف آظالم	آنی غم النده ایمال ایتدک

بطریق هزل

بایرام اولدی هیچ بیامیرم نیلیم	بزییم ایوده دولو چوالده یوخدر
دوکی ایله یاغ ها چوخدن توکنمش	ات هیچ اله دوشمز موتالده یوخدر
اللهه بزییک ایمش ناشکر بنده	برسوز دیسم دخی قویمز لر کنده
خلق باتوپدر نقاهه شکره قنده	بزییم ایوده آخته زوغالده یوخدر

سنڭ حسنڭ مات ايلي-وب فليكي
 قزل قول باغلاري نيار بيلكي
 آپاروپدر مندن روح رواني
 آغارانده كلكر يثاغڭ ياني
 واقف جاناننه كوندردي پيغام
 كلمدي بر سر و قد كلندام
 جنتده حورني كوكده ملكي
 قوجاغليوب كهريبانڭ آلتندن
 تمام عقل وهوشي دين و ايماني
 تتر زلف پرديشانڭ آلتندن
 كوزيم يوللرنده قالدي صبح و شام
 بز چيخيدق بو هجرانڭ آلتندن

باد صبا بر مرده وير كو كلمه
 خيالم شهريني قويدى ويرانه
 آغزي خير سوزلوم دلي ديلكلوم
 قارچقاي جلوه لوم طاروس بز كلوم
 قاشي كمان كپر كاري قمه لوم
 الوان كلاغايلو بياض ممه لوم
 واقف ايله دوندى بر ساعتمز
 اولور ايندن بيله قيامتمز
 اول كل خندانم نيچون كلمدي
 سرورم سلطانم نيچون كلمدي
 بر طرفه آغ اللوم كومش بيلكلوم
 لباسي الوانيم نيچون كلمدي
 آغزي شكر دوداغلاري يمه لوم
 سينه سي ميدانم نيچون كلمدي
 نه صبرمز قالدي نه طاقتمز
 كلمدي جانانم نيچون كلمدي

كنه سني كورديم باغريم اوخلاندي
 يوزڭ كو كچك قاشڭ جلاد كوزڭ شوخ
 ديدار نه مشتاق اولوب قالمالو
 بر آينه قباقلو اكري چالمالو
 كوزلري سرمه لو يثاغى خاللو
 قوللري باز بندلو بوييني هيكللو
 اي افعى باخشلو هوالي سرخوس
 كور مديم سن تكي مرالي سرخوش
 باشنه دونملودردين آلمالو
 الوان كلاغايلو صفالي سرخوش
 بر لاچين سودالو طرلان خياللو
 آغ اللري الوان حنالي سرخوش

دولدی دماغمه زلفك عنبری
الیم یتمز نامه یازوب دردی می
اوتوروشك كوزل دوروشك كوزل
خویك خلقك كوزل هـ رایشك كوزل
غم ایوندن سالدك كنجه واقفی
نیچون اینجد ورسن مونجه واقفی

بر اندامی نسریں دوداغی غنچه
اولسه یوز اوزی کل کیرمز عینمه
کیجه لر صبحه دك ایلم ناله
بر کردنی مینا آغزی پیاله
بر بوخاغی ترنج سینه سی میدان
بر مرال باخشلو کپر کی پیکان
بر کولنده لبلرندن قند آخان
بر نقاب آلتندن پنجهانی باخان
واقفم بدندن جانم داغلور
کور مینده دین ایمانم داغلور

زلفك باشی تخته لزوب قباغده
ایلان قویروغی تك قرشه قورلمش
قاشك اشاره سی کوزك خماری
تر سینده آغ ممه نك كناری

واله اولدی کوئل هوادن سٹا
کوندرورم باد صبادن سٹا
سلانشك كوزل یـریشك كوزل
بخش اولوب بوخوباق خدادن سٹا
ایلدك مویکدن اینجه واقفی
نه حاصل بوجور و جفادن سٹا

بر قامتی کلبن یاره عاشقم
من آنجاق بر کلعه داره عاشقم
هـ رکز دوشمز کوئلـم اوزکه خیاله
بر لهجه سی شیرین کاره عاشقم
بر سوزی جواهر مرواری دندان
بر قاشلاری ذوالفقاره عاشقم
بر بزه نوب سرمست طاوس تک چپخان
بر عجایب خوش کفتاره عاشقم
مجنون کبی خانمانم داغلور
کیجه کوندوز من دیداره عاشقم

قراق ویرور قصا بانك آلتندن
اوخی چـیخمش زناخدانك آلتندن
هر بریسی یوزمین فیل کمانداری
شعـاله ویرور کریبانك آلتندن

سرو قدك صنوبره تن دكل
دخى ازلكى تك سن كورن دكل
اول خديجة حقى سكينه حقى
كعبه مكه حقى مدنيه حقى
تمام سنك تكى كلبدن دكل
ايمدى حاليم يمان حالدى سيودكم
خير النسا حقى امينه حقى
دردك بو واقفى آلدى سيودكم

قاي نازكوز لركدن شوخ باخشكدن
صف صف دوران سيه كپر كلرميدر
كيدن كيتمه بربرى باخ اى كيدن
كاه ياخذن شعله ويرور آغ بدن
قدك طعنه اورار او سرو نازه
يوزك كبى زلفكدرر ترو تازة
واقف ياد ايت سنى ياد ايلينى
قوي نازكوز او كندن سيون سيونى
آل كينوب چيachsen كلشن سيرنه
ماهتاب حسنك ابندة فرماندر
كور موشم سن تك بر ملك زادة
كپر كلرك اوجى دوشنده يادة
من بر فرهاد سن بر شيرين دهانسن
كوزلك بابنده شاه جهانسن
لبرارك باغريمى پرخون ايلمش
حسرتك واقفى ماجنون ايلمش
عجاييب فتنه لر فيلدر كورينور
يوخسه كه كوزيمه ميلدر كورينور
كوزيم دويمزن تك كوزل كيمسه دن
كاه اودركه نازك اللر كورينور
جان قربان ايلرم سن تك شه نازه
نه لاله لرنه سنبلر كورينور
من سيورم مئثاياريم دينى
كوكلدن كوكله يوللر كورينور
يغلور باشكاكلر دولانور
قوللوقكده ايلر ايللر دولانور
درديكى چكرم حددن زياده
باغرمك باشنده ميللر دولانور
دردك ظاهر امّا اوزك نهان سن
قوللوقكده دايم ايللر دولانور
آچا مش كوز ياشم جيبحون ايلمش
آنكچون كزر چوللر دولانور

چوڭ زماندر يارك حسرتنده يم	كليدي برآنى باري كوريديم
بلبل تك فرياديم چيخدي فلكه	جنت ايكلوكل عذاري كوريديم
باسيدي يوزيمه كل اياغنى	ارپيديم يوزينى هم دوداغنى
كاه آچيديم آغ سينه نك باغنى	قويننده كي قوشه ناري كوريديم
كاه آليديم كردننى قوجاغه	كاه يوزيم سورتيديم زلفه بوخاغه
كاهده اورتوريديم قباغ قباغه	دانشيدي خوش گفتاري كوريديم
بيلورمى اوله باغريمده كي يرانى	نيجه ياخش من تك كونى قرانى
يار مندن كسمزدى بيله ارانى	بو قويمين كيمدر باري كوريديم
واقفم هاجراندر منم ماحشريم	كيجه كوندوز جانان اولمش ازبريم
كرم ايليوبن كاسه دلبريم	كسلورمى آه زاري كوريديم
آي كناري قباغنده قى كيمى	بورينور چولقانور يكاغه زلفك
سانه سن بولوتدر انور يوزشا	بدر آيى تك آلمش قوجاغه زلفك
شهمار تكى كردننده بولانور	كلا بيله صيقلانور سولانور
حلقه دوشوب بوخاغ آلتده دولانور	باش قويار سارينور قولاغه زلفك
خسته واقف آنك سر كشته سيدر	باغرى قزل قانك آغشته سيدر
هر تار طرارك جان رشته سيدر	قويمه كه توكلسون اياغه زلفك
كنه منى ينار ينار اودلاره	داغلمش آيرلق سالدى سيودكم
من ها اولديم ماحنتيله درديله	جان سنك يانگده قالدى سيودكم
سيه زلفك بوخاغ آلتده قوريلور	آله كوزلر جان آلماسايريلور
جانانندن آيريلن جانندن آيريلور	خلق ايچنده بر مثلدر سيودكم

تماشا قیلله سن قاشه قباغه
یار بزه نوب دوروب جانلار آلماغه
سورته سن یوزیغی زلفه بوخاغه
اولملو کونشدور واقف اول بو کون

ای جانانم سن بزه نوب کلنده
کعبه کویگیا کونده مین کره
آی و کون قارشوگا پیشوازه کیدر
ملک لر یغلوب نمازه کیدر

آغ کونه تشبیهدر سنک جمالون
سنی سیون جوان اولور کون بکون
عشقگدن سالمشم عالمه برارون
قاریمز قوجالمر تر تاززه کیدر

صنوبر قامتک نه خوش خرامدر
سندن آیرودیرلک مئشا حرامدر
حسرتگدن سزادین یرامدر
آخر بر کون عمریم کدازه کیدر

سن کل سن بلبل سیوخاری ایستمه
میل ایله واقفه ساری ایستمه
هرکز کمال ایسته واری ایستمه
اوزی شهباز اولان شهبازه کیدر

یای قاش بوجاغنده آل یکاغ اوسته
سرمه او کپرکدن اوخلر چکادر
نه خوش خمار انور مستانه کوزلر
ایلیوب باغیریمی نشانه کوزلر

غمزه پیکان یله توکدی قانمی
اکری دوردی سوز کون باخدی جانمی
خطالره شالیدی دین وایمانی
آلیدی اوشوخ کوزلر امانه کوزلر

سیماسی شهلا یی طرحی بادامی
قولدر آگاسیه زلفک تمامی
باخشی مهربان اوزی حرامی
اوله بیلیمز بیلله شاهانه کوزلر

سمن ایکلو ساحابی زلف آی قباغ
منور یوز لاله زنج تر بوخاغ
غنچه دهان در دیش ارغوان دوداغ
تمام بر یانه در بر یانه کوزلر

واقف که دوشوپدر عقل و کمالدن
نه زلفاردن بیلک نه خط و خالدن
اکسوک اولمز ناشی غوغادن قالدن
ایلیوپدر آنی دیوانه کوزلر

کدر حسابین من چکد و کیم آزارک
باد صبا اگر دوشسه کذارک
بلبلی غناچه خندان اولدردی
واقفی آتش هجران اولدردی
بوداد و فریادک بو آه زارک
سویله خلوت او همرازه بر خبر
پروانه نی شمع سوزان اولدردی
امان ویرک او شهبازه بر خبر

ای سیماسی طرلان سینه سی طویقون
باشکاد و نمکدن المی کوتورم
یوخدر بر ابرک انسانده سنک
شمشاد کبی چکلو پدر کردنک
صوناتک تیللرک جیققالنوپدر
جان مرغی زلفکده یوالنوپدر
حور سن پریسن بهشت مسکنک
صراحیه دونرپ مینالنوپدر

طوطیلر سوز طرحین دانشه یوز کز
آغ اللرک اولوب عجایب کلکز
قاشک جلا دکوزک شوح ستمکار
کنه جان آلماغه خیالکمی وار
بیلله شیرین شیرین دانشه بیلمز
قانه باتوب یوخسه حنالنوپدر
هر باخانده یوز قان ایلر آشکار
مستانه کوزلرک آلالنوپدر

واقفه ایصنم جوری آز ایله
بوندن بیلله بزی سرافراز ایله
خیالکمی خیالیمه ساز ایله
جانم چوخ یولکده جفالنوپدر

کنه بایرام اولدی خوبلر ایونده
بنفشه زلفلری آله سن اله
کیم اوله کیم قاله بو بایرامه دک
کیجه لر صبحه دک تا آخشامه دک
سانه سن یوز یثگی عرق نمیدر
کیرک دوشه دوست کونیه یول بو کون

اختلاط بازاری صاحبت دمیدر
ایله بهار فصلی کل شبنمیدر
سانه سن آچلوب تازه کل بو کون
شانه تک کزه سن تیل به تیل بو کون
جهد ایله یته سن کلندامه دک
یارک کردننده اوله قول بو کون
ایله بهار فصلی کل شبنمیدر
کیرک دوشه دوست کونیه یول بو کون

بود یارده کلاغای یوخ کتان یوخ
 سرخوش دوروب بر نزاکت ساتان یوخ
 بزرگ بیللمز بود یارک کوکچکی
 آغ بوخاغ آلتندن حلقه برچکی
 یارک خیاليله بوکون من شادم
 پریمی یاننده اولمین آدم
 دیسه لرکه واقف نه کلدی سنه
 الی تر ممددن اوزن کیمسنه

گر قراغنهک عجب سیرانکاهی وار
 اوجی ترجیقه لوسیه تیللرک
 اوجی اشرفیلو بولوت کبی ساچ
 کلاغای الوان قصبه قیقاق
 چونکه یورنوقیم من بر یوللرک
 کومش بیلکلرک بیاض قوللرک
 واقف حقندن دیلر لطف و کرملر
 کنه یاده دوشدی بزیم صنملر

کوزقالدی یوللرده جان انتظارده
 منم طاقتم یوخ قلم دو تماقه
 نه قدرکه من آغلارم دمادم
 ایل تمام یاغیدر یوخدر بر آدم
 کلمدی جانانندن تازة بر خبر
 کیم اوله که یاره یازة بر خبر
 احو الیمی بیلورمی اوله او همدم
 ویره بنندن پری نازة بر خبر

سینم بوتنه مژگان اوخین آتان یوخ
 هیچ سودا کر فایده بولمز بویرده
 تانیماز آل چارقد زرین لچکی
 ترممه اوستندن سالمز بویرده
 غریبلکه دوشسم قان آغلار دیدم
 نه یاخشی ساغ قالور اولمز بویرده
 دنک رویشک دونوب حیوایه کنه
 سرالو بن نیجه سولمز بویرده

یاشل باش صوناسی حیف که یوخدر
 هر دم تماشاسی حیف که یوخدر
 دال کردنده هر اوروکی بر قوللچ
 آلتندن جوناسی حیف که یوخدر
 قاعده سین بیللم هر اصوللرک
 ساری کهرباسی حیف که یوخدر
 بیلله یرده دوران والله ورملر
 کیتمکلک بناسی حیف که یوخدر

بوزيب وزينتڪ شان وشوڪتڪ
 حسن ملاحتڪ چشم آفتڪ
 محبوب منتخب بر عالي نسب
 كلرخ غناچه لب ترنج غبغب
 اولمز بيله آدم يغلسته عالم
 اوزى بر شوخ صنم استغناسى كم
 قاشى ياي چشمى شوخ مژگانلرى اوخ
 جمالى ياننده آي وكون منسوخ
 معراج رفعتڪ باب دولتڪ
 بوقدو قامتڪ قيامتى وار
 غمزه سنده غضب سن ساخلة يارب
 لساننده عجب حكايتى وار
 ملكدن مكرم اعلا واعظم
 بزه امما هر دم نزاكتى وار
 جمله كسدن آرتوخ برابرى يوخ
 واقفك آندن چوخ شكاييتى وار

ايجمالى كونش زلفلىرى دلکش
 قالديم يانه يانه مثل پروانه
 چشمك آلدی جانى زلفك ايمانى
 اى يوسف ثانى ملاحى كانى
 زهى پرى پيكر قدى صنوبر
 سنسن عجب سرور سردار لشكر
 هجر گده بيزارم ذليل و خوارم
 با آه و زارم و در انتظـارم
 بويك سرو جنت كلشن زينت
 واقفم پر محنت چوخ چكوب حسرت
 جانده سالدك آتش چيخانده سرخوش
 اولشم ديوانه كيتدى عقل وهوش
 كپر كلرك قانى توكر نهانى
 سگا بكزر هانى دلبىر سرخوش
 عالم سگا يكسر غلام كمتر
 سلطان ذى افسر شاه ديبا پوش
 مشتاق ديدارم اخلاصكارم
 قولنده اغيارك گل ايلمه كوش
 قاشك مد آيت قبله طاعت
 تاسنگله خلوت اوله هم آغوش

سیه تیل کورمدیم کر قراغنده
 طرلان کوگلم کنه اوجه داغلاره
 مکر هیچ یاشل باش اولمز بویرده
 هوالنوب هرگز قونمز بویرده

باغلامش دین ایمانی زلفشا
تاپشوروب کیدرم جاننی زلفشا
سن سن منم آیم و کونم هلالیم
کز زل یوزک دایم فکر و خیالیم
صونالر خجلدر سیه تیلگدن
شکسته واقفم سنک الگدن
منم کبی حیران هانی زلفشا
یاخشی ساخله سنده امانتمدر
دولتیم اقبالیم جاهم جلالیم
سوزک دلده شیرین حکا یتمدر
طوطیلر لال اولور شیرین دلگدن
هر کیمه که یتسم شکا یتمدر

سیودکم لبلرک یاقوته بکزر
صدف دهانگدن چیهخان سوزلرک
ندندر سوزیمه جواب ویرممک
کیجه لر کوزلریم خوابی کورممک
من هاسنی نور آلهی سائام
آتشگا مرد مردانه یانام
بر نامه یازمشم جان اوزه اوزه
سورشسه یارکه بو کیمدندر بزه
خمار خمار باخماق کوز قایده سیدر
پریشانلق زلفک اوز قایده سیدر
مشتا قدر یوزگا کوزی واقفک
سنسن فکری ذکری سوزی واقفک
سراسر دیشلرک دردانه دندر
هربری برغیری خزانه دندر
هم جمال کیز لیوب یوز کوسترممک
اول سیه نر کس مستانه دندر
جمالیک شعله سنه دولانام
بو خاصیت بگا پروانه دندر
باد صبا آپارسن اوکل یوزه
سویله کلن سزک دیوانه دندر
لاله تک قزارماق یوز قایده سیدر
نه باد صبانه شانده دندر
یولگده پای انداز یوزی واقفک
غیری سوز یاننده افسانه دندر

ایشاهی خوبلرک شوخی دلبرک
خوش یراشور سگا دیبانه یتنه
سندن صنوبرک خجالتی وار
بوبرک ککنه علامتی وار

طاورس کبی جلوه لنه هر سحر	بـزك ويـرة جـمالـنه سـر بـسـر
ديند رمـش ويـرة كو كـلدن خـبر	اـشـاره آـگـلـيـوب حـال بـيـلـن كـرك
يشاد قـجـه جـوانـلـنه يـكـلـنه	بـر حـاجـا بـده بـر پـردـه ده اـكـلـنه
نطق و نـفـسـنـدن جـانـلـر دـيـكـلـنه	قـولـلـو قـده صـاحـبـتـده مـسـتـاحـسـن كـرك
يا خـشـي جـانـان كـرك و اقـف جـان اـيـچـون	چـوخ چـالـشـماق نـدر بـو جـهـان اـيـچـون
بـر كـوزـل لـاز مـدر بـزـيـم خـان اـيـچـون	وـالـي قـولـلـو قـنـده عـرض اـيـدن كـرك
آنك اـيـچـون او يـماز غـيـريـه كو گـام	بـر عـاجـب زـيـبـا دـر مـنـم سـيـر دـكـم
حـور نـدر غـلـمـان نـدر مـلـك نـه	هـامـو دـن اـعـلـادـر مـنـم سـيـو دـكـم
زـا فـلـري سـنـبـلـد رـيـگـاغـي لـاله	بـا خـشـي طـعـن اـيـد ر و حـشـي غـزـالـه
كـوزـلـري مـسـتـانـه آغـزـي پـيـالـه	كـر دـنـي مـيـنـاد ر مـنـم سـيـو دـكـم
آيـنـه دـو تـار زـنـا خـدـانـه كـل دـوزـر	هـر مـو يـنـه يـوز مـيـن فـتـنـه فـيـل دـوزـر
بـيـاض كـر دـنـنـه سـيـه تـيـل دـوزـر	سـنـاسـن صـونـا دـر مـنـم سـيـو دـكـم
بـر بـويـي يـر اـشـقـلـو سـر و خـر اـمـان	اـنـدا مـيـد ر آغـ كـل سـيـنـه سـي مـيـدان
كـلا غـايـي كـلـكـز لـبـاسـي الوـان	بـر كـل ر عـنـا دـر مـنـم سـيـو دـكـم
واقـفـم زـلـفـلـر كـ بـنـد و انـيـم	او كـمـان قـا شـلـار كـ مـن قـر بـانـيـم
مـثـا قـدر اـيـلـه كـيـم كـو هـر كـانـيـم	دـيـمـه كـه مـلـا دـر مـنـم سـيـو دـكـم
اي كـعـبـم كـر بـلام مـكـم مـديـنـم	هـر زـمـان كـويـگـده زـيـا ر تـمـد ر
قـبـلـه دـيـيـن قـا شـلـار كـا بـاش اـكـمـك	كـيـجـه كـونـد و ز مـنـم عـبـا د تـمـد ر
هـر نـه دـيـسـم سـن اـيـنـجـنـمـه سـوز يـمـدن	سـر خـو شـكـم يـوخ خـبـريـم او ز يـمـدن
شـول قـامـتـكـ يـا يـلـا نـده كـوز يـمـدن	سـانـه سـن كـه حـشـر قـيـا مـتـمـد ر

پروانه تڪ اوزين اوده سالماغه	ياسلانو بن ايشكنده قالماغه
بر بيله كوزله قربان اولماغه	واقف كبی قلاش كيمسه كر كدر
بولوت زلفلو آي قباقلو كوزلك	دورروب بن باشنه دولانماق كرك
بر ايوده كه بيله كوزل اولماسه	او ايو بر باد اولوب تالانماق كرك
سر خوش دورروب سرايندن باخانده	آغ كردنه حمايللر تاخانده
قاشه وسمه كوزه سرمه يا خانده	جانم عشق اودينه قالانماق كرك
چيخا سرايندن جانلار آلان تڪ	خشمه كله كه كه قهری اولان تڪ
دال كردنده قوريم ساچی ایلان تڪ	تپر ننده هریان بولانماق كرك
واقف سنك ايشك مدام آه اولسون	سك رقيبك عمری قوی کوتاه اولسون
همدمسز كيمسنة ايستر شاه اولسون	كدا در او كيمسه ديLANماق كرك
آچق باشده اكر اولسه بر دايبر	اونده بونشانلر معين كرك
اندامي آينه قدي معتدل	سيه زلفی قامتنة تن كرك
يگاغي لاله بهاری كبی	لبلری ياقوتك كناری كبی
بر دانه ناسفته مروادی كبی	باشدن اياغه دك آغ بدن كرك
تميز لكده اوله ميل وهوسی	اولمیه عاشقه ناز و غمزه سی
كل تكی قوخریة نطق و نفسی	زلفی یا بنفشه یا سمن كرك
قولی صادق اوله هر فعلی حلال	بيلمیه كه فتنه ندر مكر و آل
شمع كبی قباقده دوره نطقی لال	كسلسه ده باشی دینمین كرك
نور سیده اون دورت اون بش یاشنده	عیب اولمیه كپر كنده قاشنده
حیاسی یوزنده عقلی باشنده	آغزی بورنی نازك یوزی كن كرك

کونک قولاغی تا اوردان باتار
ایوزادینسی تمام اوزکه یه ساتار
متیلین بورونور چاشته دک یاتار
اکریانین بردم خلوت ایلرسن

ایکی دانه عاجب خسرو شاهی
کوزلک باغنده میوه یتورمش
ایوی آباد او لبلری نباتک
بیلورکه بیلورم قدرین سوقاتک
کیدک دیکک او لبلری یمنه
ایله جه شاد اولدیم سانه سن منه
اللهه شکر اولسون او ملکزاده
شفقتی وارد حددن زیاده
یارب اوله او جانانه کیم دیمش
اوکه بزه میوه انعام ایلمش
لطف ایلمش لبی شیرین کوندرمش
آنک بزه خوش فوبرین کوندرمش
جاندر تلافیسی بو التفاتک
بارک الله تاپمش یرین کوندرمش
بوخاغی بلوره صدری سمنه
یرک کوکک سیم و زرین کوندرمش
آدم بیلوت بزی سالوپدر یاده
هله ایمدی مختصرین کوندرمش
فلانی خسته در میوه ایستمش
واقف آغا پیشکش سرین کوندرمش

حقدر کوزل چوخدر جهان ایچنده
دیدارینسی کورمک ایمان تازهلر
بویسی میناکرک سیننه سی مرمر
النده آل حنا زلفنده عنبر
سلانه سلطان دیبا پوش کبی
صیقلنه هر دم طرلان قوش کبی
بارماقنده خاتم کوشنده تنه
کلابتون کوینک آبی نیمتنه
کوزلده برناز و غمزه کرکدر
قاشی قبله یوزی کعبه کرکدر
بیاض اوله کلندامی سراسر
قاشنده کوزنده سرمه کرکدر
دوند رنده یوزین سرو خوش کبی
تمام سومکنده جلوه کرکدر
کرة کرة زلفین توکه کردنه
یخا سنده قزل دوکمه کرکدر

دلودلوقو جالوبسن بابالق	ایندن بیله سال کور کثایمالق
پیس عورتک پیشه سیدر چول آلق	یاخشیلره آنی نسبت ایلرسن
قاپوده اوز ادیر اوزون کبه نی	سایاق دور طارقه ییدورمه دنی
عورت دوک دوک اولدر دسنی	نه بیله یاتارسن غفلت ایلرسن
بزیلمده وار ایدی برکیچل دانی	اوده چوخ ایلدی هابوغوغانی
او کیتدی سن آنک توپراغی سانی	انشاء الله عمر دولت ایلرسن
سزده که بر عورت قورر بر پلاز	بوشالوب اولانده ارشی ناساز
چاغرور چاخدر هر یرینه پاز	موننی آکا بر معرفت ایلرسن
خوش حالکاسنک اوزون درناقلو	بالدری چرمکلو یالین آیاقلو
یورغانی یا صدوغی توزلو توپراقلو	همدمیله هر دم صحبت ایلرسن
بورنیم سله سله قاتقی چالار	آخشامه دک ایمه سنی ایت یالار
آلتکایخلغچ چرچر چابالار	عشقک یاتار قطع شهوت ایلرسن
بت اولدر کیدر خمیر یوغورور	ابه چیلک ایلر اوشاق دوغورور
سوز خبر آلانده چرچر چیغورور	قولاغلارک باتار هیبت ایلرسن
اخشام صباح دورار النده چاتی	بوزاوباغلار کلور تومارلر آتی
پالچقکه بولانور صور وصفاتی	ایله زاده سنده الفت ایلرسن
الترین یوزلرین یودو کلری یوخ	یاشلارنده دوغور دیدو کلری یوخ
حاضر چوباندرلر دودو کلری یوخ	آنلاریله هر دم صحبت ایلرسن
بیله اولور تراکمه اویماغی	عورت بیلمز کیشی سندن دویماغی
اوز که یه ییدرر یاغی قایماغی	قاتقنه سن قناعت ایلرسن

جوهري پاك اولور تازه جواندن	هر كزال كوتور رمز شوكت وشاندن
مژگان خـد نكلرين كيچورور جانندن	پيكانى نك هيچ پولادى اكسلمز
واقف ايستر ايسن كوزه سن لذت	سيو هر بر درد بيلن اهل محبت
نوجوانلر سيون هيچ اولمز راحت	كيجه كوندوز هيچ فريادى اكسلمز
بر بياض كردنلو مرمري سينه لو	كردننه قربان مينالر اولسون
ارجى ترجيقه لوسيه تللك	صدقه سى ياشل باش صونالر اولسون
نيلشم سئنا چشم سياهم	سن مندن كوسوبسن اى قبله كاهم
اولدربنى كرور ايسه كناهم	آل قانم اللرده حنالر اولسون
ايشتديم كوسوبسن آرتوپدى درديم	يلواروب كوكلشنى آلاق ايشترديم
قوللوقئانامه يازوب كوندرديم	مندن سئنا چوخ چوخ دعالر اولسون
واقف جانانله تر اولدى آره	سن اولدك همدم ايله بر چاره
بر قافيه قاير كوندردول ياره	بلكه درديمزه دوالر اولسون

در جواب ودادى

اى ودادى كنه خان قوللوقنده	قايم اولوب نه قيامت ايلرسن
يمان كوزدن الله اوزى ساخلاسون	اخلا صيله كيشى خدمت ايلرسن
بيله دورسن او قپوده قيش و ياز	يتشورسن بر چور كه سرفراز
بودوغرى يولگدن اكلسن بر آاز	يقين بيل كه چوخ خيانت ايلرسن
بزيم حرملردر قرآن او خويان	اوستندن باشندن عنبر قو خويان
اولار دكل اوركن چاتى تو خويان	كيمك ايشين كيمه نسبت ايلرسن

اوڭ كپرڭكى شوڭ كوزڭى كورمشم يوز يول
هم يولداشڭى هم اوزڭى كورمشم يوز يول
شكر كيمى شيرين سوزڭى كورمشم يوز يول
داخى نه يشانماق نه بورونمك نه اوتانماق

بسر بوديانماق

من خود دكلم بدنظر اى كوز لرى شهلا
مندن يوزڭى ياشوره سن سن ايله بيجا
قويسن ايدة يم يوزڭا دوينجه تماشا
اولدر دك آخر منده كه جان قالمادى اصلا

داخى نه يشانماق نه بورونمك نه اوتانماق

بسر بوديانماق

غير يدن اكر كه ايدة سن سن بو حجابى
بيللمكه سوزڭدر بلى مقبول و حسابى
يوخسه منى كور كچ يوزكا چكمه نقابى
كل تڭرى ايچون واقفه ويرمه چوخ عذابى

داهى نه يشانماق نه بورونماق نه اوتانماق

بسر بوديانماق

مربعات

بر كوزل كه شيرين اوله بنادن	يوز ايل كي-تسه آنك دادى اكسلمز
كهنه كلى تازه كلى بر اولور	كوهر ك قيمتده آدى اكسلمز
نه قدر كه يوزه يتورسه ياشى	تاكه حددن دوشه تترسه ياشى
كنه جان آلماقه كوزيله قاشى	غمزه سينك هيچ جلا دى اكسلمز

کلمشم عرضه نهایت ایللمز دیوان کوسوب
 بوقدر کیم سویارم دوتماز مٹا قولاغنی
 یولینه یوز قویشم باسماز کوزل ایاغنی
 نیلرم جانمک اولماق داخی ساغ قالماغنی
 دوندروب یوزین یخو پدر قاشنی قاباغنی
 ایکوئل کئل اولایم بر دلبره قربان کوسوب
 دانشوب کولمز یوزینه اول پریوش واقفک
 سندروب کوئلین یاخر ب جانین مشوش واقفک
 اول سببدن جاننه دوشمش بر آتش واقفک
 جرم و تقصیری ندر یارب بلاکش واقفک
 سویلرم مونجه ایشتمز داد والامان کوسوب
 سن غنچه کیمی هر برایدن دمهده یشانماق
 آتربزه یوز مرتبه اولارثا یانماق
 من عاشقم ایکل سٹا اولماز مونی دانماق
 اولن کونه دن ایللمنم سندن اوسانماق
 داخی نه یشانماق نه بورونمک نه اوتانماق
 بسدر بودیانماق
 الله شکر لاله یکاغکده عیب یوخ
 دیشکده دهانکده دوداغکده عیب یوخ
 برذره جه زلفکده بوخاغکده عیب یوخ
 قاشکده کوزکده و قباغکده عیب یوخ
 داخی نه یشانماق نه بورونمک نه اوتانماق
 بسدر بودیانماق
 من هاسنک اول مه یوزگی کورمشم یوزیول

نوله صقاله یارق کلمسه بر کل یوز لو
 کیم قیار که دوشه کل پیراغی قانقال ایچنه
 دیمه واقف که فلان کیمسنه چوخ زیر کدر
 یا فلان شعر دیور یاز یسی هم کوکچکدر
 یا فلان کدخدانک سیم وزری لک لکدر
 خوبلرک سیو دوجکی ساده وتوپ برچکدر
 سچماز آنلار خط و شعر و کمال و مال ایچنه

در پیشیمانی از رنجیدگی حبیب

بیلیم مندن نیچون اول سیو کیلو جانان کوسوب
 یوز یمه باخماز دخی بر کوز لری مستان کوسوب
 آغلادر قانلر مٹا رخساره سی خندان کوسوب
 قاره کونلرده قویوب منی مه تابان کوسوب
 کوکلمک شهرین سراسر ایلایوب ویران کوسوب
 باغریمی ویرمش کسر کپر کلرک الماسنه
 آغلامقدن کوز لریم دونمش ایکی قان طاسنه
 کیجه کوندوز دوشمش درد و غمک دریاسنه
 رحم قیلماز آه کیم اوز عاشق شیدا سینه
 درد اولدردی منی بر ایلمز درمان کوسوب
 ایله که کورر منی یایلیق چکر رخسارینه
 بر زمان قویماز تماشا ایلیم دیدارینه
 دانشور غیریله باخماز من قدیمی یارینه
 نه دیمش مندن رقیب اول خوبلرک سردارینه

بو صفتله کله کور کیم کیده طویه ما غاره
نو جوانلر ایده صحبت چاله کوس و نقاره
ایده عالمده سنی دیده سی کریان صقال

ایضا

نیلرم بیلله مونک من کومیم اقبال ایچنه
هانده یوز دوتدیم ایسه دوشدیم ایله قال ایچنه
کونده یوز کز دوشه آشفته لك احوال ایچنه
قورخوم اولدر که صباح آغ دوشه صقال ایچنه
هر صنم کورسه دیه سیپچیم آنک چال ایچنه
ایتمیه بر صنمک کیم سنی هیچ کوکلی قبول
سن آگا ایستر ایسن ایلیه سن جانگی قول
جانگا رحم ایلمز یانه سن اوده یوز یول
صقالی آغ اولانک قیمتیدر بر قاره پول
کرچه کیرسون بزه نوب کونده یا مثل آل ایچنه
کیمکه برچکلرینی سنبله تمثال سالور
خوبلرک باشنه غوغا کتورر قال سالور
دام تسخیره پریرولری فی الحال سالور
آبرودن کیشنی دنیاده صقال سالور
ساله صقالگی اندامه آنک سال ایچنه
صاحب صقال اکریوز اوله ساحر سوزلو
یعنی باشدن آياغه لهجه سی شیرین دوزلو
دام اولوب باخماز آگا هیچ بر آه-و کوزلو

در ذم ریش

ای بنی ایلدین عالمده پریشان صقال
 سنی یوخ ایلسون اولقادر سبحان صقال
 کوره یم کیم اولاسن خاکیلده یکسان صقال
 که اید و بسن ایویمی سن بیلده ویران صقال
 د کدی سندن بگایوز علّت و نقصان صقال
 وار ایدی بوندن ازل بنده که تارجه حسن
 بر بنناکوش و زناخدان سمن ساده ذقن
 همدم ایدی بگاهر لعل لب غنچه دهن
 توف سنک یوز گاکیم خوبلر ایچنده بنی سن
 بر کس ایدیم ایلدک ناکس و نادان صقال
 بسکه بد شکل ایسن و باشند ایاغه مردار
 دمبدم سندن اولور بوی نجاست اظهار
 نیجه ایتسون سگا رغبت صنم کلرخسار
 آبرودن منی سن سالدک ایله ای ادبار
 ناکهان تاکه اولوب یوزده نمایان صقال
 سن د کلسن بلی بر پوخ که چیخاسن یوزه سن
 ایسته هر بر تیلگادرلو جواهر دوزه سن
 یاردن میلگنی بالمره کرکدر اوزه سن
 کیرمز ایسن دخی بر چنکه صمانجه کوزه سن
 فی المثل کر اولاسن سنبل ور یحان صقال
 قاده در بیلده دی واقف کله کور کیم آغاره
 آدمی دوندوره جک آغزی آغارمش زاغاره

دوروب آندن دوتوب نازك الين كزملك اوتاغنده
 قوجوب قوجوب اوتورماق كه صولنده كاه صاغنده
 سينه سنده سينه بويونده قول دوداغ دوداغنده
 يوزندن ايليوب كستاخلق دستار زر آچماق
 يگندن دوكمه آندن صوگره بيلندن كمر آچماق
 چكوب يمشاقين آغزندن روان لعل كهر ساچماق
 چيخاروب جمله اسبابين وجو دين سربسر آچماق
 همين براي نچو سين قويماق قرا زلفك قراغنده
 اوزون ساچين قوجا قليوب توكوب قد بلندندن
 توكوب مثل بنفشه ايكلمك هر بر كمزندن
 يخاسين چاك ايدوب كوكسين چيخاروب باغ و بندندن
 اموب دوينجه شيرين آغ ممة نك شهد قندندن
 قويوب بر لحظه باش ياتماق كريبانك بوجاغنده
 سمن جسمه سارلماق ايلمك بر قدر راحتلر
 آرا القده اولوب بر برينه لطف و عنايتلر
 يوخودن تيز دوروب صرف ايليوب درلو ضيافتلر
 يوروب ال اوتوروبن ديز بديز ايتمك حكايترلر
 ديمك بر برينه باشدن كيچن حالي فراقنده
 ايدوب بر مختصر صحبت خبر دار اولمش اغيار
 يگندن آند ايچوب شرط ايليوب عهد و ايمان اقرار
 آلوب بر بويوزندن اويوزندن بوسه تكرار
 اوزلف ياسمندن حسرتيله آيريلوب ناچار
 كنه واقف كبي برداخي اولماز اشتياقنده

کله سی اشکم اولور چشم شراری نارتک
 مشک باروط عطریله هم طره طر ارتک
 ایتمدی دیماغمی مطلق معطر بر تفنک
 بوقر اباغ ایچره چوخ چیخدییم طلب میداننه
 مشکل اولدی چونکه یول بولماق آنک امکاننه
 ایلدیم بومشکلی اظهار شیروان شاهنه
 کوستروب لطف و کرم من بنده فرماننه
 ایتدی وعده اول شهنشاه دلور بر تفنک
 باور ایتدییم وعده یه من کلدییم و اوهم کله
 کلمدی اما کوزیم یوللرده قالو پدر هله
 فالشمدن هر زمان دوشدی زمینه زلزله
 دیر لر اول بیکلر بیکسی هم آختارور دوشمزاله
 قحطه چیخمشدر مکر الله اکبر بر تفنک
 هر کیم ایستر کیم وجودی معرکه آرا کرک
 کندون اتندن سلاح واسلحه اعلا کرک
 کله سیله خون اعدا توکمه سودا کرک
 کر تفنک اولسه بزه ممتاز و بیهمتا کرک
 واقفا یوخسه دکل مقبولمز هر بر تفنک

درباره دلبر

نه خوشدر باش قویماق بر کلندامک قوجا غنده
 تماشا ایلمک اول حلقه زلفه آغ بوخا غنده

یازەدە کیمسە مڭا اوطاق تعمیر ایتسون
 ساروقش ھرنە الندن کلسە تقصیر ایتسون
 اولدی برجوشن خدنک شدت سرمایە کورک
 پوستین برە کئی بزغالة وقتی فی المثل
 عیند نوروزی عیان ایتمکده دربرج حمل
 داخی سن لازم دکل سن ای بهار خوش عمل
 ایستە سن شمدن کیروسن خواله کلمه خواله کل
 آرتروپدر یعنی آسایش قد وبالایه کورک
 واقفا چوخ لطف قیلمش حضرت سبحان سڭا
 کورک ارسال ایلمش اول صاحب شیروان سڭا
 خانه احسانی آبادان که ویردی جان سڭا
 دو تمة کم کیم چوخ کرم در همدە عظم شان سڭا
 فخر قیل کیم پادشە لردن کلور پاشایه کورک

درخواستن تفنک

دهرده اولدی مڭا دلدارود لبر بر تفنک
 خوش قدی آیینه سیم سمنبر بر تفنک
 چکدی دود آهمی تا چرخ چنبر بر تفنک
 جانمە آتش سالوب یا قدی سراسر بر تفنک
 یانه یانه قالدیم اولمادی میسر بر تفنک
 قویر یلور کوکلم تفکدن دم اورنده مارتک
 اود چینخار اغز یمدن اول چاخماق آتشار تک

حاشا لله که آغا رغبت ایدن بر کس اوله
 یعنی شلوار توخویان بر دلبر نورس اوله
 یو خسه که مطلق دکل استاد مستعمل کړک
 واقفم روز ازلدن عاشق سودا مزاج
 ایسترم آنی که آنک ساچی اوله بر قولاج
 ایلرم بر ایله یارک باشماقین باشمه تاج
 ای محمد حسین آغا ایده کورسن بر علاج
 دوشدی بو شلوار ایشی بر مشکل ایشدر حل کړک

در تعریف کورک

قیش کونی چونکه دونه شول جنت الما وایه کورک
 اول سببدن لایق اولمش فرقه ملایه کورک
 کورینور ادنی اگرچه همت والایه کورک
 ایله که پوشاک اولور فصل شتا اعضایه کورک
 طعن ایدر یوز فاخر ملبوسه دیبایه کورک
 کورک اولان یرده جهانک رخت الوانی ندر
 ایشمک زردابه بکرس چوخا بارانی ندر
 پرقویک دوشکی یاصدوغی یورغانی ندر
 کرم ونرم آدم لرتک قوجاغی یایانی ندر
 روضه رضوانده بکر رحله حورایه کورک
 کون بو کوندن بیله ایستر هیچ توفیر ایتمسون
 باد و برفین ایسته سه تبدیل و تغیر ایتمسون

غم دنیائی یمنز نیچه که دنیاده کزر
رتبه سی معرکه ده منزل اعلاده کزر
واقفی بیلیمنم آیانیچون افتاده کزر
بیله چو خاکینک کله سی کردونه دکر

در تقاضای شلوار

چون بزم شلوار مزاء - لاوهم افضل کerk
رنگی یاشل بر قدر قدی دخی اطول کerk
ابر شیمی زلف مشک افشانه مستمثل کerk
توخیان اما آنی بر آغ و نازک ال کerk
لنبران مهوشلر نندن بوایشه فیصل کerk
آغ کerk سیمین بدن شلوار بافک سیننه سی
اولمیه عشق اهلنه بر ذره بغض و کینه سی
مهر بانلق ایتمک اوله عادت دیرینه سی
متصل اوقات النده شانه و آینه سی
صنعتی زلفه بوخاغه جلوه و صیقل کerk
برپری سیما کerk کدر دلبر شلوار دوز
یاشی یا اون دورت یا ایگر می اوله یا اوتوز
ایلیه حسنی بیله عاشق کیچه سین مثل روز
فی المثل خورشید پر انواره نسبت دلفروز
پرتور خساره سی ماننده مشعل کerk
هر کیمک که ایشی یخشی اوزی برناکس اوله
ایستر اونک دایما تو خودوغی بکرس اوله

حق بیلور بیلمز ایدیم ذرّهجه من ناز و غرور
 ال ویروب کوکلمه شمدی او قدر ذوق و سرور
 جام جمده ایچلن باده کلمکونه دکر
 وار ایتمش بنده عجب طالع خوش بخت نکو
 بخش ارزانی اولوب ایله که کلمدی مثنابو
 بوندن ایراغ اوله یارب نظر چشم عدو
 هر کیوب دور مقی بر دلبر یله روی برو
 باغ جنتده اولان طوبی موزونه دکر
 نه عجایب چوخادر بونه کوزل ثوب شریف
 طلعتی تازه وتر شیوه سی خوش بویی لطیف
 شاعرک طبعی کبی نازک و زیبا و ظریف
 مطلع مثنویه چاک کر یبانی ردیف
 جامی نک ساجع کلامنده کی موزونه دکر
 هر کیمک که جامه سی ماهوت کبی بکرس اولور
 خلق اراسنده مکانی فلک اطلس اولور
 کرچه خوار اولسه اوزی یاری کل نورس اولور
 ما هوشلردن آنک مشتریسی چوخ کس اولور
 بو حساب اوزره لقا مخزن قارونه دکر
 کیمسه بیلمز بو کرانمایه متاع حسنی
 چوخادر قرمزی یادانه لعل یمنی
 دلبرک سروقدی لاله رخک کل بدنسی
 یوسفک یوخسه که یعقوبه کلن پیرهنی
 چشم تاره چکلن پرده پر خونه دکر
 نوکری یا خشی بکک مثل آغازاده کزر

در تعریف چو خاکه محمّد حسن^۳ آغا بخشیده است

ویردی آغا مٹا بر چو خاکه که مین دونه دکر
 قیصر روم کین رخت همایونه دکر
 فی المثل خلعت خاقان و فریدونه دکر
 یاخه سی یاخه دولو لؤلؤ مکنونه دکر
 مختصر هر اتکی بر اتک آلتونه دکر
 چو خاکه چو کورمشم اما که بو بابت نه دییم
 کیمسه ده کورمشم قابل قامت نه دییم
 ایلپو پدر کیشی بو ایشده قیامت نه دییم
 کورستروب درزی بر اعجاز و کرامت نه دییم
 که تمام کار ارسطو و فلاطونه دکر
 بیله کیم بو چو خادر زیوری فرخنده لقا
 کورمیوب کیمسه دخی صلّ علی آل عبا
 ویرسون الله بونی بخش ایلینه عمر بقا
 لف و نشرنده مرتّب فرح و زیب و صفا
 پر طاروده اولان عادت و قانونه دکر
 جنت اسبابنه زاهد بوقدر مشتربسن
 آز دانش باشم آپارمه کیشی سن سرسربسن
 کور دکلسن هله بر سیل کوزیگی باغ بری سن
 سندس خضر یله دوت بو چرخاء احمری سن
 کور بونک حانسی بری قیمت افزونه دکر
 کرمٹا باشند ایاغه ویره لر حله حور
 یوز یوزی کون کبی زر کاتبی ایچی سمور

آچوبن طلعت کونش آسا کلیسادن چیخار
 شعله سالمش عالمه تا کیم کلیسادن چیخار
 لحظه لحظه ایلدو کجه ماله رخساری ظهور
 لمعه لمعه زیر بر قعدن دوشر دنیا یه نور
 آنی بر کره کورن دیندن اولور البتّه دور
 نیجه کیم جنت سرایندن چیخار غلمان و حور
 او شکل بو دختر تر سا کلیسادن چیخار
 شانه وش صیقل و یروب زلف بنفشه نسبتّه
 پرده مطلق دو تمیوب سیما و صدر و صورتّه
 قیل تماشا کردنه سیر ایلّه قد و قامتّه
 قاش و کوز و غمزه معاذ الله دونو پدر آفته
 ایتمکه دین ملکنی یغما کلیسادن چیخار
 کل کبی نر میله نازک پیرهنده آغ بدن
 بیل منم کیم شعله دریا خرمن برک سمن
 دیشلری غلطان صدف چون آغزیدر لعل یمن
 آغ قباغده برکز آنک طاق ابروسین کورن
 میل مسجد ایلمز حاشا کلیسادن چیخار
 واقفم تا که کوزیم آنک ساتاشدی قاشنه
 ایستدی محراب و منبردن خیالم داشنه
 شمدی بیلدیمکه نه کلمش شیخ صنعان باشنه
 یا بودر که تفلیسی غرق ایلرم کوز یا شنّه
 اولصنم وصلی منم چون یا کلیسادن چیخار

ایله بو والیه اوغلانلار نه خیر دعا ساخلاسون اونلاری اوز حفظ پناهنده خدا
حاصل ایتسون نه قدر دلده تمنالری وار

در مدح پسر والی علیون خان

والی نك چشم چراغی ده نه طرفه جان ایمش کل کر جستأنك اوسته سایه سبأحان ایمش
دشمنی پامال ایدن سردار و الاشان ایمش عالمك سردفتري آدی علیون خان ایمش
ساخلاسون الله پناهنده عجب اوغلان ایمش
هیچ یوخدر نسبتی اوز که دیار ك خانه بر جواندر کیم یراشور پادشاهلق شاننه
دکمسون آفت یلی یارب کل خنداننه سربسر عالم کر کدر باش اکه فرماننه
طاق ابروی لطیفی قبله ایمان ایمش
خوش تماشا ایلدیم کوردیم تمام اطوارنی چوخ بکندم اوزینی هم لهجه گفتارنی
ماشأ الله ظاهر ایتمش اولولق آثارنی بیله ساندیمکه ملکرد اولادیدارنی
خیلی چاقدن صوگره بیلدیم کیم کوزل انسان ایمش
سایر اوغلندن خانك کراولمادق بزر و شناس مانعی یوخ آنلاری هم ایلدوک بوندن قیاس
بو اوجاق بیله اوجاقدرا یلمش نور اقباس واقفاسن قیل خدایه هر زمان شکر و سپاس
والی نك اوجاغی بیله کون کبی تابان ایمش

در تعریف دختر ترسا

نازیله تا اول بت ترسا کلیسادن چیخار
سرکش و خندان و بی پروا کلیسادن چیخار
شاهد کویا کیوب دیبا کلیسادن چیخار

یوق سوال ایتمک اکر مصلحت یزدان ایچون نوله یارب سببی باعث بو خوبان ایچون
بیله صورتلرک البتة که معنایری وار

قالمشم واله ومات ومتحیر دلی لال ایخداوند جهان کزلود کلددر سٹا حال
بونیاچه سیمب زناخدان بونیاچه زیب جمال که ویرولبسین بولاره سن بو قدر عز و کمال
نیچه که وار جهان صورت واعضایری وار

بدن پاک چکوب آبروان تک سولره آغاروب تازه وتر جمله دونوپدر قولره
آب کر نسبت ایدوب بویلرینی قار قولره نیچه شیدن بیله ظاهر که خدانک بولره
نظر مرحمت ولطف هویدایری وار

بری حمائمکه قدر تدن اولوب بذل برات بری کر سویی که هر جرعه سیدر آب حیات
بری بو خوبلق و کو کچکک پاکیزه صفات بری اولدر که نجیب اصلده عالی درجات
عالیمک سروری والی کبی آغایری وار

یدی حمائم نه حمائم که سرممنزل حور هشت جنت کبی هر کوشه سی بر مطلع نور
بر عجب آبروان کرم قیلوب آنده ظهور شکر تقدیر گنا ای قادر و قیوم و غفور
لطیفیک بنده لره نعمت عظمی لری وار

منبع جود و کرم مدن آچلوب در خوشاب باصفا حوضه دما دم تو کولور مثل کلاب
کیسه بر کره آگامن کبی هر خانه خراب کیتمز آندن دخی بر جانبه مانند حباب
کیتسه ده باده نه که منزل و ماوالری وار

کرچه ای خضر بولوبسن شرف فیض ازل ویرمیوپدر کوئل آسایشی اما سٹا ال
ایسته سن عمر دوباره کوره سن طرفه کوزل برجه تشریف کتور تفلیسک حمائم نه گل
کور نیچه راحت جان بخش تن آسایری وار

بو او جاق ایله او جاقدر که ایشیق آیه سالور کون کبی شعله سنی جمله دنیا یه سالور
تیز دو تار خاین و بدخواه لری وایه سالور هر کیمک باشنه کیم مرحمت سایه سالور
ایله بیلسون اولارک دینله دنیا لری وار

واقفا سنده که یوخدر بیلورم زهد و ریا شرط اخلاص کرک ایلیه سن شمدی ادا

در تعریف تفلیس و مدح والی^۲

ده بوباغلك نه عجب سرو دالارلى وار هر طرف تازه آچلمش كل رعنالى وار
 آچلوب تازه وتر لاله حمرالى وار يعنى تفليسك عجب دلبر زيبالى وار
 ايكوكل سیر ايله كيم طرفه تماشالى وار
 مرحبا تفليس ايمش جنتى دنيا يرينك يغلوپدر آثا جمعيتى حور و پيرينك
 من بو شهرك نه ديم و صفنى دلبرلرينك فى المثل شكل و شمایلده بلى هر برينك
 ماله تابانه برا بر سرو سيمالى وار
 اولقدر در بت نازك بدن اينجه ميان ايلامك اولمز اونك و صفنى معلوم و عيان
 هربرى ناز و نزاكت بيله بك آفت جان جمله بر جلوه ده بر شيوه ده خوش سرور و ان
 مست طاوس كبى كردن مينالى وار
 يوزلى پرتو مهر جهان آرا كبى در صفحه سينه لرى سيم مصفا كبى در
 لذت لهجه لرى نطق مسيحا كبى در اللرى معجزه حضرت موسا كبى در
 دلر بالقده عجايب يد بيضالى وار
 آله كوزلر سوزيلوب نر كس سیرابه دونوب آغ قباقدده خم ابرولرى مكرابه دونوب
 لعل تك لبلر ينك رنگى مى نابه دونوب توكلوب كردنه ساچلر اوجى قلابه دونوب
 صونا چيقاسى كبى زلف مطرالى وار
 باغ رضوانده اكر حور و غلمان چوخدر بو كوزلر كبى مقبول و مزین یوخدر
 نسل بر نسل كوزلك بولاره بويروقدر من كور نلر كه ملكدن پريدن آرتوقدر
 هله ديرلر كه بولاردن دخى اعلالى وار
 نه قدر و اديسه بو خاغر و ز نخدان و يشاغ تازه كل پيراغى تك قرمزيدر نازك و آغ
 بر بزدن كوتوروب شعله سنى مثل چراغ كور ميوب كيمسه بيله قاش و كوز و ديش و دوداغ
 اوز كه بابت صفت و صورت و اعضالى وار
 كثرت حسن كه خوش مرتبه در انسان ايچون بخش ايد و پدر آنى حق دلبر كر جستان ايچون

آندن او تری منده چوخ کزدیم نهایت کورمدیم
 مختصر کیم بیله دنیان کړک ایتمک حذر
 آندن او تری کیم د کلدراوز یرنده خیر و شر
 عالیلر خاک مذلّتده دنیلر معتبر
 صاحب زرده کرم یوخدر کرم اهلنده زر
 ایشلنن ایشلرده احکام ولیاقت کورمدیم
 یا امام الانس والجن شه نشاه امور
 کیتدی دین الدن بو کوندن بیله سن ایله ظهور
 قویمه که شیطان ملعون ایلیه ایمانه زور
 شعله حسنکله بخش ایت تازادن دنیایه نور
 کیم شریعت مشعلنده استقامت کورمدیم
 دولت واقبال ومالك آخرین کوردم تمام
 حشمت وجاه وجلالك آخرین کوردم تمام
 زلف وروی وخط وخالک آخرین کوردم تمام
 همدم صاحب جمالك آخرین کوردم تمام
 باشه دک بر حسن صورت قد وقامت کورمدیم
 باش اغاردی روز کارم اولدی کون کوندن سیاه
 ایتمدیم صد حیف کیم بر ماه رخساره نکاه
 قدر بیلمز همد میله ایلدیم عمری تباه
 واقفه یار بنا اوز لطفگی ایله پناه
 سندن اوز که کیمسه ده لطف وعنايت کورمدیم

عالم و جاهل مرید و مرشد و شاگرد و پیر
 نفس اماره النده سر بسر اولمش اسیر
 حقّی باطل ایلمشلر ایشلنور جرم کبیر
 شیخلر شیاد و عابدلر عبوسا قمطریر
 هیچکسده حقه لایق بر عبادت کورمدیم
 هر کیشی هرشی که سیودی آنی بهتر ایستدی
 کیمی تاخت و کیمی تاج و کیمی افسر ایستدی
 پادشهلر دمبدم تسخیر کشور ایستدی
 عشقه هم چوخ کیمسه دوشدی وصل دایر ایستدی
 هیچ برنده عاقبت بر ذوق و راحت کورمدیم
 من اوزیم چوخ کوزه کاری کیمیا کر ایلدیم
 سکه لندردیم غبار تیره نی زر ایلدیم
 قاره داشی دوندروب یاقوت احمر ایلدیم
 دانه خر مهره نی درّه برابر ایلدیم
 قدر و قیمت ایستیوب غیر از خسارت کورمدیم
 ایلین ویرانه جمشید جمک ایواننی
 یوله سالمش بلکه بزم عشرتک چنداننی
 کیم قالوپدر که آنک غم تو کمیوپدر قاننی
 دونه دونه امتحان ایتدیم فلک دوراننی
 آنده من بر عکسلکدن اوز که عادت کورمدیم
 کون کبی بر شاخصه کونده خیر ویرسن صد هزار
 ذره جه ایتمز ادای شکر نعمت آشکار
 قالمیوپدر غیرت و شرم و حیانا موس و عار
 دیدیلر که اعتبار و اعتقاد عالمده وار

پیشکش بیلە یولداشنى باش جان نىجە اولمز
 کوتورمش اولە چکننه پیغمبر سرور
 اولصاحب معراج

مخمسات

در بیوفایی ابناء روزگار

من جهان ملکندە مطلق دوغری حالت کورمدیم
 هر نه کوردیم اکری کوردیم اوز که بابت کورمدیم
 آشنالر اختلاطندە صداقت کورمدیم
 بیعت واقرار و ایمان و دیانت کورمدیم
 بیوفادن لا جرم تحصیل حاجت کورمدیم
 خواة سلطان خواة درویش و کدا بالاتفاق
 اوزلرین قیلمش کرفتار غم درد و فراق
 جیفه دنیایه در هر احتیاج و اشتیاق
 مونجه کیم ایتدیم تماشا سوزلره آصدیم قولاق
 کذب و بهتانندن سوایی بر حکایت کورمدیم
 خلق عالم بر عجب دستور دوتمش هر زمان
 هانسی غملو کوکلی کیم سن ایدر اولسن شادمان
 اول سگال بیتّه کیم بد کولق ایلر بی کمان
 هر کسه هر کس که ایتسه یخشیلق اولور یمان
 بولمدیم بر دوست که آندن بر عداوت کورمدیم

میپرس زهر ملت وهر جنس خصوصا
نه غصه زپس خورونده ازپیش غم اصلا
تن ده بقضا باش پیاپی پی سودا
تا آنکه بزایی پسری ای ابو جعفر

چون دختر سراج

ظاهر که مگنا طعن و تعرض یتن ایلر
شمیدی کرو آرایش اسباب زن ایلر
بو بدعتی نه لزکی و نه شاهسون ایلر
دیر لردی که کلفتلر نه پیرهن ایلر
اوبیله دکلدی کوره سن که ندن ایلر
سیران کلستانه مکر که گلن ایلر
اوزین که قوجالمش کبی خوی د کشورن ایلر
ریشخند ایدوبن داخی نیچون چوپ درن ایلر
نیلیم دوترم من غلط آنی دیین ایلر

بیله بویور و پیدار ایدة عورته زیور

اول خالق الازواج

واقف ار اولان عورته حیران نیجه اولمز
حیران که اولور بنده فرمان نیجه اولمز
سیومز می نه سوز دردلی سوزان نیجه اولمز
دونمز می حبابه ایوی ویران نیجه اولمز
همدمسز ایکت چاک کریه ان نیجه اولمز
آل قانه بویار غرقه طوفان نیجه اولمز
غنچه دهنین کورمه کریان نیجه اولمز
اول خانه خرابک جگری قان نیجه اولمز

چاق ایتسه دماغین
سوزک سوله ساغین
پروانه چراغین
یخمز می او طاغین
آچماز یاخه باغین
کوز قاره سین آغین
خندان دوداغین
بوش کورسه قوجا غین

ایلدوزده شبیه نقشی یری کوك كبی اخضر
تیر نظر اهل تماشا یه مقرر
ایچنده آنك شعله ویره طلعت دلبر
کورن دیه بوماهدر اول چرخ پر اختر
کعبه ایوینك اور تکنه دوته برابر
کردوشسه اتکی اله البته تیز ایلر
اندیشه نه ایتدر چیخه برده چکه لشکر

کو کلی ایده تاراج

شانی شرفی خلعت شاهانه دن آرتوق
فری فرحی زیب عروسانه دن آرتوق
طعم و طربسی نشاء پیمانه دن آرتوق
زرد و کمه کریبانه دردانه دن آرتوق
عقلی کیده سرخوش کزه دیوانه دن آرتوق
دونه ارینك باشنه پروانه دن آرتوق
زلفه بودونم سارما شهال شانه دن آرتوق
اوخونه بوجا قلرده کتب خانه دن آرتوق
تعریفی دوشه دللره افسانه دن آرتوق

جمع اولسه اکر بریره یوز جامع اکبر

جمعه سنه سرتاج

آنوقتکه شد حاضر و موجود و مهیا
باید که فرستاده شود زود باینجا
از بهر حصولش بنشین فکر بفرما
نعلین بپا پوش ز آهن بکف اما
زیر قدم افکن همه مخلوق سراپا
این رخت دلاویز
از پیک سبک خیز
کن چاره تجویز
در کیر عصا نیز
بانیک و بد آمیز

مینا و صراحیده که وارد بولطافت
هر کز بن ایدر دیممی دخی آنلره الفت
ایسترسه مگا کونده چکوب تیغ سیاست
شیرین دهنک تا اوله بردم مگا قسمت

سنسزنه روادرم ایدم عیشله عشرت

بسد مگا شوقم که اولور جام وصاله

او خشار دیوبن لب لرتا باده کلگون
معذور دوت اولدیم بیله شوریده جکر خون
زیرا که سنک دانه خالگده کی افسون
جمع اولسه اکر بریره لقمان و فلاتون

هجران کونی دل خسته اولان دمه بو معجون

بر واسطه درد دفع غم درد و بلایه

واقف کبی کیم دم اورادام زلف سیادن
طنبور صفت خوش ایدرم ضرب هوادن
بر تاره برابر دوتار اول چنک دوتادن
سن جاهل سن یوخ هله علمک بو ادادن

بر کره دوشنده خبر آل باد صبادن

ساچک هوسی کور که بنی سالدی نه حاله

در تقاضای نیمتنه^۱

دیب آگامحتاج	بر نیمتنه کیم تا اوله زربفت و نکوتر
تک حاشیه قیقاج	متننده تمام رابطه موزون و سراسر
دل شوقنه مندهاج	او ستنده آنک عاشق و معشوق مصدور

سندن که جدانوش ایدرم ساغر کلنار تند اولمه دونم کوزلر گنا اوز که سبب وار
 عرض ایلیم اول طره عنبر کل رخسار قیلمش بنی برمشکل اولان درده گرفتار
 امایانارام آتشی پروانه گبی زار یعنی که اولالی سگابن عاشق دیدار
 هر کزد کل احواله بر کیمسه خبردار ناچار ایدرم درد دلم ساقیه اظهار
 لعلک که دوشریادیمه ای کوزلری خمار
 بو ذوقیله کاهی ایچرم نیچه پیاله

اشعار واقف

معشرات

ای دنگ رخ آلتا حیران کل ولاله جان قربان اوله سن کبی بر قاشی هلاله
 وه جلوه حسنک یتشوپدر نه کماله تحسین کتورر کوکده ملایک بو جماله
 سیر ایلامشم چوخ صنم حور مثاله امانه دییم اولمشم بنده حواله
 بر سن کبی شکر دهن طوطی مقاله تا عاشق اولوپدر کوئل اول عارض آله
 هم سلسله کاکله هم دانه خاله
 دایم چکرم صبحه د کین هر کیجه ناله

قافزارو

اِذْ رُبَّ جَانَانَه مَشْهُور

اُولَانْ شِعْرَانَا شِعْرَانَه مَجْمُوعَه

دُرْكِه آدُولْفُ بَرْتَرَه حَبَابَتِكْ اَهْمِيَّاه

مَطْبُوعْ اُولُو نُونُكْ سَرِ سَاءِ اَكْ

لَيْسِيخْ شَهْرِنَاه

Berže, Adolř Petrovič, 1828-1886

Dichtungen transkaukasischer Snger des XVIII. und XIX. Jahrhunderts in
adserbeidshanischer Mundart

Leipzig 1868

A.or. 5772

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10251556-2